

Retouradres: Postbus 6267, 4000 HG Tiel

Aan de Raden van de gemeenten die
deelnemen in de Omgevingsdienst Rivierenland,
t.a.v. de griffier

Onderwerp

Toezending jaarstukken 2024, programmabegroting 2026 en zienswijzennota ODR

Geachte griffier,

Wij danken u voor de reactie die u ons heeft gegeven op de concepten van de Jaarstukken 2024, het voorstel voor de resultaatbestemming 2024 en de Programmabegroting 2025. Op 7 juli zijn alle reacties op de stukken besproken in de vergadering van het Algemeen Bestuur.

In de zienswijzennota staat een terugkoppeling over de wijze waarop de zienswijzen zijn verwerkt. Ook ontvangt u hierbij de vastgestelde stukken.

Mocht u nog vragen hebben over deze brief, dan kunt u zich wenden tot de bestuurder die namens uw gemeente plaats neemt in ons Algemeen Bestuur.

Met vriendelijke groet,
Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Rivierenland,

de voorzitter,

de secretaris,

M. Wichgers

G. Vlekke

Datum
8 juli 2025

Pagina
1 van 1

Ons kenmerk
--

Uw kenmerk
--

Behandeld door
R. Wensink
0344 - 57 93 14
r.wensink-
graveth@odrivierenland.nl

Bijlagen: (ontwerp)
Bijlagen:

- Zienswijzennota
- Jaarstukken 2024
- Resultaatbestemming 2024
- Programmabegroting 2026

Afschrift aan
--

Beslispunt(en)

Het resultaat van de jaarrekening 2024 als volgt te bestemmen:

1. Het rekeningresultaat ter hoogte van € 24.702 toe te voegen aan de algemene bedrijfsreserve van ODR.

Inleiding

Het jaar 2024 is voor de ODR in financiële zin met een positief rekeningsaldo voor bestemming van € 24.702 afgesloten. In deze beslisnota wordt voorgesteld hoe dit rekeningsaldo bestemd kan worden.

Beoogd effect

De deelnemers het resultaat van de jaarrekening 2024 te laten bestemmen.

Argumenten

1.1 Hiermee wordt het weerstandsvermogen van ODR verbeterd met het oog op de toekomst

De laatste jaren zien we een oplopend aantal verlofuren wat gespaard wordt door medewerkers. Deels wordt hiervoor gereserveerd in de voorziening verlofsparen, maar die dekt niet alle kosten af. Wanneer deze trend van oplopende gespaarde verlofuren zich doorzet, voorzien we dat het weerstandsvermogen van ODR in de toekomst niet toereikend zal zijn. Mede gezien het zeer beperkte positieve rekeningsaldo stellen we daarom voor om dit hiervoor te reserveren.

Kanttekeningen

-

Communicatie

-

Financiën

Na de storting van het bedrag van € 24.702 in de algemene reserve bedraagt deze € 582.252.

Personele gevolgen

-

Uitvoering

- Na vaststelling in het AB van 7 juli 2025 zal dit besluit worden toegevoegd aan de jaarstukken en worden toegestuurd aan de toezichtzichthouder bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- De storting in de algemene reserve zal worden uitgevoerd.

Reactie DB op zienswijzen ontwerpbegroting 2026

Buren	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
<i>Besparingsscenario's</i> U geeft aan de gevraagde besparing van 1,5% in 2026 en 2027, oplopend naar 3% in 2028 in te boeken en tegelijkertijd aan de slag te gaan met de actualisatie van het uitvoeringsbeleid. Dat dit een jaar zou gaan duren, duurt voor ons als gemeenten te lang. Wij ontvangen dan ook graag op korte termijn meer inhoudelijke informatie en een stappenplan. In dit stappenplan zien wij graag een onderscheid tussen de wettelijke taken en de niet wettelijke taken van de ODR. We willen graag voor onze begroting van 2026 weten of uw voorstellen haalbaar zijn. Dat betekent dat wij uiterlijk 1 september 2025 inhoudelijke informatie willen ontvangen.	We begrijpen de wens om tijdig duidelijkheid te hebben over de voorgestelde besparingen. In reactie op vooraankondigingen en signalen over deze besparingswens hebben wij eerder aangegeven dat besparingsscenario's alleen gevonden kunnen worden in een takendiscussie; welke taken vraagt de gemeente niet meer aan ons. Daarvoor is het nodig eerst een nieuw VTH-beleid op te stellen om een kader te creëren waarbinnen wij die discussie goed met gemeenten kunnen voeren. Tegelijkertijd is het opstellen van concrete voorstellen – zoals welke producten en diensten mogelijk minder of niet meer worden afgenomen – nu nog niet mogelijk. Eerst moet het geactualiseerde VTH-beleid worden opgesteld in regionaal verband en vervolgens vastgesteld door uw gemeente, hierin moeten keuzes worden gemaakt die richting geven aan de besparingen. Pas daarna kunnen we een uitvoeringsplan opstellen en onderbouwde besparingen doorvoeren. Dit proces vergt zorgvuldigheid en kost tijd, waardoor detailinformatie vóór 1 september helaas niet haalbaar is. Wel streven we ernaar om u vóór die datum op hoofdlijnen een richting en denkkaders te bieden voor uw begrotingsproces. Uiteraard betrekken we u actief en informeren we u tussentijds over de voortgang.
<i>Onderzoek naar dienstverlening en financiering</i> Momenteel loopt een onderzoek in opdracht gegeven door de gemeenteraad van Buren. Dit onderzoek richt zich op de wettelijke en niet-wettelijke taken die de ODR uitvoert. Dit onderzoek is opgezet, omdat wij niet tevreden zijn over de kwaliteit van de dienstverlening. Het onderzoek laat ook zien welke taken anders dan door de ODR uitgevoerd kunnen worden.	Wij nemen de signalen over ontevredenheid over de dienstverlening zeer serieus. Los van het onderzoek en de uitkomsten daarvan, streven we er naar om de dienstverlening te verbeteren. Hierover zijn we ambtelijk in gesprek met de directie van de gemeente Buren.
<i>Inzet Artificial Intelligence (AI)</i> Er wordt in de programmabegroting gesproken over datagedreven werken. We zien echter geen plannen om AI in te zetten. Naar onze mening kan AI meer gebruikt worden, voor bijvoorbeeld het afhandelen van vergunningen. Dit zou mogelijk een besparing kunnen	Datagedreven werken is een belangrijk onderdeel van onze toekomst strategie. Wij zien zeker mogelijkheden om met het uitnuttten van de mogelijkheden van business intelligence en AI onze processen effectiever en efficiënter uit te voeren. Hiervoor is een roadmap informatievoorziening opgesteld waarin in volgtijdelijke stappen toegewerkt wordt naar datagedreven werken. AI maakt daar

opleveren in de bedrijfsvoering. Wij zien de plannen dan graag tegemoet passend bij de 3% bezuiniging vanaf 2028.	onderdeel van uit. Parallel volgen wij de landelijke ontwikkelingen en opties die daaruit komen. Binnen ODR draait bij team toezicht bouw van ODR een pilot waarbij AI wordt ingezet bij de beoordeling van repeterende sloopmeldingen. Voor deze beoordeling wordt AI op dit moment getraind. ODR werkt hiervoor in samenwerking met Team Ketentoezicht, ODRN, OD Vallei en Twente Hierbij moet worden vermeld dat er uiteindelijk aan de voorkant op inzet wordt bespaard, wat ruimte creëert voor meer vrije veld toezicht welk op dit thema nodig blijft. Ook is een asbest interventie tool (Power BI dashboard) ontwikkeld door Team Ketentoezicht in samenwerking met o.a. ODR en het Gelderse Asbest Interventieteam, dat wordt doorontwikkeld. Met de actuele informatie uit verschillende bronnen die centraal worden samengebracht in de tool kunnen omgevingsdiensten beter toezicht houden op asbestsaneringen en risicovolle situaties met asbest in kaart brengen. Op deze manier kan efficiënter en effectiever asbest toezicht worden uitgevoerd. Ook andere dashboards staan op de rol om te worden ontwikkeld zoals een dashboard afvalstoffen. Dit spoor wordt dus serieus ingezet. Maar het is nu nog te vroeg om inzicht te verschaffen in alle processen waar we dit kunnen toepassen en wat dit zou kunnen opleveren.
<i>Vergroten robuustheid</i> In verband met het vergroten van de robuustheid stelt u dat de omzetgrens onwrikbaar vast staat en dat dit zal worden vertaald naar een AMvB. Daarmee is deze grens ook voor ODR onontkoombaar. Met de ambitie om uw omzet te vergroten richt u zich op mogelijkheden tot uitbreiden van dienstverlening die binnen bestaande budgetten van de deelnemers blijft. Dit wilt u realiseren door het slim bundelen van taken die alle gemeenten moeten uitvoeren, bestaande taken bij gemeenten over te nemen of bestaande budgetten regionaal in te zetten om zo een efficiency-winst te realiseren. We zijn benieuwd naar concrete voorbeelden van taken die u slim wilt bundelen. We zijn daar sceptisch over, omdat de meeste gemeenten al behoorlijk veel taken aan de ODR uitbesteed hebben. Deze voorbeelden horen we graag tijdig, uiterlijk 1 september 2025, zodat wij kunnen beoordelen hoe realistisch deze zijn.	De ambitie om met uitbreiding van dienstverlening te voldoen aan de robuustheidseisen (naast andere redenen) is ingegeven door de opdracht van het Algemeen bestuur om te streven naar continuering als zelfstandige dienst. Om van deze ambitie een succes te maken hebben de deelnemende gemeenten een belangrijke rol. ODR heeft nu drie programma's geïnitieerd waarlangs de nieuwe kansen worden besproken met de deelnemers en worden doorontwikkeld tot producten; Duurzaamheid, Regiodeal en Ruimtelijke ordening. Maar ook op andere thema's denken we na over waar wij van meerwaarde kunnen zijn voor de deelnemers. De uitwerking daarvan vindt plaats in werkgroepen waar ODR en de deelnemende gemeenten in deelnemen. Wij verwachten in september meer helderheid te kunnen verschaffen in de denklijnen en de resultaten van de eerste besprekingen.

<i>Kwaliteitsverbetering</i> U noemt in de paragraaf bedrijfsvoering een tevredenheidspercentage van 83% over de ODR als geheel. Tegelijkertijd blijkt uit de rapportage in de jaarrekening dat de tevredenheid over de bouwtaken met 73% onder de norm van 80% ligt. In uw begroting stelt u continu aan verbetering te willen werken. Kunt u aangeven welke stappen u concreet gaat zetten om de klanttevredenheid over de bouwtaken te verbeteren?	In de nieuwe strategie van ODR neemt kwaliteit van dienstverlening een belangrijke plaats in. De komende jaren gaan we daar goed op inzetten. In de samenwerking met West-Betuwe is hiervoor een officieuze proeftuin ontstaan waar we maatregelen kunnen doorvoeren en bezien wat het effect is. Per 1 april is status-update ingevoerd. Dat wil zeggen dat de aanvrager altijd een mail krijgt bij belangrijke momenten in de aanvraagprocedure over de stand van zaken. De beleving van de doorlooptijd wordt daarmee verbeterd. Medewerkers werken meer en meer op het kantoor van de gemeente waardoor de verbinding met de afdeling binnen het gemeentehuis wordt versterkt en medewerkers beschikbaar zijn voor beantwoorden van vragen vanuit die afdeling of vanuit de burger. Daarnaast is er tweewekelijks een gesprek met een architect om input op te halen hoe zij de dienstverlening ervaren en hoe wij die verder kunnen verbeteren. Ten slotte zijn er intern afspraken gemaakt over de bereikbaarheid (telefonisch en email) en hoe wij dit gaan verbeteren.
<i>Personele capaciteit</i> Waar de ODR wel de focus legt op de omzetnorm m.b.t. de robuustheidscriteria blijft de communicatie rond de personeelsnorm die het ministerie stelt in de robuustheidscriteria al geruime tijd achter. De ODR heeft een hoog personeelsverloop en maakt in toenemende mate gebruik van tijdelijke inhuurkrachten en dat is in de dagelijkse praktijk merkbaar. De indruk is dat het percentage medewerkers in vaste dienst stagneert en het verloop is merkbaar, waardoor het gevaar bestaat dat kennis wegvloeit uit de ODR, communicatie hapert en de verwerking van dossiers vertraagt raakt.	De druk op de arbeidsmarkt en de problemen met werving en behoud van personeel blijven voortduren. Met versterking op arbeidsmarkt communicatie, een kritische blik op de functiewaardering en strategische personeelsplanning hopen wij de werving, respectievelijk het behoud, van personeel te verbeteren. Wij zien de inhuurmarkt wel veranderen, langzaam maar gestaag. Door de wet DPA kiezen veel interimmers voor de veiligheid van een vaste aanstelling. De werving van vast personeel wordt daardoor succesvoller. Op dit moment is 77% van ons personeel vast in dienst (hierbij zijn ook de deta-vast medewerkers meegenomen, waarbij de intentie is om deze medewerkers na een jaar in vaste dienst te nemen). We herkennen de zorgen rond personeelsverloop en tijdelijke inhuur. De krappe arbeidsmarkt stelt ons voor uitdagingen, maar we zetten actief in op het versterken van onze personele basis. Door de Wet DBA zien wij de markt voor tijdelijk personeel veranderen. ZZP-ers kiezen meer en meer de zekerheid en duidelijkheid van een vast dienstverband. Via gerichte wervingsinspanningen, een recruiter en samenwerking met gespecialiseerde bureaus zoeken we nieuwe collega's. Tegelijk investeren we in behoud en ontwikkeling van ons huidige team, onder meer via groeiplannen en scholing. We monitoren

	de verhouding tussen vast en tijdelijk personeel nauwgezet en nemen de personeelsnorm expliciet mee in onze sturing. Kennisbehoud, continuïteit en communicatie blijven daarbij prioriteit.
Culemborg	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
Allereerst willen wij onze dank uitspreken voor de gedegen aanpak die we bij de gemeenschappelijke regelingen terug zien om te komen tot besparingen. Het laat ons zien dat ook de gemeenschappelijke regelingen meewerken aan de financiële uitdagingen waar we voor staan.	Hartelijk dank voor uw reactie. Verder geen reactie noodzakelijk.
Besparingsscenario's U geeft aan de gevraagde besparing van 1,5% in 2026 en 2027, oplopend naar 3% in 2028 in te boeken en tegelijkertijd aan de slag te gaan met de actualisatie van het uitvoeringsbeleid. Dat dit een jaar zou gaan duren, duurt voor ons als gemeenten te lang. Wij ontvangen dan ook graag op korte termijn meer inhoudelijke informatie en een stappenplan. In dit stappenplan zien wij graag een onderscheid tussen de wettelijke taken en de niet wettelijke taken van de ODR. We willen graag voor onze gemeentelijke begroting van 2026 weten of uw voorstellen haalbaar zijn. Dat betekent dat wij uiterlijk 1 september 2025 inhoudelijke informatie willen ontvangen.	We begrijpen de wens om tijdig duidelijkheid te hebben over de voorgestelde besparingen. In reactie op vooraankondigingen en signalen over deze besparingswens hebben wij eerder aangegeven dat besparingsscenario's alleen gevonden kunnen worden in een takendiscussie; welke taken vraagt de gemeente niet meer aan ons. Daarvoor is het nodig eerst een nieuw VTH-beleid op te stellen om een kader te creëren waarbinnen wij die discussie goed met gemeenten kunnen voeren. Tegelijkertijd is het opstellen van concrete voorstellen – zoals welke producten en diensten mogelijk minder of niet meer worden afgenomen – nu nog niet mogelijk. Eerst moet het geactualiseerde VTH-beleid worden opgesteld in regionaal verband en vervolgens vastgesteld door uw gemeente, hierin moeten keuzes worden gemaakt die richting geven aan de besparingen. Pas daarna kunnen we een uitvoeringsplan opstellen en onderbouwde besparingen doorvoeren. Dit proces vergt zorgvuldigheid en kost tijd, waardoor detailinformatie vóór 1 september helaas niet haalbaar is. Wel streven we ernaar om u vóór die datum op hoofdlijnen een richting en denkkaders te bieden voor uw begrotingsproces. Uiteraard betrekken we u actief en informeren we u tussentijds over de voortgang.
Inzet Artificial Intelligence (AI) Er wordt in de programmabegroting gesproken over datagedreven werken, we zien echter geen plannen om AI in te zetten. Naar onze mening kan AI meer gebruikt worden, voor bijvoorbeeld het afhandelen van vergunningen. U heeft aangegeven in ambtelijke afstemming dat u in 2026 nog niet veel verwacht van AI. Dat doet vermoeden dat u na 2026 meer lijkt te verwachten. Heeft u ook al	Datagedreven werken is een belangrijk onderdeel van onze toekomst strategie. Wij zien zeker mogelijkheden om met het uitnutten van de mogelijkheden van business intelligence en AI onze processen effectiever en efficiënter uit te voeren. Hiervoor is een roadmap informatievoorziening opgesteld waarin in volgtijdelijke stappen toegewerkt wordt naar datagedreven werken. AI maakt daar onderdeel van uit. Parallel volgen wij de landelijke ontwikkelingen en opties die daaruit komen.

een roadmap voor toepassing van AI na 2026 en hoe u daar naartoe aan het werken bent? En zet u de extra bijdrage voor business intelligence hier mede voor in? Wij zien de roadmap dan graag tegemoet. Passend bij de 3% bezuiniging vanaf 2028, kunt u dan ook laten zien dat AI dan meer gaat opleveren in de besparing.	Binnen ODR draait bij team toezicht bouw van ODR een pilot waarbij AI wordt ingezet bij de beoordeling van repeterende sloopmeldingen. Voor deze beoordeling wordt AI op dit moment getraind. ODR werkt hiervoor in samenwerking met Team Ketentoezicht, ODRN, OD Vallei en Twente Hierbij moet worden vermeld dat er uiteindelijk aan de voorkant op inzet wordt bespaard, wat ruimte creëert voor meer vrije veld toezicht welk op dit thema nodig blijft. Ook is een asbest interventie tool (Power BI dashboard) ontwikkeld door Team Ketentoezicht in samenwerking met o.a. ODR en het Gelderse Asbest Interventieteam, dat wordt doorontwikkeld. Met de actuele informatie uit verschillende bronnen die centraal worden samengebracht in de tool kunnen omgevingsdiensten beter toezicht houden op asbestsaneringen en risicovolle situaties met asbest in kaart brengen. Op deze manier kan efficiënter en effectiever asbest toezicht worden uitgevoerd. Ook andere dashboards staan op de rol om te worden ontwikkeld zoals een dashboard afvalstoffen. Dit spoor wordt dus serieus ingezet. Maar het is nu nog te vroeg om inzicht te verschaffen in alle processen waar we dit kunnen toepassen en wat dit zou kunnen opleveren.
<i>Vergroten robuustheid</i> In verband met het vergroten van de robuustheid stelt u dat de omzetgrens onwrikbaar vast staat en dat dit zal worden vertaald naar een AMvB. Daarmee is deze grens ook voor ODR onontkoombaar. Met de ambitie om uw omzet te vergroten richt u zich op mogelijkheden tot uitbreiden van dienstverlening die binnen bestaande budgetten van de deelnemers blijft. Dit wilt u realiseren door het slim bundelen van taken die alle gemeenten moeten uitvoeren, bestaande taken bij gemeenten over te nemen of bestaande budgetten regionaal in te zetten om zo een efficiencywinst te realiseren. We zijn benieuwd naar concrete voorbeelden van taken die u slim wilt bundelen. We zijn daar sceptisch over omdat de meeste gemeenten al behoorlijk veel taken aan de ODR uitbesteed hebben. Deze voorbeelden horen we tijdig, uiterlijk 1 september 2025, zodat wij kunnen beoordelen hoe realistisch deze zijn.	De ambitie om met uitbreiding van dienstverlening te voldoen aan de robuustheidseisen (naast andere redenen) is ingegeven door de opdracht van het Algemeen bestuur om te streven naar continuering als zelfstandige dienst. Om van deze ambitie een succes te maken hebben de deelnemende gemeenten een belangrijke rol. ODR heeft nu drie programma's geïnitieerd waarlangs de nieuwe kansen worden besproken met de deelnemers en worden doorontwikkeld tot producten; Duurzaamheid, Regiodeal en Ruimtelijke ordening. Maar ook op andere thema's denken we na over waar wij van meerwaarde kunnen zijn voor de deelnemers. De uitwerking daarvan vindt plaats in werkgroepen waar ODR en de deelnemende gemeenten in deelnemen. Wij verwachten in september meer helderheid te kunnen verschaffen in de denklijnen en de resultaten van de eerste besprekingen.

<i>Kwaliteitsverbetering</i> U noemt in de paragraaf bedrijfsvoering een tevredenheidspercentage van 83% over de ODR als geheel. Tegelijkertijd blijkt uit de rapportage in de jaarrekening dat de tevredenheid over de bouwtaken met 73% onder de norm van 80% ligt. In uw begroting stelt u continu aan verbetering te willen werken. Kunt u aangeven welke stappen u concreet gaat zetten om de klanttevredenheid over de bouwtaken te verbeteren?	In de nieuwe strategie van ODR neemt kwaliteit van dienstverlening een belangrijke plaats in. De komende jaren gaan we daar goed op inzetten. In de samenwerking met West-Betuwe is hiervoor een officieuze proeftuin ontstaan waar we maatregelen kunnen doorvoeren en bezien wat het effect is. Per 1 april is status-update ingevoerd. Dat wil zeggen dat de aanvrager altijd een mail krijgt bij belangrijke momenten in de aanvraagprocedure over de stand van zaken. De beleving van de doorlooptijd wordt daarmee verbeterd. Medewerkers werken meer en meer op het kantoor van de gemeente waardoor de verbinding met de afdeling binnen het gemeentehuis wordt versterkt en medewerkers beschikbaar zijn voor beantwoorden van vragen vanuit die afdeling of vanuit de burger. Daarnaast is er tweewekelijks een gesprek met een architect om input op te halen hoe zij de dienstverlening ervaren en hoe wij die verder kunnen verbeteren. Ten slotte zijn er intern afspraken gemaakt over de bereikbaarheid (telefonisch en email) en hoe wij dit gaan verbeteren.
Maasdriel	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
<i>Vergroten robuustheid</i> In het kader van de versterking van de robuustheid van de ODR is er de ambitie om de omzet te vergroten, waarbij gericht wordt op de mogelijkheden tot uitbreiden van dienstverlening die binnen bestaande budgetten van de deelnemers blijft. Realisatie hiervan wordt beoogd door het slim bundelen van taken die alle gemeenten moeten uitvoeren, bestaande taken bij gemeenten over te nemen of bestaande budgetten regionaal in te zetten om zo een efficiencywinst te realiseren. We zijn benieuwd naar concrete voorbeelden van taken die u slim wilt bundelen. Wij als gemeente hebben deze uitvraag eerder beoordeeld en geconcludeerd dat er geen aanvullende taken kunnen worden belegd bij de ODR.	De ambitie om met uitbreiding van dienstverlening te voldoen aan de robuustheidseisen (naast andere redenen) is ingegeven door de opdracht van het Algemeen bestuur om te streven naar continuering als zelfstandige dienst. Om van deze ambitie een succes te maken hebben de deelnemende gemeenten een belangrijke rol. ODR heeft nu drie programma's geïnitieerd waarlangs de nieuw kansen worden besproken met de deelnemers en worden doorontwikkeld tot producten; Duurzaamheid, Regiodeal en Ruimtelijke ordening. Maar ook op andere thema's denken we na waar wij van meerwaarde kunnen zijn voor de deelnemers. De uitwerking daarvan vindt plaats in werkgroepen waar ODR en de deelnemende gemeenten in deelnemen. Wij verwachten in september meer helderheid te kunnen verschaffen in de denklijnen en de resultaten van de eerste besprekingen.
<i>Krapte op de arbeidsmarkt en inhuur ten behoeve van hogere omzet</i> Uit de management rapportage van 2024 komt naar voren dat er, voor onder anderen milieu toezicht, is geïnvesteerd in extra inhuurcapaciteit en dat er een uitdaging blijft bestaan om de bezetting op peil te houden in deze moeilijk marktomstandigheden. Wat was de reden voor de achterstand op de productaantallen, en is een	In het begin van het jaar ligt de focus bij team toezicht milieu op het invoeren van de werkvoorraad per toezichthouder. Dit is een tijdsintensieve klus die essentieel is voor het goed kunnen plannen van onze werkzaamheden. Om deze reden starten we de inzet van externe inhuur meestal wat later in het jaar. Zo spreiden we de werkdruk en zorgen we voor een soepele werkverdeling tussen

dergelijke achterstand te voorzien en/of te voorkomen in de toekomst? Hoe staat dit gegeven ten opzichte van de ontwikkelingen voor een robuuste ODR? Is er een verwachting of visie om de inhuurcapaciteit te vervangen voor vaste medewerkers? En wat betekent het capaciteitsprobleem voor de (on)mogelijkheden voor het vergroten van de milieuomzet naar 16,5 miljoen?	interne medewerkers en inhuur. Daarnaast worden in het eerste kwartaal veel hercontroles uitgevoerd om openstaande werkzaamheden uit het voorgaande jaar af te ronden. Deze combinatie leidt er logischerwijs toe dat de productie aan het begin van het jaar wat achterloopt, maar dit wordt in de loop van het jaar ingelopen, zoals ook in 2024 is gelukt. De afgelopen twee jaar heeft ODR fors geïnvesteerd in het aantrekken van nieuwe toezichthouders. Hierdoor kunnen we de externe inhuur voor reguliere milieucontroles geleidelijk afbouwen. De interne capaciteit groeit gestaag, wat de organisatie op termijn minder afhankelijk maakt van externe krachten. Voor reguliere controles vormt de beschikbaarheid van inhuur overigens geen probleem — die capaciteit is indien nodig goed te organiseren. Op specifieke dossiers waren er wel capaciteitsproblemen. Bij de glastuinbouw hadden we de afgelopen jaren onvoldoende capaciteit. Hiervoor hebben we de samenwerking gezocht met de Omgevingsdienst Haaglanden, en is inmiddels gestart met de opleiding van een toezichthouder glastuinbouw. De grootste knelpunten zitten bij de niet-reguliere, complexere werkzaamheden. Voor deze taken is specifieke kennis nodig en zijn ervaren senior toezichthouders onmisbaar. Zolang die capaciteit nog niet structureel beschikbaar is, blijft inhuur op deze dossiers noodzakelijk. De verwachting is echter dat deze problematiek de komende jaren wordt verminderd naarmate junior toezichthouders zich snel ontwikkelen en doorgroeien. Voor wat betreft de achterstanden in de uitvoering, de krapte op de arbeidsmarkt en de relatie tot de robuustheidseis van 16,5 miljoen het volgende. De krapte op de arbeidsmarkt zet ons over de gehele operatie voor uitdagingen om posities bezet te houden. Door werkpakketten uit te besteden, inzet van deta-vast en inhuur personeel slagen we er steeds beter in dat te realiseren. We zetten actief in op het versterken van onze personele basis. Door de Wet DBA zien wij de markt voor tijdelijk personeel veranderen. ZZP-ers kiezen meer en meer de zekerheid en duidelijkheid van een vast dienstverband. Via gerichte wervingsinspanningen, een recruiter en samenwerking met gespecialiseerde bureaus zoeken we nieuwe collega's. Tegelijk investeren we in behoud en ontwikkeling van ons huidige team, onder meer via groeiplannen en scholing. We monitoren
--	---

	de verhouding tussen vast en tijdelijk personeel nauwgezet en nemen de personeelsnorm expliciet mee in onze sturing. Kennisbehoud, continuïteit en communicatie blijven daarbij prioriteit."
Financieel Wij danken u voor de reactie op onze zienswijze inzake de Kaderbrief 2026. De programmabegroting 2026 geeft aanleiding tot het indienen van een zienswijze. Vanaf 2025 is een structurele kostenbesparing doorgevoerd van 2,5% (€ 700.000). Hierboven op is door de deelnemende gemeenten, vanuit de kadernota 2026, het verzoek gedaan om kritisch te kijken naar de kostenontwikkeling en daarbij aangegeven een kostenbesparing van 1,5% in 2026 tot oplopend 3% m.i.v. 2028 te realiseren. De bijdrage voor Maasdriel wordt hoofdzakelijk op uur-basis in rekening gebracht op basis van de werkelijk verrichte prestaties. De begroting 2026 is gebaseerd op het overeengekomen werkprogramma 2025 waarbij het uurtarief met 1,84% is verhoogd. De totale financiële mutaties in de begroting laten gezamenlijk en stijging zien van + € 115.412. Dit bedrag is inclusief een taakstelling van € 351.014 n.a.v. bovengenoemde zienswijze op de kadernota 2026. Echter deze gevraagde aanvullende taakstelling zal helaas niet meer zonder gevolgen voor de uitvoering van taken zijn. Welke taken wel/niet meer zullen worden uitgevoerd en/of in mindere mate en/of met een lager niveau van dienstverlening, zal in overleg met gemeenten worden bepaald.	Geen reactie noodzakelijk.
<i>Weerstandsvermogen</i> Het huidige berekende weerstandsvermogen lijkt voldoende om de gekwantificeerde risico's op te vangen. Echter zijn er ontwikkelingen die risico's met zich meebrengen die op dit moment niet in geld vertaald kunnen worden en geen deel uitmaken van het benodigde weerstandsvermogen.	Geen reactie noodzakelijk.
<i>Omgevingswet en WKB</i> Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet en de Wkb die om een lange intensieve voorbereiding hebben gevraagd. Inmiddels geeft de eerste indruk aan dat het best goed gaat en er vooralsnog geen grote problemen zijn. Het is vooralsnog onduidelijk wat deze wetten betekenen op de lange termijn. Belangrijk is om de uitvoering te monitoren en meer inzicht te geven op de financiële impact op lange termijn.	Het is juist dat er geen grote problemen zijn m.b.t. de uitvoering van de Omgevingswet en Wkb. Wel zijn wij constant bezig om processen efficiënter in te regelen door nieuw verkregen inzichten. Aangezien we nog steeds met de oude bestemmingsplannen werken is het vergunningstelsel ongewijzigd gebleven en dus ook de systematiek van de leges die aan een vergunning is verbonden. Op lange termijn kan dit anders worden indien de nieuwe omgevingsplannen een ander vergunningstelsel mogelijkwerijs gaan doorvoeren

<i>Versterking VTH-stelsel</i> Het plan van aanpak robuustheid is in het AB van 11 maart vastgesteld. Inmiddels zijn plannen gemaakt voor opvolging van dit plan. Deze zullen in eerste instantie bestaan uit gesprekken met het ABlid en het OGO-lid van iedere deelnemende gemeente en de Provincie. Dit heeft nog een oriënterend karakter waarbij alle verzamelde ideeën worden besproken op niveau van haalbaarheid, meerwaarde en consequenties. Dit eerste oriënterende gesprek heeft reeds plaatsgevonden met de gemeente Maasdriel. Er vindt nu eerst een inventarisatie plaats van de haalbaarheid van de geopperde ideeën. Er zijn dus nog geen concrete keuzes gemaakt die van invloed zijn op de begroting.	De ambitie om met uitbreiding van dienstverlening te voldoen aan de robuustheidseisen (naast andere redenen) is ingegeven door de opdracht van het Algemeen Bestuur om te streven naar continuering als zelfstandige dienst. Om van deze ambitie een succes te maken hebben de deelnemende gemeenten een belangrijke rol. ODR heeft nu drie programma's geïnitieerd waarlangs de nieuwe kansen worden besproken met de deelnemers en worden doorontwikkeld tot producten; Duurzaamheid, Regiodeal en Ruimtelijke ordening. Maar ook op andere thema's denken we na waar wij van meerwaarde kunnen zijn voor de deelnemers. De uitwerking vindt plaats in werkgroepen waar ODR en de deelnemende gemeenten in deelnemen. Wij verwachten in september meer helderheid te kunnen verschaffen in de denklijnen en de resultaten van de eerste besprekingen. De keuzes en eventueel daaruit voortvloeiende opdrachten zijn niet aan ODR, maar aan de gemeenten.
Neder Betuwe	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
Allereerst willen wij onze dank uitspreken voor de gedegen aanpak die we bij de gemeenschappelijke regelingen terug zien om te komen tot besparingen. Het laat ons zien dat ook de gemeenschappelijke regelingen meewerken aan de financiële uitdagingen waar we voor staan.	Hartelijk dank voor uw reactie. Verder geen reactie noodzakelijk.
<i>Besparingsscenario's</i> Wij ontvangen graag een aantal besparingsscenario's in het 3° kwartaal U geeft aan de gevraagde besparing van 1,5% in 2026 en 2027, oplopend naar 3% in 2028 in te boeken en tegelijkertijd aan de slag te gaan met de actualisatie van het uitvoeringsbeleid. Dat dit een jaar zou gaan duren, duurt voor ons als gemeenten te lang. Wij ontvangen dan ook graag op korte termijn meer inhoudelijke informatie en een stappenplan. We willen graag voor onze begroting van 2026 weten of uw voorstellen haalbaar zijn. Dat betekent dat wij uiterlijk 1 september 2025 inhoudelijke informatie willen ontvangen.	We begrijpen de wens om tijdig duidelijkheid te hebben over de voorgestelde besparingen. In reactie op vooraankondigingen en signalen over deze besparingswens hebben wij eerder aangegeven dat besparingsscenario's alleen gevonden kunnen worden in een takendiscussie; welke taken vraagt de gemeente niet meer aan ons. Daarvoor is het nodig eerst een nieuw VTH-beleid op te stellen om een kader te creëren waarbinnen wij die discussie goed met gemeenten kunnen voeren. Tegelijkertijd is het opstellen van concrete voorstellen – zoals welke producten en diensten mogelijk minder of niet meer worden afgenomen – nu nog niet mogelijk. Eerst moet het geactualiseerde VTH-beleid worden opgesteld in regionaal verband en vervolgens vastgesteld door uw gemeente, hierin moeten keuzes worden gemaakt die richting geven aan de besparingen. Pas daarna kunnen we een uitvoeringsplan opstellen en onderbouwde besparingen doorvoeren. Dit proces vergt zorgvuldigheid en kost tijd, waardoor detailinformatie vóór 1 september helaas niet haalbaar is.

	Wel streven we ernaar om u vóór die datum op hoofdlijnen een richting en denkkaders te bieden voor uw begrotingsproces. Uiteraard betrekken we u actief en informeren we u tussentijds over de voortgang.
<i>Inzet artificial intelligence (AI)</i> In de programmabegroting wordt gesproken over datagedreven werken. We zien echter geen concrete plannen om kunstmatige intelligentie (AI) in te zetten. Naar onze mening biedt AI kansen, bijvoorbeeld bij het afhandelen van vergunningen. Denk aan het inzetten van AI om een eerste advies te genereren, dat vervolgens door een vergunningverlener gecontroleerd wordt. Ook het analyseren van beelden uit drone-toezicht met behulp van AI kan mogelijkheden bieden, wat bovendien kan leiden tot besparingen. U heeft in ambtelijke afstemming aangegeven dat u in 2026 nog niet veel verwacht van AI. Dit roept de vraag op of u na 2026 wél grotere mogelijkheden ziet. Heeft u al een routekaart opgesteld voor de toepassing van AI na 2026, en hoe werkt u daar naartoe? Zet u daarbij ook (deels) de extra bijdrage voor Business Intelligence (BI) in? AI kan immers ook bijdragen aan een efficiëntere inrichting van BI. Overweegt u AI in te zetten bij de verdere ontwikkeling van BI? In het licht van de aangekondigde 3% bezuiniging vanaf 2028, zou het bovendien passend zijn als u kunt laten zien dat AI op termijn ook een bijdrage levert aan de besparingsopgave.	Datagedreven werken is een belangrijk onderdeel van onze toekomst strategie. Wij zien zeker mogelijkheden om met het uitnutten van de mogelijkheden van business intelligence en AI onze processen effectiever en efficiënter uit te voeren. Hiervoor is een roadmap informatievoorziening opgesteld waarin in volgtijdelijke stappen toegewerkt wordt naar datagedreven werken. AI maakt daar onderdeel van uit. Parallel volgen wij de landelijke ontwikkelingen en opties die daaruit komen. Binnen ODR draait bij team toezicht bouw van ODR een pilot waarbij AI wordt ingezet bij de beoordeling van repeterende sloopmeldingen. Voor deze beoordeling wordt AI op dit moment getraind. ODR werkt hiervoor in samenwerking met Team Ketentoezicht, ODRN, OD Vallei en Twente Hierbij moet worden vermeld dat er uiteindelijk aan de voorkant op inzet wordt bespaard, wat ruimte creëert voor meer vrije veld toezicht welk op dit thema nodig blijft. Ook is een asbest interventie tool (Power BI dashboard) ontwikkeld door Team Ketentoezicht in samenwerking met o.a. ODR en het Gelderse Asbest Interventieteam, dat wordt doorontwikkeld. Met de actuele informatie uit verschillende bronnen die centraal worden samengebracht in de tool kunnen omgevingsdiensten beter toezicht houden op asbestsaneringen en risicovolle situaties met asbest in kaart brengen. Op deze manier kan efficiënter en effectiever asbest toezicht worden uitgevoerd. Ook andere dashboards staan op de rol om te worden ontwikkeld zoals een dashboard afvalstoffen. Dit spoor wordt dus serieus ingezet. Maar het is nu nog te vroeg om inzicht te verschaffen in alle processen waar we dit kunnen toepassen en wat dit zou kunnen opleveren.
<i>Haalbaarheid van het vergroten van het robuustheidscriterium omzet</i> De opgelegde robuustheidscriteria, en dan met name het omzet criterium op het gebied van milieudienstverlening, liggen vast. Er is vastgesteld dat de ODR momenteel niet voldoet aan dit omzet criterium. Het ministerie vraagt omgevingsdiensten te investeren of te fuseren om alsnog te kunnen voldoen aan de gestelde	De ambitie om met uitbreiding van dienstverlening te voldoen aan de robuustheidseisen (naast andere redenen) is ingegeven door de opdracht van het Algemeen bestuur om te streven naar continuering als zelfstandige dienst. Om van deze ambitie een succes te maken hebben de deelnemende gemeenten een belangrijke rol.

robuustheidseisen. Het behalen van het omzet criterium staat echter op gespannen voet met de opdracht vanuit de gemeenten om te komen tot besparingen. Met de ambitie om de omzet binnen de (wettelijke) milieutaken te vergroten, richt de ODR zich op het uitbreiden van de dienstverlening, waarbij wordt ingezet op het slim bundelen van taken die alle gemeenten moeten uitvoeren, het overnemen van bestaande taken van gemeenten, of het regionaal inzetten van bestaande budgetten om zo efficiencywinst te realiseren en dit alles binnen de bestaande budgetten van de deelnemers. Wij zijn benieuwd naar concrete voorbeelden van taken die u op deze manier wilt bundelen. Tot op heden hebben de ambtelijke gesprekken nog niet geleid tot een daadwerkelijke uitbreiding van de dienstverlening. We zijn dan ook sceptisch over de haalbaarheid van de taakstelling, mede omdat de meeste gemeenten al veel taken bij de ODR hebben belegd en de geluiden over verdere uitbreiding nog niet positief zijn. Wij verzoeken u om uiterlijk 1 september 2025 aan te geven: of de gestelde deadline in april 2026 voor behalen van het omzet criterium nog haalbaar is, en hoe u concreet voornemens bent om dit criterium te realiseren.	ODR heeft nu drie programma's geïnitieerd waarlangs de nieuwe kansen worden besproken met de deelnemers en worden doorontwikkeld tot producten; Duurzaamheid, Regiodeal en Ruimtelijke ordening. Maar ook op andere thema's denken we na over waar wij van meerwaarde kunnen zijn voor de deelnemers. De uitwerking daarvan vindt plaats in werkgroepen waar ODR en de deelnemende gemeenten in deelnemen. Wij verwachten in september meer helderheid te kunnen verschaffen in de denklijnen en de resultaten van de eerste besprekingen.
<i>Meetbaarheid prestaties</i> Wij constateren dat uw begroting veel abstracte zinnen bevat maar weinig meetbare informatie. Meer meetbare indicatoren helpen de raad vooraf kaders te stellen en achteraf te controleren, met name als het gaat om de kwaliteit van de dienstverlening. Zeker als de meetbare indicatoren goed ingebed zijn in alle verantwoordingsdocumenten. Denkt u daarbij bijvoorbeeld aan de doorlooptijd van diverse typen vergunningaanvragen en hoe u dat gaat bereiken. Wij vragen u om in uw kaderbrief 2027 (minstens) zeven key performance indicators op te nemen, waarvan vijf op het gebied van Bouw & ondersteuning en twee op het gebied van Milieu & advies. Wij vragen u deze door u voor te stellen KPI's ook al direct terug te laten komen in de jaarrekening 2025 en ieder volgende P&C-document. Ook vragen wij u ten minste de acht KPI's die onder Bedrijfsvoering opgenomen zijn in de jaarrekening 2024 (p. 37) terug te laten komen in begrotingen van de ODR, voorzien van de nodige toelichting. Daarbij vragen wij u het kleiner-gelijk – teken weer in te voeren bij het onderdeel overhead.	ODR zet zwaar in op de doorontwikkeling van business intelligence (BI). Met die inzet wordt de efficiency en effectiviteit van onze instrumenten vergroot. Tegelijkertijd geeft dit meer informatie over onze performance. Om KPI's te kunnen vaststellen en monitoren, moet eerst het instrumentarium van registratie en rapportage worden verbeterd. Dit is een meerjarig proces waarin keuzes moeten worden gemaakt waar de inzet de grootste meerwaarde heeft. Die keuzes zijn nog niet gemaakt. Wij delen dit streven, maar kunnen hierin nu nog niet concreet worden.

<i>Vooraf toetsen op wollig taalgebruik</i> In het verlengde daarvan verzoeken wij u om volgende P&C-documenten nadrukkelijk te toetsen op wollige of abstracte zinnen (ter illustratie verwijzen wij u naar pagina 8 van de Jaarrekening 2024). In P&C-documenten moeten immers concrete doelen, prestaties, resultaten, gegevens etc. centraal staan.	Dit heeft onze aandacht.
<i>Versterken klanttevredenheid</i> U noemt in de paragraaf bedrijfsvoering een tevredenheidspercentage van 83% over de ODR als geheel. Tegelijkertijd blijkt uit de rapportage in de jaarrekening dat de tevredenheid over de bouwtaken met 73% onder de norm van 80% ligt. In uw begroting stelt u continu aan verbetering te willen werken. Kunt u aangeven welke stappen u concreet gaat zetten om de klanttevredenheid over de bouwtaken te verbeteren?	In de nieuwe strategie van ODR neemt kwaliteit van dienstverlening een belangrijke plaats in. De komende jaren gaan we daar goed op inzetten. In de samenwerking met West-Betuwe is hiervoor een officieuze proeftuin ontstaan waar we maatregelen kunnen doorvoeren en bezien wat het effect is. Per 1 april is status-update ingevoerd. Dat wil zeggen dat de aanvrager altijd een mail krijgt bij belangrijke momenten in de aanvraagprocedure over de stand van zaken. De beleving van de doorlooptijd wordt daarmee verbeterd. Medewerkers werken meer en meer op het kantoor van de gemeente waardoor de verbinding met de afdeling binnen het gemeentehuis wordt versterkt en medewerkers beschikbaar zijn voor beantwoorden van vragen vanuit die afdeling of vanuit de burger. Daarnaast is er tweewekelijks een gesprek met een architect om input op te halen hoe zij de dienstverlening ervaren en hoe wij die verder kunnen verbeteren. Ten slotte zijn er intern afspraken gemaakt over de bereikbaarheid (telefonisch en email) en hoe wij dit gaan verbeteren.
Provincie	
Zienswijzen (Geen zienswijzen ontvangen)	Reactie op zienswijzen
Tiel	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
Allereerst willen wij onze dank uitspreken voor de gedegen aanpak die we bij de gemeenschappelijke regelingen terug zien om te komen tot besparingen. Het laat ons zien dat ook de gemeenschappelijke regelingen meewerken aan de financiële uitdagingen waar we voor staan.	Hartelijk dank voor uw reactie. Verder geen reactie noodzakelijk.
<i>Besparingsscenario's</i> U geeft aan de gevraagde besparing van 1,5% in 2026 en 2027, oplopend naar 3% in 2028 in te boeken en tegelijkertijd aan de slag te gaan met de actualisatie van het VTH-uitvoeringsbeleid. Daarbij merkt u op dat u hiervoor een jaar wilt uittrekken. Dat duurt echter	We begrijpen de wens om tijdig duidelijkheid te hebben over de voorgestelde besparingen. In reactie op vooraankondigingen en signalen over deze besparingswens hebben wij eerder aangegeven dat besparingsscenario's alleen gevonden kunnen worden in een takendiscussie; welke taken vraagt de gemeente niet meer aan ons.

voor ons als gemeenten te lang. Wij ontvangen dan ook graag op korte termijn meer inhoudelijke informatie en een stappenplan. In dit stappenplan zien wij graag een onderscheid tussen de wettelijke taken en de niet-wettelijke taken van de ODR. Het is essentieel dat wij voor onze begroting van 2026 weten of uw voorstellen haalbaar zijn. Wij verzoeken u dan ook om ons uiterlijk 1 september 2025 inhoudelijke informatie te doen toekomen.	Daarvoor is het nodig eerst een nieuw VTH-beleid op te stellen om een kader te creëren waarbinnen wij die discussie goed met gemeenten kunnen voeren. Tegelijkertijd is het opstellen van concrete voorstellen – zoals welke producten en diensten mogelijk minder of niet meer worden afgenomen – nu nog niet mogelijk. Eerst moet het geactualiseerde VTH-beleid worden opgesteld in regionaal verband en vervolgens vastgesteld door uw gemeente, hierin moeten keuzes worden gemaakt die richting geven aan de besparingen. Pas daarna kunnen we een uitvoeringsplan opstellen en onderbouwde besparingen doorvoeren. Dit proces vergt zorgvuldigheid en kost tijd, waardoor detailinformatie vóór 1 september helaas niet haalbaar is. Wel streven we ernaar om u vóór die datum op hoofdlijnen een richting en denkkaders te bieden voor uw begrotingsproces. Uiteraard betrekken we u actief en informeren we u tussentijds over de voortgang.
<i>Inzet Artificial Intelligence (AI)</i> Er wordt in de programmabegroting gesproken over datagedreven werken. We zien echter geen plannen om AI in te zetten. Naar onze mening kan AI meer gebruikt worden voor bijvoorbeeld het afhandelen van vergunningen. Wij denken daarbij aan voorbeelden als een advies, gegenereerd door AI dat dan alleen nog door een vergunningverlener gecheckt wordt. Of het analyseren met AI van beelden van drone-toezicht. Dit zou ook besparingen kunnen opleveren. U heeft aangegeven in een ambtelijk afstemmingsoverleg dat u in 2026 nog niet veel verwacht van AI. Dat doet vermoeden dat u na 2026 meer lijkt te verwachten. Heeft u ook al een roadmap voor toepassing van AI na 2026 en hoe u daar naartoe aan het werken bent? En zet u de extra bijdrage voor business intelligence hier mede voor in? Wij zien graag een roadmap tegemoet. Kunt u dan ook laten zien, in lijn met de 3% bezuiniging vanaf 2028, hoe de inzet van AI tot een extra besparing gaat leiden?	Datagedreven werken is een belangrijk onderdeel van onze toekomst strategie. Wij zien zeker mogelijkheden om met het uitnuttigen van de mogelijkheden van business intelligence en AI onze processen effectiever en efficiënter uit te voeren. Hiervoor is een roadmap informatievoorziening opgesteld waarin in volgtijdelijke stappen toegewerkt wordt naar datagedreven werken. AI maakt daar onderdeel van uit. Parallel volgen wij de landelijke ontwikkelingen en opties die daaruit komen. Binnen ODR draait bij team toezicht bouw van ODR een pilot waarbij AI wordt ingezet bij de beoordeling van repeterende sloopmeldingen. Voor deze beoordeling wordt AI op dit moment getraind. ODR werkt hiervoor in samenwerking met Team Ketentoezicht, ODRN, OD Vallei en Twente Hierbij moet worden vermeld dat er uiteindelijk aan de voorkant op inzet wordt bespaard, wat ruimte creëert voor meer vrije veld toezicht welk op dit thema nodig blijft. Ook is een asbest interventie tool (Power BI dashboard) ontwikkeld door Team Ketentoezicht in samenwerking met o.a. ODR en het Gelderse Asbest Interventieteam, dat wordt doorontwikkeld. Met de actuele informatie uit verschillende bronnen die centraal worden samengebracht in de tool kunnen omgevingsdiensten beter toezicht houden op asbestsaneringen en risicovolle situaties met asbest in kaart brengen. Op deze manier kan efficiënter en effectiever asbest

	toezicht worden uitgevoerd. Ook andere dashboards staan op de rol om te worden ontwikkeld zoals een dashboard afvalstoffen. Dit spoor wordt dus serieus ingezet. Maar het is nu nog te vroeg om inzicht te verschaffen in alle processen waar we dit kunnen toepassen en wat dit zou kunnen opleveren.
<i>Vergroten van omzet t.b.v. robuustheid</i> In verband met het vergroten van de robuustheid van omgevingsdiensten stelt u dat de omzetgrens onwrikbaar vast staat en dat dit zal worden vertaald naar een AMvB. Daarmee is deze grens ook voor de ODR onontkoombaar. Met de ambitie om uw omzet te vergroten richt u zich op mogelijkheden tot uitbreiding van de dienstverlening binnen de bestaande budgetten van de deelnemers. Dit wilt u realiseren door het slim bundelen van taken die alle gemeenten moeten uitvoeren, bestaande gemeentelijke taken over te nemen of bestaande budgetten regionaal in te zetten om zo een efficiencywinst te realiseren. We zijn benieuwd naar concrete voorbeelden van taken die u slim wilt bundelen. We twijfelen aan de haalbaarheid van deze ambitie, omdat de meeste gemeenten al behoorlijk veel taken aan de ODR uitbesteed hebben. Deze voorbeelden horen we tijdig, uiterlijk 1 september 2025, zodat wij kunnen beoordelen hoe realistisch deze zijn.	De ambitie om met uitbreiding van dienstverlening te voldoen aan de robuustheidseisen (naast andere redenen) is ingegeven door de opdracht van het Algemeen bestuur om te streven naar continuering als zelfstandige dienst. Om van deze ambitie een succes te maken hebben de deelnemende gemeenten een belangrijke rol. ODR heeft nu drie programma's geïnitieerd waarlangs de nieuwe kansen worden besproken met de deelnemers en worden doorontwikkeld tot producten; Duurzaamheid, Regiodeal en Ruimtelijke ordening. Maar ook op andere thema's denken we na over waar wij van meerwaarde kunnen zijn voor de deelnemers. De uitwerking daarvan vindt plaats in werkgroepen waar ODR en de deelnemende gemeenten in deelnemen. Wij verwachten in september meer helderheid te kunnen verschaffen in de denklijnen en de resultaten van de eerste besprekingen.
<i>Inzicht in planning van thema's t.b.v. van omgevingsplannen</i> Graag ontvangen we van de ODR inzicht in de planning van een aantal op te pakken thema's die gebruikt worden bij het opstellen van omgevingsplannen. De gemeente Tiel gaat hiermee zelf ook aan de slag. We willen namelijk voorkomen dat dingen dubbel gedaan worden en we willen graag met de ODR hierin samen optrekken. We denken daarbij aan de volgende thema's: - Bouwen, milieu en het gebruik van ruimte; - Duurzaamheid en klimaatadaptatie; - Gezonde, veilige en toekomstbestendige leefomgeving; - Bodem.	Op dit moment is er nog geen planning voor thema's t.b.v. omgevingsplannen. Er is hiervoor wel een werkgroep opgericht die nu het thema externe veiligheid heeft opgepakt. Tiel is aangesloten bij deze werkgroep. Laten we elkaar op de hoogte houden van deze trajecten.
West Betuwe	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
Allereerst willen wij onze dank uitspreken voor de gedegen aanpak die we bij de gemeenschappelijke regelingen terug zien om te komen tot besparingen. Het laat ons zien dat ook de gemeenschappelijke	Hartelijk dank voor uw reactie. Verder geen reactie noodzakelijk.

regelingen meewerken aan de financiële uitdagingen waar we voor staan.	
<i>Besparingsscenario's</i> U geeft aan de gevraagde besparing van 1,5% in 2026 en 2027, oplopend naar 3% in 2028 in te boeken en tegelijkertijd aan de slag te gaan met de actualisatie van het uitvoeringsbeleid. Dat dit een jaar zou gaan duren, duurt voor ons als gemeenten te lang. Wij ontvangen dan ook graag op korte termijn meer inhoudelijke informatie en een stappenplan. In dit stappenplan zien wij graag een onderscheid tussen de wettelijke taken en de niet wettelijke taken van de ODR. We willen graag voor onze begroting van 2026 weten of uw voorstellen haalbaar zijn. Dat betekent dat wij uiterlijk 1 september 2025 inhoudelijke informatie willen ontvangen.	We begrijpen de wens om tijdig duidelijkheid te hebben over de voorgestelde besparingen. In reactie op vooraankondigingen en signalen over deze besparingswens hebben wij eerder aangegeven dat besparingsscenario's alleen gevonden kunnen worden in een takendiscussie; welke taken vraagt de gemeente niet meer aan ons. Daarvoor is het nodig eerst een nieuw VTH-beleid op te stellen om een kader te creëren waarbinnen wij die discussie goed met gemeenten kunnen voeren. Tegelijkertijd is het opstellen van concrete voorstellen – zoals welke producten en diensten mogelijk minder of niet meer worden afgenomen – nu nog niet mogelijk. Eerst moet het geactualiseerde VTH-beleid worden opgesteld in regionaal verband en vervolgens vastgesteld door uw gemeente, hierin moeten keuzes worden gemaakt die richting geven aan de besparingen. Pas daarna kunnen we een uitvoeringsplan opstellen en onderbouwde besparingen doorvoeren. Dit proces vergt zorgvuldigheid en kost tijd, waardoor detailinformatie vóór 1 september helaas niet haalbaar is. Wel streven we ernaar om u vóór die datum op hoofdlijnen een richting en denkkaders te bieden voor uw begrotingsproces. Uiteraard betrekken we u actief en informeren we u tussentijds over de voortgang.
<i>Inzet Artificial Intelligence (AI)</i> Er wordt in de programmabegroting gesproken over datagedreven werken, we zien echter geen plannen om AI in te zetten. Naar onze mening kan AI meer gebruikt worden, voor bijvoorbeeld het afhandelen van vergunningen. Of het analyseren met AI van beelden van drone-toezicht. Dit zou ook besparingen kunnen opleveren. U heeft aangegeven in ambtelijke afstemming dat u in 2026 nog niet veel verwacht van AI. Dat doet vermoeden dat u na 2026 meer lijkt te verwachten. Heeft u ook al een roadmap voor toepassing van AI na 2026 en hoe u daar naartoe aan het werken bent? En zet u de extra bijdrage voor business intelligence hier mede voor in? Wij zien de roadmap dan graag tegemoet. Passend bij de 3% bezuiniging vanaf 2028, kunt u dan ook laten zien dat AI dan meer gaat opleveren in de besparing.	Datagedreven werken is een belangrijk onderdeel van onze toekomst strategie. Wij zien zeker mogelijkheden om met het uitnutten van de mogelijkheden van business intelligence en AI onze processen effectiever en efficiënter uit te voeren. Hiervoor is een roadmap informatievoorziening opgesteld waarin in volgtijdelijke stappen toegewerkt wordt naar datagedreven werken. AI maakt daar onderdeel van uit. Parallel volgen wij de landelijke ontwikkelingen en opties die daaruit komen. Binnen ODR draait bij team toezicht bouw van ODR een pilot waarbij AI wordt ingezet bij de beoordeling van repeterende sloopmeldingen. Voor deze beoordeling wordt AI op dit moment getraind. ODR werkt hiervoor in samenwerking met Team Ketentoezicht, ODRN, OD Vallei en Twente Hierbij moet worden vermeld dat er uiteindelijk aan de voorkant op inzet wordt bespaard, wat ruimte creëert voor meer vrije veld toezicht welk op dit thema nodig blijft.

	Ook is een asbest interventie tool (Power BI dashboard) ontwikkeld door Team Ketentoezicht in samenwerking met o.a. ODR en het Gelderse Asbest Interventieteam, dat wordt doorontwikkeld. Met de actuele informatie uit verschillende bronnen die centraal worden samengebracht in de tool kunnen omgevingsdiensten beter toezicht houden op asbestsaneringen en risicovolle situaties met asbest in kaart brengen. Op deze manier kan efficiënter en effectiever asbest toezicht worden uitgevoerd. Ook andere dashboards staan op de rol om te worden ontwikkeld zoals een dashboard afvalstoffen. Dit spoor wordt dus serieus ingezet. Maar het is nu nog te vroeg om inzicht te verschaffen in alle processen waar we dit kunnen toepassen en wat dit zou kunnen opleveren.
<i>Vergroten robuustheid</i> In verband met het vergroten van de robuustheid stelt u dat de omzetgrens onwrikbaar vast staat en dat dit zal worden vertaald naar een AMvB. Daarmee is deze grens ook voor ODR onontkoombaar. Met de ambitie om uw omzet te vergroten richt u zich op mogelijkheden tot uitbreiden van dienstverlening die binnen bestaande budgetten van de deelnemers blijft. Dit wilt u realiseren door het slim bundelen van taken die alle gemeenten moeten uitvoeren, bestaande taken bij gemeenten over te nemen of bestaande budgetten regionaal in te zetten om zo een efficiencywinst te realiseren. We zijn benieuwd naar concrete voorbeelden van taken die u slim wilt bundelen. We zijn daar sceptisch over omdat de meeste gemeenten al behoorlijk veel taken aan de ODR uitbesteed hebben. Deze voorbeelden horen we graag tijdig, uiterlijk 1 september 2025, zodat wij kunnen beoordelen hoe realistisch deze zijn. Daarnaast zien wij ook graag, uiterlijk 1 september 2025, welke alternatieven er zijn, waaronder samenwerking met andere gemeenten en of omgevingsdiensten.	De ambitie om met uitbreiding van dienstverlening te voldoen aan de robuustheidseisen (naast andere redenen) is ingegeven door de opdracht van het Algemeen bestuur om te streven naar continuering als zelfstandige dienst. Om van deze ambitie een succes te maken hebben de deelnemende gemeenten een belangrijke rol. ODR heeft nu drie programma's geïnitieerd waarlangs de nieuwe kansen worden besproken met de deelnemers en worden doorontwikkeld tot producten; Duurzaamheid, Regiodeal en Ruimtelijke ordening. Maar ook op andere thema's denken we na over waar wij van meerwaarde kunnen zijn voor de deelnemers. De uitwerking daarvan vindt plaats in werkgroepen waar ODR en de deelnemende gemeenten in deelnemen. Wij verwachten in september meer helderheid te kunnen verschaffen in de denklijnen en de resultaten van de eerste besprekingen.
<i>Meetbaarheid prestaties</i> Wij constateren dat uw begroting veel abstracte zinnen bevat, maar weinig meetbare informatie. Meer meetbare indicatoren helpen de raad vooraf kaders te stellen en achteraf te controleren, met name als het gaat om de kwaliteit van de dienstverlening. Zeker als de meetbare indicatoren goed ingebed zijn in alle verantwoordingsdocumenten. Denkt u daarbij bijvoorbeeld aan de doorlooptijd van diverse typen vergunningaanvragen en hoe u dat gaat bereiken. Wij vragen u om in uw kaderbrief 2027 (minstens)	ODR zet zwaar in op de doorontwikkeling van business intelligence (BI). Met die inzet wordt de efficiency en effectiviteit van onze instrumenten vergroot. Tegelijkertijd geeft dit meer informatie over onze performance. Om KPI's te kunnen vaststellen en monitoren, moet eerst het instrumentarium van registratie en rapportage worden verbeterd. Dit is een meerjarig proces waarin keuzes moeten worden gemaakt waar de inzet de grootste meerwaarde heeft. Die keuzes zijn nog niet gemaakt.

zeven meetbare indicatoren (in uw stukken worden deze omschreven als KPI's) op te nemen, waarvan vijf op het gebied van Bouw & ondersteuning en twee op het gebied van Milieu & advies. Wij vragen u deze door u voor te stellen KPI's ook al direct terug te laten komen in de jaarrekening 2025 en ieder volgende P&C-document. Ook vragen wij u ten minste de 8 KPI's die onder Bedrijfsvoering opgenomen zijn in de Jaarrekening 2024 (pagina 37) terug te laten komen in begrotingen van de ODR, voorzien van de nodige toelichting. Daarbij vragen wij u het kleiner-gelijk-teken weer in te voeren bij het onderdeel percentage overhead kosten.	Wij delen dit streven, maar kunnen hierin nu nog niet concreet worden.
<i>Kwaliteitsverbetering</i> U noemt in de paragraaf bedrijfsvoering een tevredenheidspercentage van 83% over de ODR als geheel. Tegelijkertijd blijkt uit de rapportage in de jaarrekening dat de tevredenheid over de bouwtaken met 73% onder de norm van 80% ligt. In uw begroting stelt u continu aan verbetering te willen werken. Kunt u aangeven welke stappen u concreet gaat zetten om de klanttevredenheid over de bouwtaken te verbeteren?	In de nieuwe strategie van ODR neemt kwaliteit van dienstverlening een belangrijke plaats in. De komende jaren gaan we daar goed op inzetten. In de samenwerking met uw gemeente is hiervoor een officieuze proeftuin ontstaan waar we maatregelen kunnen doorvoeren en bezien wat het effect is. Per 1 april is status-update ingevoerd. Dat wil zeggen dat de aanvrager altijd een mail krijgt bij belangrijke momenten in de aanvraagprocedure over de stand van zaken. De beleving van de doorlooptijd wordt daarmee verbeterd. Medewerkers werken meer en meer op het kantoor van de gemeente waardoor de verbinding met de afdeling binnen het gemeentehuis wordt versterkt en medewerkers beschikbaar zijn voor beantwoorden van vragen vanuit die afdeling of vanuit de burger. Daarnaast is er tweewekelijks een gesprek met een architect om input op te halen hoe zij de dienstverlening ervaren en hoe wij die verder kunnen verbeteren. Ten slotte zijn er intern afspraken gemaakt over de bereikbaarheid (telefonisch en email) en hoe wij dit gaan verbeteren.
West Maas en Waal	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
De indexering is conform de afspraken die met gemeenten zijn gemaakt. Ook is het goed om te zien dat het weerstandsvermogen voldoende is om de risico's op te vangen.	Geen reactie noodzakelijk
<i>Besparingsscenario's</i> U geeft aan de gevraagde besparing van 1,5% in 2026 en 2027, oplopend naar 3% in 2028 in te boeken en tegelijkertijd aan de slag te gaan met de actualisatie van het uitvoeringsbeleid.	We begrijpen de wens om tijdig duidelijkheid te hebben over de voorgestelde besparingen. In reactie op vooraankondigingen en signalen over deze besparingswens hebben wij eerder aangegeven dat besparingsscenario's alleen gevonden kunnen worden in een

Dat dit een jaar zou gaan duren, duurt voor ons als gemeenten te lang. Wij ontvangen dan ook graag op korte termijn meer inhoudelijke informatie en een stappenplan. In dit stappenplan zien wij graag een onderscheid tussen de wettelijke taken en de niet wettelijke taken van de ODR. We willen graag voor onze begroting van 2026 weten of uw voorstellen haalbaar zijn. Dat betekent dat wij uiterlijk 1 september 2025 inhoudelijke informatie willen ontvangen.	takendiscussie; welke taken vraagt de gemeente niet meer aan ons. Daarvoor is het nodig eerst een nieuw VTH-beleid op te stellen om een kader te creëren waarbinnen wij die discussie goed met gemeenten kunnen voeren. Tegelijkertijd is het opstellen van concrete voorstellen – zoals welke producten en diensten mogelijk minder of niet meer worden afgenomen – nu nog niet mogelijk. Eerst moet het geactualiseerde VTH-beleid worden opgesteld in regionaal verband en vervolgens vastgesteld door uw gemeente, hierin moeten keuzes worden gemaakt die richting geven aan de besparingen. Pas daarna kunnen we een uitvoeringsplan opstellen en onderbouwde besparingen doorvoeren. Dit proces vergt zorgvuldigheid en kost tijd, waardoor detailinformatie vóór 1 september helaas niet haalbaar is. Wel streven we ernaar om u vóór die datum op hoofdlijnen een richting en denkkaders te bieden voor uw begrotingsproces. Uiteraard betrekken we u actief en informeren we u tussentijds over de voortgang.
<i>Inzet Artificial Intelligence (AI)</i> Er wordt in de programmabegroting gesproken over datagedreven werken, we zien echter geen plannen om AI in te zetten. Naar onze mening kan AI meer gebruikt worden, voor bijvoorbeeld het afhandelen van vergunningen. Of het analyseren met AI van beelden van drone-toezicht. Dit zou ook besparingen kunnen opleveren. U heeft aangegeven in ambtelijke afstemming dat u in 2026 nog niet veel verwacht van AI. Dat doet vermoeden dat u na 2026 meer lijkt te verwachten. Heeft u ook al een roadmap voor toepassing van AI na 2026 en hoe u daar naartoe aan het werken bent? En zet u de extra bijdrage voor business intelligence hier mede voor in? Wij zien de roadmap dan graag tegemoet. Passend bij de 3% bezuiniging vanaf 2028, kunt u dan ook laten zien dat AI dan meer gaat opleveren in de besparing.	Datagedreven werken is een belangrijk onderdeel van onze toekomst strategie. Wij zien zeker mogelijkheden om met het uitnuttten van de mogelijkheden van business intelligence en AI onze processen effectiever en efficiënter uit te voeren. Hiervoor is een roadmap informatievoorziening opgesteld waarin in volgtijdelijke stappen toegewerkt wordt naar datagedreven werken. AI maakt daar onderdeel van uit. Parallel volgen wij de landelijke ontwikkelingen en opties die daaruit komen. Binnen ODR draait bij team toezicht bouw van ODR een pilot waarbij AI wordt ingezet bij de beoordeling van repeterende sloopmeldingen. Voor deze beoordeling wordt AI op dit moment getraind. ODR werkt hiervoor in samenwerking met Team Ketentoezicht, ODRN, OD Vallei en Twente Hierbij moet worden vermeld dat er uiteindelijk aan de voorkant op inzet wordt bespaard, wat ruimte creëert voor meer vrije veld toezicht welk op dit thema nodig blijft. Ook is een asbest interventie tool (Power BI dashboard) ontwikkeld door Team Ketentoezicht in samenwerking met o.a. ODR en het Gelderse Asbest Interventieteam, dat wordt doorontwikkeld. Met de actuele informatie uit verschillende bronnen die centraal worden samengebracht in de tool kunnen omgevingsdiensten beter toezicht houden op asbestsaneringen en risicovolle situaties met asbest in kaart brengen. Op deze manier kan efficiënter en effectiever asbest

	toezicht worden uitgevoerd. Ook andere dashboards staan op de rol om te worden ontwikkeld zoals een dashboard afvalstoffen. Dit spoor wordt dus serieus ingezet. Maar het is nu nog te vroeg om inzicht te verschaffen in alle processen waar we dit kunnen toepassen en wat dit zou kunnen opleveren.
<i>Vergroten robuustheid</i> In verband met het vergroten van de robuustheid stelt u dat de omzetgrens onwrikbaar vast staat en dat dit zal worden vertaald naar een AMvB. Daarmee is deze grens ook voor ODR onontkoombaar. Met de ambitie om uw omzet te vergroten richt u zich op mogelijkheden tot uitbreiden van dienstverlening die binnen bestaande budgetten van de deelnemers blijft. Dit wilt u realiseren door het slim bundelen van taken die alle gemeenten moeten uitvoeren, bestaande taken bij gemeenten over te nemen of bestaande budgetten regionaal in te zetten om zo een efficiencywinst te realiseren. We zijn benieuwd naar concrete voorbeelden van taken die u slim wilt bundelen. We zijn daar sceptisch over omdat de meeste gemeenten al behoorlijk veel taken aan de ODR uitbesteed hebben. Deze voorbeelden horen we graag tijdig, uiterlijk 1 september 2025, zodat wij kunnen beoordelen hoe realistisch deze zijn. Daarnaast zien wij ook graag, uiterlijk 1 september 2025, welke alternatieven er zijn, waaronder samenwerking met andere gemeenten en of omgevingsdiensten.	De ambitie om met uitbreiding van dienstverlening te voldoen aan de robuustheidseisen (naast andere redenen) is ingegeven door de opdracht van het Algemeen bestuur om te streven naar continuering als zelfstandige dienst. Om van deze ambitie een succes te maken hebben de deelnemende gemeenten een belangrijke rol. ODR heeft nu drie programma's geïnitieerd waarlangs de nieuwe kansen worden besproken met de deelnemers en worden doorontwikkeld tot producten; Duurzaamheid, Regiodeal en Ruimtelijke ordening. Maar ook op andere thema's denken we na over waar wij van meerwaarde kunnen zijn voor de deelnemers. De uitwerking daarvan vindt plaats in werkgroepen waar ODR en de deelnemende gemeenten in deelnemen. Wij verwachten in september meer helderheid te kunnen verschaffen in de denklijnen en de resultaten van de eerste besprekingen.
<i>Kwaliteitsverbetering klanttevredenheid</i> U noemt in de paragraaf bedrijfsvoering een tevredenheidspercentage van 83% over de ODR als geheel. Tegelijkertijd blijkt uit de rapportage in de jaarrekening dat de tevredenheid over de bouwtaken met 73% onder de norm van 80% ligt. Precies een jaar geleden hebben wij in dit kader unaniem ingestemd met dit amendement/deze zienswijze voor de ODR: "Wij verzoeken u: - de ambitie voor de doelstelling van de klanttevredenheid te verhogen van 80 naar 90 procent; - Binnen de budgetten die er nu beschikbaar zijn, een laagdrempeliger klanttevredenheidsonderzoek uit te voeren, zodat het responspercentage in de toekomst minimaal 33% wordt (een-op-de-drie inwoners neemt deel aan het KTO). Dit draagt bij aan een betere representativiteit van het onderzoek, het maakt het voor inwoners aantrekkelijker om het onderzoek in te vullen en dit levert meer	U heeft als gemeente West Maas en Waal met klem opgeroepen om maatregelen te treffen om de klanttevredenheid te verhogen naar 90% en een minimale respons te realiseren van 33%. Wij nemen dit als omgevingsdienst Rivierenland erg serieus. Onze klanttevredenheid is een belangrijk speerpunt uit onze strategie en visie voor de komende jaren. Daarnaast heeft het team van Bouw in haar jaarplan de klanttevredenheid als belangrijk ontwikkelpunt staan. Wat doen we hier concreet mee: - We informeren onze klanten door statusupdates, een belangrijke verbetering ten opzichte van eerdere jaren. Hiermee blijven klanten op de hoogte van de stand van zaken tijdens het proces - Collega's die niet op tijd terugbellen (een veelgehoorde klacht) worden begeleid, als dit patroon blijft bestaan, door de regisseur en krijgen indien nodig een beltraining

informatie op voor de ODR om te werken aan een betere dienstverlening;

- In de toekomst nog inzichtelijker te maken, bij voorkeur op basis van een verbeterplan, hoe omgegaan wordt met de feedback van de ontevreden inwoners in het onderzoek. Niet alleen de focus leggen op de tevreden inwoners in het onderzoek, maar juist meer nadruk leggen op de ontevreden respondenten en daarop genomen actie(s)."

In uw reactienota op deze zienswijze, die is behandeld in uw DB- en AB-vergadering medio 2024, lezen wij het volgende:

"De gemeenteraad van WMW roept op tot aanpassing van het klanttevredenheidpercentage en acties in te zetten die moeten leiden tot een betere respons op de klanttevredenheidsuitvraag. Wij zullen onderzoek doen naar de mogelijkheden in deze en streven naar een realistisch en voor de ODR haalbaar ambitieniveau. Dit zowel voor het klanttevredenheidpercentage als het responspercentage. Realistisch en haalbaar omdat onze werkzaamheden per definitie niet tot 100% tevredenheid kunnen leiden. Dit omdat b.v. burgers en bedrijven die met de ODR in contact komen in het kader van handhaving, gedwongen worden dingen te doen die men liever niet wil doen. Toch ontwikkelt ODR ideeën om te werken aan verbetering van de dienstverlening zelf, de redenen achter de cijfers. Er is namelijk altijd ruimte voor verbetering."

Wij constateren dat:

- de dienstverlening van de ODR het afgelopen jaar verslechterd is;
- uw bovenvermelde reactie op onze zienswijze van vorig jaar wel zeer

algemeen/neutraal geformuleerd is;

- uit uw ontwerp Begroting 2026 ruim onvoldoende blijkt welke concrete maatregelen u gaat nemen om de dienstverlening in de toekomst te verbeteren.

Kortom, wij voelen ons op dit onderdeel 'met een kluitje in het riet gestuurd' door de ODR. Daarom verzoeken wij u nogmaals, maar deze keer met klem (!), onze zienswijze van vorig jaar serieus te nemen en heel concreet aan te geven wat, hoe, wanneer en welke maatregelen u gaat treffen om de klanttevredenheid in de toekomst voor alle onderdelen te verhogen naar 90% en een minimale respons te realiseren van 33%.

- We willen het responspercentage van 20% omhoog krijgen, door de vergunningverleners zelf binnen twee weken nadat de vergunning verleend wordt de enquête door te laten sturen (dit is nu 1 maand tot zes maanden)
- We brengen in kaart wat de oorzaken zijn dat de doorlooptijd van vergunningsaanvragen is, en welke verbeteringen we daarin aan kunnen brengen
- We bezoeken dit jaar de architecten en bouwbedrijven uit de regio en bespreken met hen wat knelpunten of verbeterpunten zijn en voeren hierin stappen uit om verbeteringen aan te brengen.

Een respons tussen 20 en 33% wordt voor klanttevredenheidsonderzoeken als gemiddeld gezien. De mogelijkheden om de respons te verhogen, zijn voor ODR beperkt, blijkt uit literatuuronderzoek. De beperkte mogelijkheden die er wél zijn, zullen we nader onderzoeken. De respons is overigens nu 21%.

Zaltbommel	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
Allereerst willen wij onze dank uitspreken voor de gedegen aanpak die we bij de gemeenschappelijke regelingen terug zien om te komen tot besparingen. Het laat ons zien dat ook de gemeenschappelijke regelingen meewerken aan de financiële uitdagingen waar we voor staan.	Hartelijk dank voor uw reactie. Geen reactie noodzakelijk.
<i>Besparingsscenario's</i> U geeft aan de gevraagde besparing van 1,5% in 2026 en 2027, oplopend naar 3% in 2028 in te boeken en tegelijkertijd aan de slag te gaan met de actualisatie van het uitvoeringsbeleid. Dat dit een jaar zou gaan duren, duurt voor ons als gemeenten te lang. Wij ontvangen dan ook graag op korte termijn meer inhoudelijke informatie en een stappenplan. In dit stappenplan zien wij graag een onderscheid tussen de wettelijke taken en de niet wettelijke taken van de ODR. We willen graag voor onze begroting van 2026 weten of uw voorstellen haalbaar zijn. Dat betekent dat wij uiterlijk 1 september 2025 inhoudelijke informatie willen ontvangen.	We begrijpen de wens om tijdig duidelijkheid te hebben over de voorgestelde besparingen. In reactie op vooraankondigingen en signalen over deze besparingswens hebben wij eerder aangegeven dat besparingsscenario's alleen gevonden kunnen worden in een takendiscussie; welke taken vraagt de gemeente niet meer aan ons. Daarvoor is het nodig eerst een nieuw VTH-beleid op te stellen om een kader te creëren waarbinnen wij die discussie goed met gemeenten kunnen voeren. Tegelijkertijd is het opstellen van concrete voorstellen – zoals welke producten en diensten mogelijk minder of niet meer worden afgenomen – nu nog niet mogelijk. Eerst moet het geactualiseerde VTH-beleid worden opgesteld in regionaal verband en vervolgens vastgesteld door uw gemeente, hierin moeten keuzes worden gemaakt die richting geven aan de besparingen. Pas daarna kunnen we een uitvoeringsplan opstellen en onderbouwde besparingen doorvoeren. Dit proces vergt zorgvuldigheid en kost tijd, waardoor detailinformatie vóór 1 september helaas niet haalbaar is. Wel streven we ernaar om u vóór die datum op hoofdlijnen een richting en denkkaders te bieden voor uw begrotingsproces. Uiteraard betrekken we u actief en informeren we u tussentijds over de voortgang.
<i>Inzet Artificial Intelligence (AI)</i> Er wordt in de programmabegroting gesproken over datagedreven werken, we zien echter geen plannen om AI in te zetten. Naar onze mening kan AI meer gebruikt worden, voor bijvoorbeeld het afhandelen van vergunningen. Of het analyseren met AI van beelden van drone-toezicht. Dit zou ook besparingen kunnen opleveren. U heeft aangegeven in ambtelijke afstemming dat u in 2026 nog niet veel verwacht van AI. Dat doet vermoeden dat u na 2026 meer lijkt te verwachten. Heeft u ook al een roadmap voor toepassing van AI na 2026 en hoe u daar naartoe aan het werken bent? En zet u de extra bijdrage voor business intelligence hier mede voor in? Wij zien de	Datagedreven werken is een belangrijk onderdeel van onze toekomst strategie. Wij zien zeker mogelijkheden om met het uitnuttten van de mogelijkheden van business intelligence en AI onze processen effectiever en efficiënter uit te voeren. Hiervoor is een roadmap informatievoorziening opgesteld waarin in volgtijdelijke stappen toegewerkt wordt naar datagedreven werken. AI maakt daar onderdeel van uit. Parallel volgen wij de landelijke ontwikkelingen en opties die daaruit komen. Binnen ODR draait bij team toezicht bouw van ODR een pilot waarbij AI wordt ingezet bij de beoordeling van repeterende sloopmeldingen.

roadmap dan graag tegemoet. Passend bij de 3% bezuiniging vanaf 2028, kunt u dan ook laten zien dat AI dan meer gaat opleveren in de besparing.	Voor deze beoordeling wordt AI op dit moment getraind. ODR werkt hiervoor in samenwerking met Team Ketentoezicht, ODRN, OD Vallei en Twente Hierbij moet worden vermeld dat er uiteindelijk aan de voorkant op inzet wordt bespaard, wat ruimte creëert voor meer vrije veld toezicht welk op dit thema nodig blijft. Ook is een asbest interventie tool (Power BI dashboard) ontwikkeld door Team Ketentoezicht in samenwerking met o.a. ODR en het Gelderse Asbest Interventieteam, dat wordt doorontwikkeld. Met de actuele informatie uit verschillende bronnen die centraal worden samengebracht in de tool kunnen omgevingsdiensten beter toezicht houden op asbestsaneringen en risicovolle situaties met asbest in kaart brengen. Op deze manier kan efficiënter en effectiever asbest toezicht worden uitgevoerd. Ook andere dashboards staan op de rol om te worden ontwikkeld zoals een dashboard afvalstoffen. Dit spoor wordt dus serieus ingezet. Maar het is nu nog te vroeg om inzicht te verschaffen in alle processen waar we dit kunnen toepassen en wat dit zou kunnen opleveren.
<i>Vergroten robuustheid</i> In verband met het vergroten van de robuustheid stelt u dat de omzetgrens onwrikbaar vast staat en dat dit zal worden vertaald naar een AMvB. Daarmee is deze grens ook voor ODR onontkoombaar. Met de ambitie om uw omzet te vergroten richt u zich op mogelijkheden tot uitbreiden van dienstverlening die binnen bestaande budgetten van de deelnemers blijft. Dit wilt u realiseren door het slim bundelen van taken die alle gemeenten moeten uitvoeren, bestaande taken bij gemeenten over te nemen of bestaande budgetten regionaal in te zetten om zo een efficiencywinst te realiseren. We zijn benieuwd naar concrete voorbeelden van taken die u slim wilt bundelen. We zijn daar sceptisch over omdat de meeste gemeenten al behoorlijk veel taken aan de ODR uitbesteed hebben. Deze voorbeelden horen we graag tijdig, uiterlijk 1 september 2025, zodat wij kunnen beoordelen hoe realistisch deze zijn. Daarnaast zien wij ook graag, uiterlijk 1 september 2025, welke alternatieven er zijn, waaronder samenwerking met andere gemeenten en of omgevingsdiensten.	De ambitie om met uitbreiding van dienstverlening te voldoen aan de robuustheidseisen (naast andere redenen) is ingegeven door de opdracht van het Algemeen bestuur om te streven naar continuering als zelfstandige dienst. Om van deze ambitie een succes te maken hebben de deelnemende gemeenten een belangrijke rol. ODR heeft nu drie programma's geïnitieerd waarlangs de nieuwe kansen worden besproken met de deelnemers en worden doorontwikkeld tot producten; Duurzaamheid, Regiodeal en Ruimtelijke ordening. Maar ook op andere thema's denken we na over waar wij van meerwaarde kunnen zijn voor de deelnemers. De uitwerking daarvan vindt plaats in werkgroepen waar ODR en de deelnemende gemeenten in deelnemen. Wij verwachten in september meer helderheid te kunnen verschaffen in de denklijnen en de resultaten van de eerste besprekingen.
<i>Kwaliteitsverbetering</i> U noemt in de paragraaf bedrijfsvoering een tevredenheidspercentage van 83% over de ODR als geheel. Tegelijkertijd blijkt uit de rapportage in de jaarrekening dat de tevredenheid over	In de nieuwe strategie van ODR neemt kwaliteit van dienstverlening een belangrijke plaats in. De komende jaren gaan we daar goed op inzetten. In de samenwerking met West-Betuwe is hiervoor een

de bouwtaken met 73% onder de norm van 80% ligt. In uw begroting stelt u continu aan verbetering te willen werken. Kunt u aangeven welke stappen u concreet gaat zetten om de klanttevredenheid over de bouwtaken te verbeteren?	officieuze proeftuin ontstaan waar we maatregelen kunnen doorvoeren en bezien wat het effect is. Per 1 april is status-update ingevoerd. Dat wil zeggen dat de aanvrager altijd een mail krijgt bij belangrijke momenten in de aanvraagprocedure over de stand van zaken. De beleving van de doorlooptijd wordt daarmee verbeterd. Medewerkers werken meer en meer op het kantoor van de gemeente waardoor de verbinding met de afdeling binnen het gemeentehuis wordt versterkt en medewerkers beschikbaar zijn voor beantwoorden van vragen vanuit die afdeling of vanuit de burger. Daarnaast is er tweewekelijks een gesprek met een architect om input op te halen hoe zij de dienstverlening ervaren en hoe wij die verder kunnen verbeteren. Ten slotte zijn er intern afspraken gemaakt over de bereikbaarheid (telefonisch en email) en hoe wij dit gaan verbeteren.
---	---

Reactie DB op zienswijzen ontwerp jaarstukken 2024

Buren	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
<i>Ontwerpjaarstukken 2024</i> Wij hebben kennis genomen van uw jaarstukken over het jaar 2024. Het jaarrekeningresultaat komt uit op een positief saldo van € 24.702. Voorgesteld wordt om dit positieve saldo toe te voegen aan de algemene reserve van ODR. Wij stemmen in met de bestemming van uw jaarrekeningresultaat in de algemene reserve aangezien het bedrag te klein is voor teruggave aan de gemeenten. Graag gaan wij het komend jaar in gesprek op welke manier we in de toekomst om willen gaan met een positief jaarrekeningresultaat in relatie tot mogelijk extra gevraagde financiering in een komend jaar. Hierbij is het van belang om de afweging voor eventueel extra middelen in het totaal van de Gemeenschappelijke Regelingen af te wegen (inclusief DVO's).	Wij gaan hierover graag met u in gesprek
Culemborg	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
2024 stond nadrukkelijk in het teken van het inwerkingtreden van de Omgevingswet. Een nieuwe wet die het Omgevingsrecht drastisch heeft gewijzigd. Het was dan ook spannend of de uitvoering van met name vergunningverlening voor de thema's bouwen en milieu niet tot stilstand zou komen (zoals sommigen vreesden). Ook inhoudelijke thema's als de stikstofproblematiek, PFAS en netcongestie bemoeilijken de ontwikkeling van de economie en zijn uitdagend om de balans te vinden tussen het scheppen van ruimte en het beschermen van waarden. Ondanks deze context waarin uw werk zich afspeelt heeft u het afgelopen jaar mooie resultaten weten te bereiken. In 2024 heeft u ook een aantal interne uitdagingen het hoofd geboden, die naar het zich nu laat aanzien opgelost zijn en die hebben geleid tot verbeterde interne werkprocessen.	Wij zijn ook trots op de behaalde resultaten. Verder geen reactie noodzakelijk.
<i>Instemmen met teruggave jaarrekeningresultaat</i> Het jaarrekeningresultaat 2024 komt uit op een positief saldo van € 24.702,-. Wij stemmen in met uw voorstel om dit bedrag toe te voegen aan uw algemene reserve. De hoogte van dit bedrag is	Wij gaan hierover graag met u in gesprek

zodanig laag dat een teruggave van het jaarresultaat aan de deelnemers weinig zinvol is. Graag gaan wij het komend jaar in gesprek op welke manier we in de toekomst om willen gaan met een positief jaarrekeningresultaat in relatie tot mogelijk extra gevraagde financiering in een komend jaar.	
Maasdriel	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
<i>Meer uren ten behoeven van een hogere omzet.</i> De ODR heeft stappen gezet om een inhaalslag te maken voor werkzaamheden. Hierbij is ook werk uitbesteed ten behoeven van een hogere omzet. Het is goed nieuws dat een achterstand is ingehaald voor het afsluiten van 2024. Uit de management rapportage van 2024 komt naar voren dat er, voor onder anderen milieu toezicht, is geïnvesteerd in extra inhuurcapaciteit en dat er een uitdaging blijft bestaan om de bezetting op peil te houden in deze moeilijk marktomstandigheden. Wat was de reden voor de achterstand op de productaantallen, en is een dergelijke achterstand te voorzien en/of voorkomen in de toekomst? Hoe staat dit gegeven ten opzichte van de ontwikkelingen voor een robuuste ODR? Is er een verwachting of visie om de inhuurcapaciteit te vervangen voor vaste medewerkers? En wat betekent het capaciteitsprobleem voor de (on)mogelijkheden voor het vergroten van de milieuomzet naar 16,5 miljoen?	In het begin van het jaar ligt de focus bij team toezicht milieu op het invoeren van de werkvoorraad per toezichthouder. Dit is een tijdsintensieve klus die essentieel is voor het goed kunnen plannen van onze werkzaamheden. Om deze reden starten we de inzet van externe inhuur meestal wat later in het jaar. Zo spreiden we de werkdruk en zorgen we voor een soepele werkverdeling tussen interne medewerkers en inhuur. Daarnaast worden in het eerste kwartaal veel hercontroles uitgevoerd om openstaande werkzaamheden uit het voorgaande jaar af te ronden. Deze combinatie leidt er logischerwijs toe dat de productie aan het begin van het jaar wat achterloopt, maar dit wordt in de loop van het jaar ingelopen, zoals ook in 2024 is gelukt. De afgelopen twee jaar heeft ODR fors geïnvesteerd in het aantrekken van nieuwe toezichthouders. Hierdoor kunnen we de externe inhuur voor reguliere milieucontroles geleidelijk afbouwen. De interne capaciteit groeit gestaag, wat de organisatie op termijn minder afhankelijk maakt van externe krachten. Voor reguliere controles vormt de beschikbaarheid van inhuur overigens geen probleem — die capaciteit is indien nodig goed te organiseren. Op specifieke dossiers waren er wel capaciteitsproblemen. Bij de glastuinbouw hadden we de afgelopen jaren onvoldoende capaciteit. Hiervoor hebben we de samenwerking gezocht met de Omgevingsdienst Haaglanden, en is inmiddels gestart met de opleiding van een toezichthouder glastuinbouw. De grootste knelpunten zitten bij de niet-reguliere, complexere werkzaamheden. Voor deze taken is specifieke kennis nodig en zijn ervaren senior toezichthouders onmisbaar. Zolang die capaciteit nog niet structureel beschikbaar is, blijft inhuur op deze dossiers noodzakelijk. De verwachting is echter dat deze problematiek de komende jaren wordt verminderd naarmate junior toezichthouders zich snel ontwikkelen en doorgroeien.

	Voor wat betreft de achterstanden in de uitvoering, de krapte op de arbeidsmarkt en de relatie tot de robuustheidseis van 16,5 miljoen het volgende. De krapte op de arbeidsmarkt zet ons over de gehele operatie voor uitdagingen om posities bezet te houden. Door werkpakketten uit te besteden, inzet van deta-vast en inhuur personeel slagen we er steeds beter in dat te realiseren. We zetten actief in op het versterken van onze personele basis. Door de Wet DBA zien wij de markt voor tijdelijk personeel veranderen. ZZP-ers kiezen meer en meer de zekerheid en duidelijkheid van een vast dienstverband. Via gerichte wervingsinspanningen, een recruiter en samenwerking met gespecialiseerde bureaus zoeken we nieuwe collega's. Tegelijk investeren we in behoud en ontwikkeling van ons huidige team, onder meer via groeiplannen en scholing. We monitoren de verhouding tussen vast en tijdelijk personeel nauwgezet en nemen de personeelsnorm expliciet mee in onze sturing. Kennisbehoud, continuïteit en communicatie blijven daarbij prioriteit.
<i>Versterkende samenwerking ODR</i> De ODR staat voor opgaven, welke ook gedeeld worden met de opdrachtgevende gemeenten: financiële uitdagingen van gemeenten voor het jaar 2026, robuustheidsontwikkelingen, organisatieontwikkelingen en krapte op de arbeidsmarkt. We merken als gemeente dat we steeds meer en ook voldoende worden betrokken om mee te denken en ons aandeel en inbreng te leveren. De ODR lijkt ook transparant te zijn over de ontwikkelingen en stelt zich, waar nodig, kwetsbaar op. Dit draagt bij aan een constructieve samenwerking, met onder anderen de gemeente. Wij waarderen dit en hopen dat het behoud van deze lijn, ons als overheden in staat stelt de uitdagingen aan te kunnen pakken.	Fijn om te horen dat onze werkwijze en transparantie worden gewaardeerd. We herkennen ons in de gedeelde opgaven – zoals de financiële druk bij gemeenten, arbeidsmarktkrapte en de noodzaak tot organisatieontwikkeling – en geloven dat openheid en samenwerking daarbij essentieel zijn. Het is waardevol dat gemeenten actief meedenken en meedoen, en we stellen het op prijs dat dit ook zo wordt ervaren. Uw betrokkenheid en constructieve inbreng helpen ons om als één overheid op te treden. We blijven ons inzetten voor een open, transparante en effectieve samenwerking – als stevige basis om samen de uitdagingen van nu en straks aan te gaan.
<i>Financieel</i> ODR laat een positief jaarrekeningresultaat zien van € 24.702. Dit is te danken aan een hogere omzet. ODR stelt voor om het positieve rekeningresultaat geheel toe te voegen aan de Algemene Bedrijfsreserve ter versterking van het weerstandsvermogen. Volgens afspraak wordt een positief resultaat beschikbaar gesteld aan de deelnemende gemeenten. Indien tot verdeling overgegaan zou zijn had Maasdriel een bedrag van circa € 2.700 ontvangen. Het voorstel	Wij gaan hierover graag met u in gesprek

van ODR om dit jaar het positieve rekeningresultaat toe te voegen aan de Algemene Reserve is, gelet op het beperkte bedrag en de minimale impact op het rekeningresultaat van de deelnemende gemeenten, een logische en weloverwogen keuze. Daarmee is het college akkoord met de voorgestelde bestemming van het positieve jaarresultaat van € 24.702	
Neder Betuwe	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
<i>Bestemming positief jaarrekeningresultaat voor opvolgende jaren anders organiseren.</i> Het jaarrekeningresultaat komt uit op een positief saldo van € 24.702. Voorgesteld wordt om dit positieve saldo toe te voegen aan de algemene reserve van ODR. Wij stemmen in met de bestemming van uw jaarrekeningresultaat in de algemene reserve aangezien het bedrag te klein is voor teruggave aan de gemeenten. Graag gaan wij dit jaar in gesprek op welke manier we in de toekomst om willen gaan met een positief jaarrekeningresultaat in relatie tot mogelijk extra gevraagde financiering in een opvolgend jaar. Hierbij is het van belang om de afweging voor eventueel extra middelen in het totaal van de Gemeenschappelijke Regelingen af te wegen (inclusief DVO's).	Wij gaan hierover graag met u in gesprek
Provincie	
Zienswijzen (geen zienswijzen ontvangen)	Reactie op zienswijzen
Tiel	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
Wij hebben kennis genomen van uw jaarstukken over het jaar 2024. Het afgelopen jaar hebben we met elkaar weer goede resultaten geboekt. Voorbeelden zijn uw bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen voor de regio Rivierenland, het beschermen van het milieu en het voorkomen van milieuschade. Ook de zorg voor een veilige bodem, onder andere door focus op PFAS, is erg belangrijk.	Wij zijn ook trots op de behaalde resultaten. Verder geen reactie noodzakelijk.
<i>Instemmen met teruggave jaarrekeningresultaat</i> De jaarstukken 2024 sluiten met een positief resultaat van € 24.702. U stelt voor om dit bedrag toe te voegen aan de algemene bedrijfsreserve van de ODR. Wij stemmen in met deze bestemming, aangezien het bedrag te klein is voor teruggave aan de gemeenten en gelet op het feit dat hierdoor het weerstandsvermogen van de ODR	Wij gaan hierover graag met u in gesprek

verbeterd wordt. We gaan er vanuit dat het algemeen bestuur hierop positief besluit. Graag gaan wij het komend jaar met u in gesprek over op welke manier we in de toekomst om willen gaan met een positief jaarrekeningresultaat in relatie tot mogelijk extra gevraagde financiering in een komend jaar. Hierbij is het van belang om de afweging voor eventueel extra middelen in het totaal van de Gemeenschappelijke Regelingen af te wegen (inclusief DVO's).	
West Betuwe	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
Wij hebben kennis genomen van uw jaarstukken over het jaar 2024. Het afgelopen jaar hebben we met elkaar weer mooie resultaten geboekt. Voorbeelden zijn uw bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen voor regio Rivierenland, het beschermen van het milieu en het voorkomen van milieuschade, zorgen dat mensen fijn en veilig kunnen wonen en werken, onder andere door invoering van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Ook de zorg voor een veilige bodem, onder andere door focus op PFAS, is erg belangrijk.	Wij zijn ook trots op de behaalde resultaten. Verder geen reactie noodzakelijk.
<i>Instemmen met teruggave jaarrekeningresultaat</i> Het jaarrekeningresultaat komt uit op een positief saldo van €24.702. Voorgesteld wordt om dit positieve saldo toe te voegen aan onze algemene reserve. Wij stemmen in met de bestemming van uw jaarrekeningresultaat in de algemene reserve aangezien het bedrag te klein is voor teruggave aan de gemeenten. Graag gaan wij het komend jaar in gesprek op welke manier we in de toekomst om willen gaan met een positief jaarrekeningresultaat in relatie tot mogelijk extra gevraagde financiering in een komend jaar. Hierbij is het van belang om de afweging voor eventueel extra middelen in het totaal van de GR af te wegen (inclusief werkprogramma's).	Wij gaan hierover graag met u in gesprek
West Maas en Waal	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
Wij hebben kennis genomen van uw jaarstukken over het jaar 2024. Het afgelopen jaar hebben we met elkaar weer mooie resultaten geboekt. Voorbeelden zijn uw bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen voor regio Rivierenland, het beschermen van het milieu en het voorkomen van milieuschade, zorgen dat mensen fijn en veilig kunnen wonen, onder andere door invoering van	Wij zijn ook trots op de behaalde resultaten. Verder geen reactie noodzakelijk.

de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Ook de zorg voor een veilige bodem, onder andere door focus op PFAS, is erg belangrijk.	
<i>Instemmen met teruggave jaarrekeningresultaat</i> Het jaarrekeningresultaat komt uit op een positief saldo van €24.702. Voorgesteld wordt om dit positieve saldo toe te voegen aan onze algemene reserve. Wij stemmen in met de bestemming van uw jaarrekeningresultaat in de algemene reserve aangezien het bedrag te klein is voor teruggave aan de gemeenten. Graag gaan wij het komend jaar in gesprek op welke manier we in de toekomst om willen gaan met een positief jaarrekeningresultaat in relatie tot mogelijk extra gevraagde financiering in een komend jaar. Hierbij is het van belang om de afweging voor eventueel extra middelen in het totaal van de GR af te wegen (inclusief werkprogramma's).	Wij gaan hierover graag met u in gesprek
Zaltbommel	
Zienswijzen (getekend ontvangen)	Reactie op zienswijzen
Wij hebben kennis genomen van uw jaarstukken over het jaar 2024. Het afgelopen jaar hebben we met elkaar weer mooie resultaten geboekt. Voorbeelden zijn uw bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen voor regio Rivierenland, het beschermen van het milieu en het voorkomen van milieuschade, zorgen dat mensen fijn en veilig kunnen wonen, onder andere door invoering van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Ook de zorg voor een veilige bodem, onder andere door focus op PFAS, is erg belangrijk.	Wij zijn ook trots op de behaalde resultaten. Verder geen reactie noodzakelijk.

<i>Instemmen met teruggave jaarrekeningresultaat</i> Het jaarrekeningresultaat komt uit op een positief saldo van € 24.702. Voorgesteld wordt om dit positieve saldo toe te voegen aan onze algemene reserve. Wij stemmen in met de bestemming van uw jaarrekeningresultaat in de algemene reserve aangezien het bedrag te klein is voor teruggave aan de gemeenten. Graag gaan wij het komend jaar in gesprek op welke manier we in de toekomst om willen gaan met een positief jaarrekeningresultaat in relatie tot mogelijk extra gevraagde financiering in een komend jaar. Hierbij is het van belang om de afweging voor eventueel extra middelen in het totaal van de GR af te wegen (inclusief DVO's).	Wij gaan hierover graag met u in gesprek
---	---

Jaarstukken 2024

Omgevingsdienst
Rivierenland

Inhoudsopgave

Voorwoord	3	Bedrijfsvoering	37
Inleiding	4		
AB-besluit	5		
 Jaarverslag		Jaarrekening	39
Ontwikkelingen	6	Grondslagen jaarrekening	40
Missie, visie & koers	7	Financieel resultaat	42
Uitvoering koers – ontwikkelsporen	8	Bijdrage per deelnemer	43
Ontwikkelingen en projecten	11	Overzicht baten en lasten	44
Kwaliteit dienstverlening	24	Balans + toelichting	46
Programma's	25	Overzicht WNT	52
Milieu & advies	26	SiSa verantwoording	54
Bouw & ondersteuning	29	Rechtmatigheidsverantwoording	57
Paragrafen	32	Controleverklaring	58
Weerstandvermogen	33		
Kapitaalgoederen	35	Bijlagen	64
Financiering	36	Overzicht investeringen	65
		Rapportage Kwaliteitscriteria 2.2	66

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2024 van Omgevingsdienst Rivierenland. Het was een jaar vol uitdagingen, waarin we als organisatie hebben laten zien waar we toe in staat zijn. Ondanks complexe ontwikkelingen en nieuwe wet- en regelgeving hebben we veel bereikt en belangrijke stappen gezet richting een duurzame en veilige leefomgeving in Rivierenland.

We hebben ons aangepast aan veranderende omstandigheden, zoals de introductie van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Tegelijkertijd hebben we onze verbindende rol versterkt door nog intensiever samen te werken met gemeenten, bedrijven en andere partners in de regio, onder andere op het gebied van veiligheid.

We hebben ook te maken gehad met tegenwind. Maar we hebben laten zien dat we veerkrachtig zijn en daarmee om kunnen gaan. Dit is vooral dankzij de toewijding en expertise van onze medewerkers, maar ook door het vertrouwen van ons bestuur. Daar ben ik trots op. Samen blijven we bouwen aan een Rivierenland waarin duurzaamheid en kwaliteit van leven hand in hand gaan.

Met vertrouwen kijk ik naar de toekomst, ook met de landelijke robuustheidscriteria voor Omgevingsdiensten in gedachten. De uitdagingen die voor ons liggen, zien wij als kansen om ons verder te ontwikkelen en onze bijdrage aan de regio te versterken. Samen met gemeenten en andere partners in de regio blijven we werken aan oplossingen die de leefomgeving van vandaag en morgen verbeteren.

Marcel Keijman
Waarnemend algemeen directeur

Inleiding

In de jaarstukken 2024 van Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) leest u hoe wij, samen met u, ook in 2024 een bijdrage hebben geleverd aan een prettige, veilige en duurzame leefomgeving in Rivierenland.

De jaarrekening laat een positief resultaat zien. Het voordelig saldo voor bestemming bedraagt € 24.702. Op pagina 42 geven we een toelichting op het resultaat. Voor de bestemming van het resultaat wordt een apart voorstel aan u aangeboden.

De accountant heeft vastgesteld dat de jaarrekening een getrouw beeld vertoont van de financiële stand van zaken van ODR, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording.

Leeswijzer

- Deze rapportage start met onze missie & visie, waarna u kunt lezen hoe wij hieraan invulling geven door middel van de koers en het concernplan. Ook worden enkele actuele ontwikkelingen en projecten toegelicht.
- In de programma's is de realisatie op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering toegelicht.
- In de paragrafen staan de ontwikkelingen op het gebied van risico's, investeringen, financiering en bedrijfsvoering.
- In het financiële deel leest u meer over het financiële resultaat, de bijdragen per deelnemer en de balans met toelichting. Ook staan hier de SiSa- en rechtmatigheidsverantwoording.
- Tenslotte vindt u in de bijlagen het overzicht met investeringen en de rapportage van de kwaliteitscriteria 2.2.

AB-besluit

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst
Rivierenland,

gezien het voorstel van het dagelijks bestuur tot vaststelling van de jaarstukken 2024,

Besluit:

1. De jaarstukken 2024 vast te stellen conform dit ontwerp.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur
van 7 juli 2025.

de voorzitter,

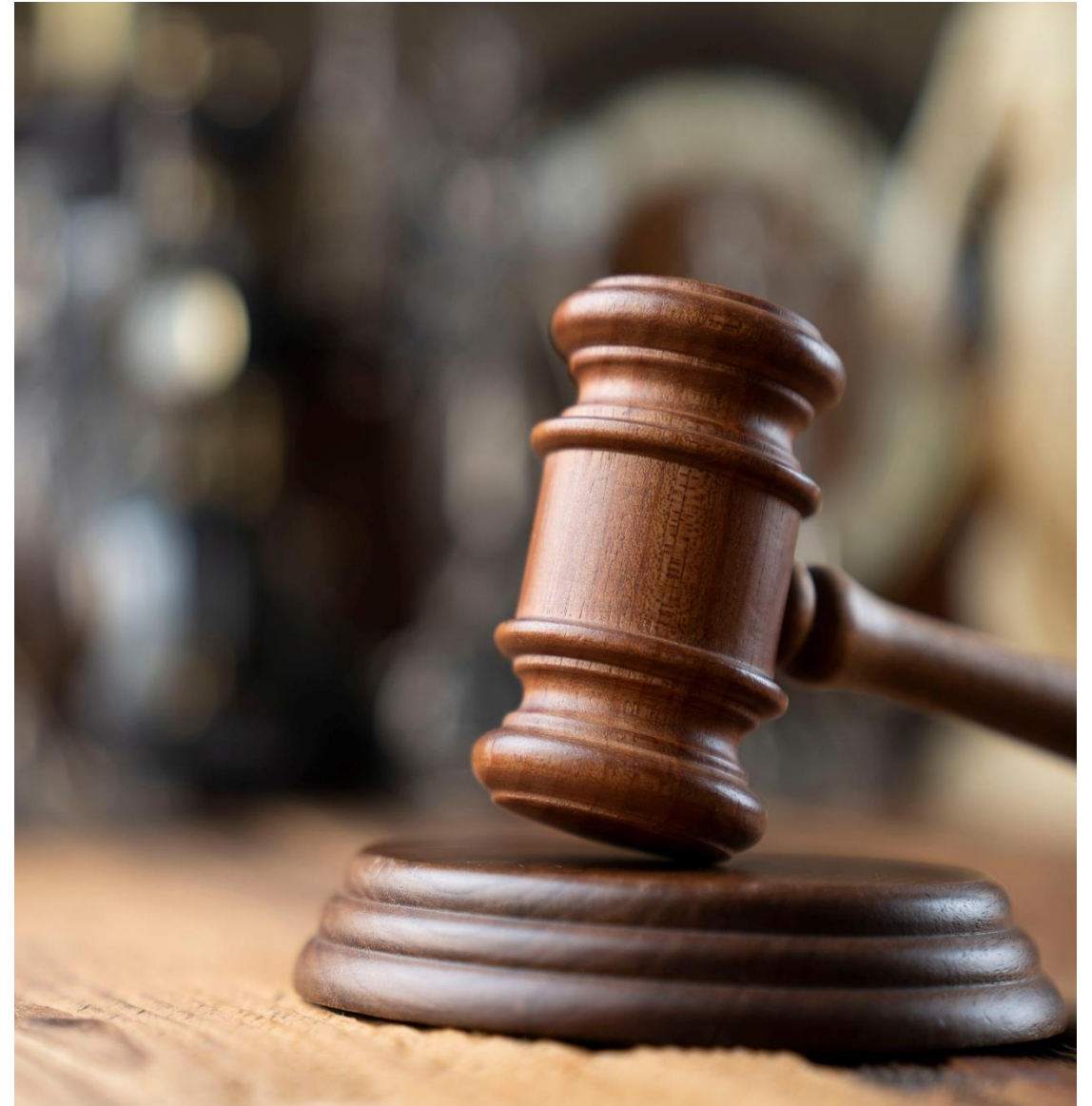

M. Wichgers

de secretaris,

G. Vlekke

Ontwikkelingen

Huidige strategische koers

Onze missie waar we voor staan

De omgeving verandert. Dat stelt eisen aan ons en onze opdrachtgevers. We anticiperen op wijzigende wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet, spelen in op maatschappelijke trends en dragen bij aan de realisatie van de ambities van de gemeenten en de Provincie. Dit doen wij uiteraard binnen de kaders die zij stellen. Samen werken we aan een veilige en duurzame leefomgeving. We vinden het belangrijk dat die leefomgeving ook prettig is: fijn wonen, fijn ondernemen en fijn leven. Initiatieven van inwoners en ondernemers beoordelen we met deskundigheid en gedrevenheid. Samenwerking met opdrachtgevers, partners en met inwoners en ondernemers, is daarbij onmisbaar.

Onze visie waar we voor gaan

Omgevingsdienst Rivierenland heeft vergunning-verlenende, toezichthoudende, handhavende (VTH) en adviserende taken op het gebied van de leefomgeving. We zijn en blijven een financieel gezonde uitvoeringsdienst die deze taken uitvoert. Dat willen we de komende vijf jaar steeds beter doen door:

- > partnerschap te versterken
- > meerwaarde te bieden met onze dienstverlening

Nieuwe strategische koers

Medio 2024 is een evaluatie uitgevoerd op de doorontwikkeling van de organisatie. Dit resulteerde in een rapport met aanbevelingen waar ODR het programma “Doorontwikkeling organisatie” op heeft gebaseerd. Dit programma is direct in uitvoering genomen. Een van de 5 aanbevelingen uit het evaluatierapport was de herijking van de missie, visie en strategie. Deze dekte niet langer de uitdagingen en ontwikkelingen waar ODR nu mee wordt geconfronteerd en bood onvoldoende houvast en richting voor de organisatie ontwikkeling.

Eind 2024 en gedeeltelijk in 2025 zijn gesprekken gevoerd in het directieteam, het OGO, het managementteam en met externe stakeholders met als doel te komen tot die nieuwe missie, visie en strategie. Deze zal naar verwachting in maart 2025 worden vastgesteld voor de periode 2025-2028.

Partnerschap versterken

- Dichtbij onze opdrachtgevers, inwoners en ondernemers staan;
- Klantgericht zijn en sparren met onze opdrachtgevers;
- Investeren in samenwerking, relatiebeheer en korte lijnen;
- Open, naar buiten gerichte organisatie zijn.

Meerwaarde bieden met onze dienstverlening

- Ons werk steeds beter doen, onze inwoners en ondernemers steeds iets extra's bieden;
- Kwaliteit en innovatie centraal stellen;
- Flexibel en transparant zijn.

Uitvoering strategie hoe hebben we dit gedaan

Vijf ontwikkelsporen

De huidige strategie is gebaseerd op de volgende 5 ontwikkelsporen. Hieronder volgt een terugblik op de activiteiten die op deze sporen zijn uitgevoerd:

1. Basis beter op orde

- Kwaliteit is onze basis
- Verbinden van uitvoering en beleid

2. Samenwerken en procesgericht werken

- Verbinden van uitvoering en beleid
- Nog betere dienstverlening
- Gelijk speelveld – iedereen gelijk behandelen
- Relaties intensiveren

3. (Bestuurlijke) sensitiviteit vergroten

- Relaties intensiveren
- Sensitiviteit ontwikkelen
- Nog betere dienstverlening

4. Ruimte voor kwaliteit

- Kwaliteit is onze basis
- Aantrekkelijke werkgever
- Kennis ontwikkelen
- Innoveren

5. Versterken professionaliteit

- Kwaliteit is onze basis
- Kennis ontwikkelen
- Verbinden uitvoering en beleid
- Aantrekkelijke werkgever

Ontwikkelplan

In 2024 is met projecten en programma's gewerkt aan het realiseren van de strategie. Maar niet alleen het uitvoeren van projecten en activiteiten draagt bij aan ontwikkeling van de koers. Ook de manier waarop wij dit doen is van belang. Wij ontwikkelen op de inhoud van ons werk en op organisatorisch vlak. Daarom brengen we de primaire taakuitvoering (VTH) meer in verbinding met de koers. Dit versterkt elkaar en hierdoor creëren we samenhang. Naast het concernplan gaan we werken met teamplannen, samen vormt dit het ontwikkelplan.

Van concernplan naar programma Kwaliteit en Ontwikkeling

Organisatie breed werken we aan kwaliteitsverbetering in de organisatie door het uitvoeren van projecten. Deze projecten zijn vastgelegd in een programma, het concernplan. De projecten zijn gericht en worden geprioriteerd op de verbetering van (één van de) 5 ontwikkelsporen. In 2024 is ook aan de uitvoering van het programma zelf gewerkt. De monitoring van de inhoudelijke voortgang, de budgetbewaking en capaciteitsbeslag is versterkt door daar principes van programmamanagement op toe te passen. Ook is verder nagedacht over de organisatorische inbedding van programmamanagement. Daarbij is het "concernplan" omgedoopt tot het programma 'Kwaliteit en Ontwikkeling'.

Teamplannen

We hebben in de teams gewerkt aan teamplannen die gericht zijn op de 5 ontwikkelsporen, maar wel de eigen, dagelijkse VTH-werkzaamheden raken. Hierdoor brengen we de koers dichterbij die dagelijkse werkzaamheden, wat de slagkracht op verbetering en ontwikkeling in relatie tot de koers vergroot. Ieder team geeft in het teamplan aan wat nodig is aan verbeteracties om te ontwikkelen op de verschillende ontwikkelsporen. Daarbij vraagt het ook intensievere afstemming tussen de teams. Door met elkaar de teamplannen te bekijken en te beoordelen vindt er kruisbestuiving tussen de teams plaats, dit leidt tot betere onderlinge samenwerking. Via de teamplannen geven we teams de ruimte om aan deze kwaliteitsontwikkeling te werken. De teamplannen zijn dynamisch, we passen deze aan en sturen bij als de situatie dat vraagt. Ook leidt dit tot een meer gerichte realisatiekracht in het programma Kwaliteit en Ontwikkeling.

Ontwikkelsporen (1) wat hebben we gedaan

Basis beter op orde

Onze basis willen we steviger op orde. We onderzochten welke informatie wanneer nodig is in het proces/werk en wat dit van wie vraagt qua registratie. We willen weten hoe we dit via het systeem kunnen ondersteunen. In 2024 is een plan gemaakt voor de versterking van informatiemanagement en de positionering van het cluster informatie. Met de inzet van spuk-ibp gelden is een plan gemaakt voor het uitnutten van business intelligence om onze processen en sturing effectiever te maken. We hebben dashboards gebouwd die verschillende data-bronnen met elkaar verenigen waardoor toezicht wordt ondersteund. Als laatste is de spuk subsidie ingezet om onze GEO-informatie te verbeteren. Dit helpt ons om relevante gegevens beschikbaar te maken voor de organisatie.

Procesgericht samenwerken

Om beter integraal en ketengericht samen te werken, gaan we meer sturen en rapporteren op het proces en het effect in plaats van alleen de werkvoorraad per team. We zetten in op het opzetten van een structurele continue verbetering voor processen tussen de teams. Dit doen we vanuit de “ketens” bouw en milieu, zowel intern als met onze opdrachtgevers en externe partners.

Het werken aan optimaliseren van processen en samenwerking over de keten heen is in 2024 opgenomen in het plan voor de doorontwikkeling van de organisatie. Hierdoor zal procesgericht werken beter verknoot worden met onze missie en strategie en met het organisatorisch concept.

Ruimte voor kwaliteit

Als organisatie blijven wij voldoen aan de VTH kwaliteitscriteria 2.2 en in de toekomst aan de kwaliteitscriteria die gelden voor de Omgevingswet. Via onze tool hebben we continu inzicht in hoe robuust en deskundig onze medewerkers zijn en hier rapporteren wij over. De recent uitgevoerde audit op de kwaliteitscriteria toont aan dat ODR nog steeds aan de geldende eisen voldoet.

Door in de teams via teamplannen aan de ontwikkelsporen te werken en daar ontwikkelbudget aan te koppelen creëren we letterlijk ruimte voor kwaliteit.

Ontwikkelsporen (2) wat hebben we gedaan

Versterken professionaliteit

Intern zijn we gestart met werken vanuit de nieuwe organisatiestructuur. Om dat met elkaar verder vorm te geven is een MD-traject uitgevoerd. Vanuit zakelijkheid, aansturing en leiderschap werkt het MT aan dezelfde ontwikkelsporen als waar de teams en organisatie aan werkt.

De IBP-organisatie heeft intern een visitatie gefaciliteerd waarbij een commissie van externe (audit) deskundigen de gehele organisatie heeft doorgelicht. Op basis van een uitgebreide zelfevaluatie en een reeks interviews is een beeld gevormd over inhoud, systemen, kwaliteit, aansturing, organisatie, bestuur, processen en ondersteuning dat binnenkort wordt vastgelegd in een rapportage. ODR zal de aanbevelingen vertalen in een plan van aanpak.

Dit jaar zijn ook een aantal ondersteunende organisatieonderdelen uitgebreid, inhoudelijk versterkt, beter gepositioneerd of uitgebreid (cluster informatievoorziening, HRM, financiën).

Bestuurlijke sensitiviteit vergroten

Binnen en buiten de organisatie bestond al langer de wens ons verder te ontwikkelen op (bestuurlijke) sensitiviteit. In- en extern zochten we beter inzicht in en besef van lokale afspraken en belangen.

In 2024 is een plan opgesteld om die sensitiviteit verder te versterken. Het begrip is daartoe beter gedefinieerd en omkaderd zodat duidelijker is waar we naar toe werken. Dit is vertaald naar interne en externe werkafspraken, een opleiding en een escalatieproces.

Om andersom ook meer inzicht te verschaffen in de ODR organisatie, is de eerder ingezette ronde met kennismaking presentaties met gemeenteraden en colleges verder doorgezet.

Ontwikkeling en projecten 2024

Duurzaamheid

Samen met de gemeenten en andere samenwerkingspartners uit de regio dragen wij bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen voor regio Rivierenland. Onze rol hierin is groot en uiteenlopend. Wij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke taken rondom CO2 reductie, maar wij hebben ook een adviserende en stimulerende rol. Wij verlenen vergunningen, waarborgen de veiligheid door toezicht en handhaving, voeren energiecontroles uit, zijn betrokken bij het goed en veilig inpassen van decentrale opwekking en opslag van energie in de omgeving, werken mee aan initiatieven. Circulair bouwen krijgt een steeds belangrijkere plaats bij bouwvergunningen. We kijken mee hoe ondernemers hun proces in kunnen richten zodat er minder afval ontstaat. Om hier meer structuur en focus in aan te brengen, hebben we het afgelopen jaar het programma energie en circulaire economie opgesteld.

Programma energie en circulaire economie

De provincie heeft als doel gesteld dat in 2030 de CO2-uitstoot met minimaal 55% verminderd moet zijn en dat we in 2050 willen volledig klimaatneutraal zijn. Dat vraagt om gezamenlijke inspanningen en innovatieve oplossingen. Bovendien brengt de Europese Green Deal nieuwe wet- en regelgeving met zich mee, die ook in Rivierenland merkbaar zal zijn. Denk aan de Klimaatwet, de Natuurherstelwet en regels voor duurzame landbouw.

Deze wetgeving legt strengere eisen op aan bedrijven en gemeenten, zoals:

- Duurzame landbouw: Werken met milieuvriendelijke methoden en minder gebruik van schadelijke stoffen.
- Hernieuwbare energie: Grotere nadruk op de productie en inzet van zonne- en windenergie.
- Natuurherstel: Herstellen van natuurlijke habitats en vergroten van biodiversiteit door bijvoorbeeld het aanplanten van bomen.
- Schonere mobiliteit: Investerings in elektrisch vervoer en uitbreiding van fietspaden.

Wij spelen hierin een cruciale rol:

- Wij zorgen ervoor dat milieuregels worden nageleefd en adviseren gemeenten en bedrijven over duurzame oplossingen.
- Wij zorgen ook voor verbinding tussen de betrokken partijen.
- Wij treden op als kenniscentrum. We delen goede voorbeelden en lessen uit de regio om gemeenten, bedrijven en organisaties te inspireren en innovatieve oplossingen te stimuleren.
- Wij versterken de samenwerking. Als schakel tussen gemeenten, bedrijven en andere partners zorgen wij ervoor dat initiatieven op elkaar worden afgestemd. Dit versterkt de impact van gezamenlijke inspanningen en versnelt het behalen van de doelen uit de Green Deal.
- Naast het ondersteunen van gemeentelijke initiatieven, ontwikkelen wij ook zelf projecten die bijdragen aan een duurzame en veilige leefomgeving. Denk aan pilots rondom circulaire economie, natuurherstel en hernieuwbare energie.

Duurzaamheid (2)

Basistaken energiebesparing

Veel van ons werk en onze verantwoordelijkheid op het gebied van energietransitie is niet zichtbaar. Zo stond 2024 in het teken van het ontvangen, beoordelen en verwerken van veel energiedata van bedrijven. Bedrijven moeten elke 4 jaar in het E-Loket van RVO hun energieverbruik en aanpak melden. Wij analyseren deze data en bepalen vervolgens welke bedrijven we bezoeken voor toezicht en/of advies.

Maar we ontvangen ook andere data,. Bijvoorbeeld van bedrijven met een onderzoeksplicht. Deze worden door ons beoordeeld. Of vanuit het Rijk over kantoorgebouwen met Label C.

Een nieuwe bron is de data vanuit de Wet werkgebonden personenmobiliteit (WPM). Een wet die het mogelijk maakt zakelijk gereden kilometers en de CO2 uitstoot te registreren, met als doel deze te verminderen. Wij zijn verantwoordelijk voor het verzamelen en analyseren van deze gegevens.

Ook dragen wij bij aan de totstandkoming van afspraken over data-uitwisseling en datamanagement. Het ontwerpbesluit datadeling netbeheerders is hiervan een goed voorbeeld. In 2026 zijn de netbeheerders verplicht om energie gegevens aan te leveren aan de omgevingsdiensten. Wij hebben meegewerkt aan de voorbereidingen hierop.

De beschikbaarheid van data is fijn, maar we moeten de informatie wel op een makkelijke manier terugvinden. Daar is het afgelopen jaar hard aan gewerkt. We hebben een database ontwikkeld. Daarin staan bedrijven die een melding hebben gedaan in 2019 (1100), meldingsplichtige bedrijven uit 2024

(1000), bedrijven waar een energiecontrole is verricht of nog moet plaatsvinden (1350), glastuinbouwbedrijven met een hoog verbruik (263), Label C kantoorgebouwen (1500), locaties met een potentiële energiebesparingsplicht (1300), categorie C bedrijven (vergunningsplichtig, 230), etc.

Deze database levert ons inzicht, transparantie en betrouwbaarheid en stelt ons in staat om sneller, slimmer en effectiever toezicht te houden en bedrijven te ondersteunen.

Wij hebben ondertussen al bij ruim 1.200 bedrijven een energiecontrole uitgevoerd en bij 106 bedrijven een hercontrole. De data in ons systeem vullen wij continu aan met informatie vanuit de controles en hercontroles.

Met de informatie vanuit de database hebben wij ook mee kunnen werken aan een onderzoek van RVO over label C en een onderzoek van de provincie Gelderland over de bijdrage aan energiebesparing.

Wij zijn trots op de resultaten die we afgelopen jaar hebben behaald. Het was een goed jaar voor energiebesparing !

Gezonde leefomgeving

Wij zetten ons in voor het beschermen van het milieu en het voorkomen van milieuschade om zo te zorgen voor een gezonde leefomgeving. Asbest is één van de thema's waar we op hebben ingezet. Afgelopen jaar hebben we gewerkt aan een asbestverdachte dakenkaart, hebben we vrije veldtoezicht gedaan in de gemeente Neder-Betuwe en hebben we toezicht gehouden en gehandhaafd op flora- en fauna activiteit bij astbestsanering. Maar ook het houden van toezicht. Zoals toezicht milieubelastende bedrijven.

Asbestverdachte dakenkaart Rivierenland

Als Omgevingsdienst spelen wij een belangrijke rol in het monitoren van de sanering van asbestdaken. Een van onze taken is het bijhouden en actualiseren van de asbestverdachte dakenkaart van de Provincie Gelderland. Deze kaart geeft een overzicht van locaties waar mogelijk nog asbesthoudende daken aanwezig zijn.

Wanneer wij een eindbeoordeling ontvangen – het officiële document waarin wordt bevestigd dat een dak daadwerkelijk is verwijderd – passen wij de gegevens op de dakenkaart aan. Op deze manier krijgen we een steeds nauwkeuriger beeld van welke daken al zijn gesaneerd en waar nog asbest (verdachte) daken aanwezig zijn.

Daarnaast biedt de dakenkaart ons inzicht in situaties waarin een dak mogelijk is verwijderd zonder een geaccepteerde sloopmelding. Dit stelt ons in staat om beter toezicht te houden en eventuele overtredingen van de sloopregels te signaleren.

In 2024 hebben wij in totaal 408 daken, met een gezamenlijke oppervlakte van circa 154.164 m², afgemeld. Dit is een belangrijke stap in het terugdringen van asbest in onze regio en draagt bij aan een gezondere en veiligere leefomgeving.

Door dit proces zorgvuldig te volgen, helpen wij niet alleen bij het naleven van de wetgeving, maar dragen we ook bij aan een transparant en effectief saneringsbeleid.

Vrije veld toezicht gemeente Neder-Betuwe

Van de gemeente Neder-Betuwe hebben wij uren gekregen voor het uitvoeren van vrije veld toezicht. Tijdens deze controles houden we toezicht op asbestverdachte daken en letten we op lopende verbouwingen of sloopwerkzaamheden van panden.

Een belangrijk onderdeel van dit toezicht is het signaleren van mogelijke overtredingen en het controleren of alle benodigde documenten aanwezig zijn. Zo kijken we bijvoorbeeld naar bouw- en sloopactiviteiten en voeren we extra controles uit als we containers met sloopaafval aantreffen. In zulke gevallen controleren we of de eigenaar of uitvoerder over de juiste documenten beschikt en of de geplande werkzaamheden voldoen aan de regelgeving.

Door dit actieve toezicht kunnen we niet alleen handhavend optreden waar nodig, maar ook preventief bijdragen aan een veilige en juiste uitvoering van werkzaamheden binnen de gemeente.

Gezonde leefomgeving (2)

Toezicht en handhaving flora- en fauna activiteiten bij asbestsanering

Om te bevorderen dat de Omgevingswet, specifiek het onderdeel flora- en fauna-activiteit, beter wordt nageleefd bij asbestsaneringen, werken wij als Omgevingsdienst actief samen met de Provincie Gelderland. Wij houden toezicht op asbestsaneringen, vooral in het buitengebied, en zorgen ervoor dat beschermde dieren niet onnodig worden verstoord of gedood.

Landelijk wordt dit onderwerp steeds meer onder de aandacht gebracht. Zo zijn er afspraken gemaakt met de branchevereniging van asbest inventariseerders om bij saneringen een preventiecheck uit te voeren. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar asbest, maar wordt ook geïnventariseerd welke soorten mogelijk aanwezig kunnen zijn.

Binnen onze toezichts- en handhavingsrol controleren wij of initiatiefnemers voldoen aan de zorgplicht en de wettelijke voorschriften.

Dit betekent onder andere dat:

- Beschermde dieren niet mogen worden gedood.
- Nesten, eieren, rust- en voortplantingsplaatsen niet beschadigd of vernietigd mogen worden.
- Verstoring van beschermde soorten moet worden voorkomen.

Als er onvoldoende voorzorgsmaatregelen zijn getroffen en er sprake is van een overtreding, kan er handhavend

opgetreden worden door de provincie Gelderland of door ODR namens de provincie. Dit kan variëren van waarschuwingen tot het stilleggen van werkzaamheden, zoals vastgelegd in de Landelijke Handhavingsstrategie.

Met deze aanpak dragen we bij aan een zorgvuldige asbestsanering, waarbij natuurbehoud en wetgeving hand in hand gaan.

Toezicht milieubelastende bedrijven

Samen met ketenpartners zoals o.a. de gemeenten, de provincie, andere Gelderse omgevingsdiensten, de brandweer, het waterschap en OM werken we binnen het Programma Gemeentelijk Complex Toezicht en Handhaving (GCH) aan het aanpakken van milieubelastende activiteiten.

Een belangrijk speerpunt van dit programma is het uitvoeren van controles bij de grote milieubelastende bedrijven. Het afgelopen jaar heeft ODR hier vol op ingezet.

Bijna alle geplande controles in Rivierenland zijn succesvol uitgevoerd. Ook zijn er toezichtplannen opgesteld. Deze plannen geven ons een duidelijk beeld van mogelijke risico's, waardoor we snel en gericht kunnen ingrijpen. Dit is niet alleen goed voor het milieu, maar ook voor een veilige en gezonde leefomgeving in onze regio.

Fijn wonen

Samen met de gemeenten zorgen wij ervoor dat mensen fijn en veilig kunnen wonen in regio Rivierenland. Om hiervoor te zorgen verlenen wij bouwvergunningen. Maar wij wijzen deze soms ook af omdat de plannen niet passen binnen een gebied of de geldende regels, waardoor het fijn en veilig wonen in het gedrang komt. Wij houden toezicht op de bouw zelf en kijken of de bouw volgens de vergunning plaats vindt. We houden toezicht op de huisvesting van arbeidsmigranten. Ook kijken we samen met de gemeenten naar het mogelijk maken van mantelzorgwoningen. Afgelopen jaar stond vooral in het teken van de invoering van de Omgevingswet en de Wkb.

Omgevingswet

Het jaar 2024 stond in het teken van de invoering van de Omgevingswet. Dankzij de intensieve voorbereidingen die hieraan voorafgingen, is de implementatie naar tevredenheid verlopen. Dit resultaat was mede te danken aan de nauwe samenwerking tussen Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) en de aangesloten gemeenten.

Samenwerking met gemeenten

De samenwerking rondom de invoering van de Omgevingswet verloopt constructief. Voorafgaand aan de invoering hebben ODR en de gemeenten duidelijke afspraken gemaakt over de samenwerking en werkwijze. Deze afspraken zijn onlangs samen met de gemeenten geëvalueerd en waar nodig bijgeschaafd. Een belangrijk aandachtspunt uit deze evaluatie is het gebruik van de digitale samenwerkingsfunctionaliteit. Niet alle gemeenten maken hier (optimaal) gebruik van. Dit komt enerzijds doordat sommige gemeenten nog niet volledig zijn aangesloten op deze functionaliteit en anderzijds doordat het gebruik hiervan nog niet volledig is ingebed in de werkwijze van medewerkers. Hier wordt nu extra aandacht aan besteed. Ook met ketenpartners is een evaluatie uitgevoerd om de samenwerking verder te optimaliseren.

Ook gaven de gemeenten aan behoefte te hebben aan inzicht in het aantal binnengekomen aanvragen. Deze gegevens zijn in 2024 per kwartaal door ODR verzameld en toegestuurd. Voor 2025 willen we dit gaan automatiseren, zodat de partners op elk moment inzicht hebben in de actuele cijfers.

Inzet ODR bij het opstellen van omgevingsplannen

De komende periode staan de gemeenten voor een grote uitdaging: het opstellen van de omgevingsplannen. In deze omgevingsplannen leggen gemeenten vast hoe zij de fysieke leefomgeving willen inrichten en beheren. Het is een samenvoeging van verschillende bestemmingsplannen, verordeningen en beleidsregels.

De omgevingsplannen moeten voldoen aan de kaders van de Omgevingswet en aandacht besteden aan thema's zoals:

- De visie op de fysieke leefomgeving;
- Afstemming met bovenlokale en provinciale plannen;
- Regels voor bouwen, milieu en het gebruik van ruimte;
- Duurzaamheid en klimaatadaptatie;
- Maatregelen voor een gezonde, veilige en toekomstbestendige leefomgeving.

Fijn wonen (2)

Inzet ODR bij het opstellen van omgevingsplannen

De komende periode staan de gemeenten voor een grote uitdaging: het opstellen van de omgevingsplannen. In deze omgevingsplannen leggen gemeenten vast hoe zij de fysieke leefomgeving willen inrichten en beheren. Het is een samenvoeging van verschillende bestemmingsplannen, verordeningen en beleidsregels. De omgevingsplannen moeten voldoen aan de kaders van de Omgevingswet en aandacht besteden aan thema's zoals:

- De visie op de fysieke leefomgeving;
- Afstemming met bovenlokale en provinciale plannen;
- Regels voor bouwen, milieu en het gebruik van ruimte;
- Duurzaamheid en klimaatadaptatie;
- Maatregelen voor een gezonde, veilige en toekomstbestendige leefomgeving.

Dit is een complexe opgave. Wij realiseren ons dat gemeenten niet altijd over de benodigde expertise beschikken. Waar vaak externe adviesbureaus worden ingeschakeld, biedt ODR een waardevol alternatief. Met onze brede kennis en ervaring op het gebied van wet- en regelgeving, lokale vraagstukken en regionale samenwerking kunnen wij gemeenten volledig ontzorgen bij het opstellen van hun omgevingsplannen. Door samen te werken met ODR kunnen plannen beter op elkaar

worden afgestemd en ontstaat er ruimte voor kennisdeling en inspiratie tussen gemeenten. Dit versterkt niet alleen de kwaliteit van de plannen, maar ook de samenwerking binnen Rivierenland.

Geluid, een mooi voorbeeld

Gemeenten moeten beleid maken voor thema's die voorheen landelijk geregeld waren. Eén van deze thema's is geluid. Geluid is overal, nu meer dan ooit! Elke gemeente kan zelf een geluidsbeleid opstellen. Maar hoe ga je hiermee om? Waar houd je rekening mee? Hoe zorg je voor een goede balans tussen woon- en werkverkeer? Hoe ga je geluidshinder tegen? ODR beschikt over een aantal geluidsexperts die de gemeenten hierin kunnen bijstaan.

Fijn wonen (3)

Wkb; bouwen aan kwaliteit

Afgelopen jaar stond ook in het teken van de invoering van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) voor nieuwbouw in gevolklasse 1. Het doel van deze wet is het verbeteren van de bouwkwaliteit. Er is namelijk meer controle tijdens de bouw door het inschakelen van een kwaliteitsborger. Deze kijkt vanaf het plan tot de oplevering mee en controleert alle technische regels en kwaliteitseisen en of bouwers zich aan de regels houden.

Een ruimtelijke en technische bouwvergunning

Onze rol is hierdoor veranderd. De bouwvergunning wordt voortaan opgeknipt in een ruimtelijke en een technische vergunning. De ruimtelijke vergunning gaat over de vraag of er op een bepaalde plek gebouwd mag worden. Deze vergunningsaanvraag komt via het Omgevingsloket bij ons binnen en wordt door ons beoordeeld op basis van het beleid van de gemeente. Als de aanvraag voldoet, verlenen wij de vergunning hiervoor. De technische bouwvergunning gaat over de vraag of het bouwwerk voldoet aan de technische regels en kwaliteitseisen. Na het verlenen van de vergunning werkt de aannemer of architect het bouwplan technisch uit. Vervolgens wordt er door de initiatiefnemer een kwaliteitsborger ingeschakeld die een borgingsplan en risicobepaling maakt. De initiatiefnemer doet 4 weken voor de start van de bouw een melding, waarbij deze stukken worden meegestuurd. Wij beoordelen deze stukken en laten weten of de bouwmelding compleet is. Twee dagen voor de start van de bouw doet de initiatiefnemer een melding start bouw via het Omgevingsloket.

Tijdens de bouw maakt de aannemer een bouwdoosier en

controleert de kwaliteitsborger of alles volgens de bouwtechnische regels verloopt. ODR kan tussentijds komen controleren.

Als de bouw klaar is en voldoet aan de bouwtechnische regels, ontvangt de initiatiefnemer het bouwdoosier en een verklaring van het bouwdoosier. Dat wordt door de initiatiefnemer toegevoegd aan het doosier in het Omgevingsloket. Wij ontvangen dan een melding en controleren of het bouwdoosier compleet is en voldoet. Dit laten wij binnen twee weken aan de initiatiefnemer weten. Daarna mag hij het bouwwerk in gebruik nemen en meldt de aannemer de bouw gereed.

Ervaringen tot nu toe

Wij merken dat er nog veel onduidelijkheid is over de Wkb bij architecten en aannemers. Hierdoor zijn aanvragen en meldingen vaak niet volledig. Daarom gaan we de samenwerking met architecten en aannemers versterken. Collega's van ODR gaan de komende periode op de koffie bij architecten en aannemers die actief zijn in regio Rivierenland. Met als doel om samen te kijken naar efficiëntere werkprocessen, knelpunten en kansen om de dienstverlening te verbeteren. Ook organiseren wij twee bijeenkomsten bij ons op kantoor voor architecten en aannemers om kennis uit te wisselen, inzichten te delen en de samenwerking te versterken.

Bodem

Wij zetten ons in voor een gezonde, niet vervuilde bodem. De bodem is een belangrijk onderdeel van onze leefomgeving. We bouwen en wonen erop, telen er landbouwgewassen en benutten het voor bodemenergie en het afvoeren van regenwater. Onder de Omgevingswet is er veel veranderd voor het aspect bodem. Zo zijn er nieuwe taken gekomen, zoals de meldingsplicht bij graafwerkzaamheden, en zijn bodemtaken van de provincie naar de gemeenten overgeheveld. De afgelopen decennia was het bodembeleid vooral gericht op preventie van bodemverontreiniging, bodemsanering en het verbeteren van de bodemkwaliteit. En hoewel dit nog steeds een belangrijk onderdeel is van de bodemtaken, wordt het thema bodem nu meer sturend in landelijk beleid vastgelegd en aan de gemeenten wordt gevraagd dit te implementeren.

Impact veranderend beleid en regelgeving op rol ODR en gemeenten

Veranderend Europees en Nederlands beleid, nieuwe wet- en regelgeving hebben een directe invloed op duurzaam bodembeheer, de kwaliteit van grond en grondwater, het hergebruik van grond en het gebruik van secundaire stoffen. Wij onderzoeken welke impact deze wijzigingen hebben en waar en hoe wij een bijdrage kunnen leveren aan deze ontwikkelingen.

Belangrijke veranderingen beleid en regelgeving:

- Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) en het Circulair Materialenplan (CMP)
- Programma Bodem, ondergrond en grondwater
- Water en Bodem sturend
- Herijking bodemregelgeving
- EU bodemmonitoringslijn
- Nationaal deltaprogramma ruimtelijke adaptie 2050

Deze veranderingen hebben invloed op de rol en taken van de gemeenten en ODR. Wij brengen in kaart welke taken wij

en de gemeenten nu en in de toekomst moeten vervullen. We volgen de ontwikkelingen nauwgezet. Dit doen we o.a. door deel te nemen aan het landelijk netwerk Bodem en Ondergrond van OD-NL, het Gelders Ondergrond Overleg, de werkgroep Bodem van de VNG en themabijeenkomsten over Water en Bodem sturend in de ruimtelijke ontwikkeling. ODR is door een aantal gemeenten betrokken bij het opstellen van omgevingsvisies en -plannen en adviseert deze gemeenten over het vaststellen van bodembeleid. Ook is ODR betrokken bij het vaststellen van de regionale kennisagenda op het gebied van bodem en ondergrond in de regio.

Bodem (2)

Aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

De aandacht voor ZZS in het milieu groeit, mede door de risico's die deze stoffen vormen voor bodem, water en leefomgeving. Vanuit de zorgplicht is het niet toegestaan dat deze stoffen in de bodem terecht komen. Het afgelopen jaar lag de focus op de aanpak van PFAS en asbest in de bodem.

Provincie Gelderland doet onderzoek naar de aanwezigheid van PFAS in de bodem op PFAS-verdachte bronlocaties. Wij volgden de voortgang van dit onderzoek voor de locaties die binnen onze regio liggen. Omdat het provinciale onderzoek zich beperkt tot locaties met mogelijk acute risico's, blijven andere PFAS-verdachte locaties buiten beschouwing. Wij willen aanvullend onderzoek laten uitvoeren naar deze locaties om een vollediger beeld te krijgen en gericht actie te ondernemen.

Op het gebied van asbest is het afgelopen jaar een pilot uitgevoerd om het saneren van asbestverdachte druppelzones bij sloop te stimuleren. De resultaten en aanbevelingen van deze pilot worden nog verder uitgewerkt. Wij willen het databeheer over het gebruik en voorkomen van ZZS in de regio verbeteren. Dit draagt bij aan een effectievere monitoring, betere risico-inventarisatie en een gerichte aanpak van ZZS.

Staalslakken

Afgelopen jaar was er veel (landelijke) aandacht voor het gebruik van staalslakken. Staalslakken zijn restproducten van de staalindustrie die gebruikt worden als bouwstof. Bedrijven die staalslakken gebruiken, moeten zich aan regels houden. Vanuit het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en de zorgplicht moeten bedrijven ervoor zorgen dat er geen negatieve

milieueffecten kunnen ontstaan. Staalslakken moeten goed afgedekt worden en mogen niet nat worden. Als dat niet gebeurt en de staalslakken komen in contact met water, dan kunnen er giftige metalen in het (grond) water terecht komen. Ook bevatten staalslakken vrije kalk, wat kan zorgen voor een verhoging van de pH-waarde van bodem en water. Dat is gevaarlijk voor mens en milieu.

Wij hebben de taak om toezicht te houden hierop. Maar bedrijven die staalslakken toepassen hebben geen meldingsplicht. Daardoor is vaak niet bekend of en waar staalslakken gebruikt worden. Gelukkig komt hier verandering in. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat gaat een landelijke informatieplicht invoeren voor het gebruik van staalslakken. Zo ontstaat er een database van de plekken waar staalslakken liggen en kan er ook beoordeeld worden of het gebruik van staalslakken op die locatie wel verstandig is. De verwachting is dat deze informatieplicht over ongeveer een jaar ingaat.

Wij vinden dit een positieve ontwikkeling. Want ook in regio Rivierenland hebben we te maken met het verkeerd toepassen van staalslakken. In Spijk is in 2018 ruim 670.000 ton aan staalslakken aangevoerd voor de aanleg van een golfbaan met geluidswal. Tijdens een controle ontdekte het Waterschap ernstige verontreiniging van het oppervlaktewater. Wij hebben toen direct de werkzaamheden stil gelegd en onderzoek gedaan. De staalslakken liggen nu in een tijdelijk depot op de locatie met een ringsloot eromheen. Wij houden als ODR continu toezicht op de situatie, nemen deel aan bewonersavonden en praten mee over een mogelijke oplossing. Ook hebben we namens het college een aantal handhavingsbesluiten opgelegd. Zo stellen wij alles in staat om milieuschade te voorkomen.

Veiligheid

Wij zetten ons samen met de Veiligheidsregio, politie, gemeenten, en andere partijen in voor een veilige leefomgeving. Fraude, mensenhandel, drugscriminaliteit en bijbehorende bedreiging en intimidatie zijn aan de orde van de dag en meer dan ooit lokale thema's. Met als uitgangspunt 'beter voorkomen dan genezen en laagdrempelig werken', zijn er samenwerkingsverbanden ontstaan om ondermijnende activiteiten op te sporen en om deze onaantrekkelijk te maken. Wij zijn een belangrijke partner hierin. Wij kennen het gebied en hebben de kennis en bevoegdheid om misstanden tegen te gaan. Eén van de projecten waar wij aan deelnemen is 'Veilig Buitengebied'. Ook werken we in de provincie Gelderland samen binnen het project Theseus om ondermijning op bedrijventerreinen tegen te gaan. Maar veiligheid richt zich niet alleen op criminaliteit. Ook op het gebied van externe veiligheid spelen wij een rol. Bij externe veiligheid gaat het om risico's van opslag, productie, gebruik van gevaarlijke stoffen.

Veilig buitengebied

De veiligheid in het buitengebied staat onder druk. Denk daarbij aan ondermijnende activiteiten, illegale opslag in schuren, lozingen in oppervlaktewater, georganiseerde criminaliteit en drugslabs in leegkomende gebouwen. Om hier het hoofd aan te kunnen bieden is samenwerken van partijen als gemeente, politie, veiligheidsregio, waterschappen en omgevingsdiensten van groot belang. In onze regio doen zij dit onder de noemer 'Veilig Buitengebied'. De speerpunten vanuit dit project zijn 'schoon, heel en veilig'.

Een picknicktafel die kapot is en een defecte straatlantaarn in het buitengebied kan namelijk al een aanleiding zijn voor criminele activiteiten. Blijkbaar komt daar niemand en is er geen sociale controle. Dat is dus een mooie hangplek. Maar er is ook aandacht voor de brandblus voorzieningen. Worden de pompputten wel onkruidvrij gehouden? Weet de brandweer waar ze liggen? En waarom rijden er

bedrijfsbussen een erf op bij een gestopte veehouder? Voor al dit soort zaken is aandacht en geeft aanleiding tot actie. Zo worden lantaarnpalen herstelt. Hangjeugd en dealers zitten niet graag in het licht. Donkere plaatsen worden gesnoeid, zodat er meer zicht is op de locatie.

Maar er wordt ook gekeken naar illegale motorcross, (vis-) stroperij, kampementen van daklozen (arbeidsmigranten), het testen van vuurwapens voor liquidaties.

Veiligheid

Theseus

Op initiatief van de Gelderse Omgevingsdiensten, provincie Gelderland, OM, politie en gemeenten in Gelderland is in 2021 het project Theseus gestart. De deelnemende partners hebben het gezamenlijke doel om ondermijning, zoals milieucriminaliteit, arbeidsuitbuiting en drugsproductie op bedrijventerrein te ontdekken, te voorkomen of tegen te gaan. Er worden integrale controles gehouden, gebiedsscans uitgevoerd, geografische data verzameld en data analyses gedaan. Ook wordt er ingezet op de bewustwording van ondermijning bij ondernemers en wordt er kennis gedeeld. Omdat het project een succes was, heeft het in 2024 een vervolg gekregen.

Ketentoezicht

Om meer grip te krijgen op ondermijning en milieucriminaliteit werken provincie, gemeenten en omgevingsdiensten in Gelderland en Overijssel samen in team Ketentoezicht. Dit team maakt onderdeel uit van ODR. Binnen het team wordt gekeken naar de hele keten van (afval) stof; van productie en het ontdoen van afval tot het definitief verwijderen of nuttig toepassen van afval. Binnen een keten verrichten verschillende partijen handeling met deze zelfde (afval) stof, waarbij zij zich aan regels moeten houden.

Overtreders maken gebruik van de zwakste plekken in de keten. Bijvoorbeeld het moment waarop de stof van de ene naar de andere schakel gaat. Daarom is het belangrijk om goed zicht te hebben op de hele keten. Dat gebeurt door het maken van risico analyses, diepgaand administratief toezicht en project- en programmamanagement.

Afgelopen jaar heeft het team zich vooral gericht op de co-vergistingketen.

Controle opslag gevaarlijke stoffen in verkoopruimtes

In het kader van externe veiligheid hebben we afgelopen jaar ingezet op controles opslag gevaarlijke stoffen in verkoopruimtes. Voor de opslag van gevaarlijke stoffen in verkoopruimtes gelden allerlei regels. Dat is bijvoorbeeld belangrijk voor als er een brand uitbreekt. Als deze zich uitbreidt naar de opslag van gevaarlijke stoffen, kunnen er giftige wolken ontstaan of kan dit zelfs voor een ontploffing zorgen. Omdat de regels afhankelijk zijn van de locatie en het gebruik van de locatie, weten ondernemers vaak niet aan welke regels zij moeten voldoen. Daarom hebben onze collega's bij verschillende winkels controles uitgevoerd. Denk aan bedrijven als Praxis, Gamma, Karwei, Action en Kluswijs. Deze bedrijven ontvingen vooraf een aankondiging van de controle. Daarna maakte de toezichthouder een afspraak. Als een bedrijf niet voldeed, ontvingen zij advies over welke aanpassingen zij moesten voldoen.

Door de controles krijgen wij een beter beeld of regels worden nageleefd en welke rol wij hierin kunnen spelen om dit te verbeteren.

Intern

Organisatieontwikkeling

Naar aanleiding van de evaluatie van de organisatie is het programma organisatieontwikkeling gestart. Basis van het programma is een nieuwe missie en strategie. Deze is in 2024 met inbreng van vele belanghebbenden en belangstellenden tot stand gebracht. Deze missie wordt vertaald naar programma's en teamplannen om de doelen die daarin zijn verwoord te realiseren. Om te waarborgen dat we onze doelen daadwerkelijk realiseren is programmatisch werken beter beschreven, geïmplementeerd en in de organisatie ingebed. In 2024 is ook het leiderschapstraject gestart om onze organisatiesturing, cultuur en samenwerking te versterken.

Plan van aanpak robuustheid

Omdat wij aan 1 van de 6 robuustheidscriteria niet voldoen, moesten wij voor 1 april 2024 een plan van aanpak opstellen. In dit plan van aanpak is in eerste instantie prioriteit gegeven aan het toevoegen van bestaande en toekomstige milieutaken van provincie, regio en gemeenten aan ons werkpakket. Hierbij onderzoeken we ook of er efficiencyvoordelen te behalen zijn bij bundeling van taken. We hebben geïnventariseerd welke mogelijkheden wij zelf zien voor uitbreiding. Meerwaarde voor de deelnemende gemeente blijft daarbij voorop staan.

Ondertussen nemen Rijk en Provincie ook positie in. Zij geven steeds concreter aan hoe zij de route naar robuuste omgevingsdiensten zien. Dit zal de komende periode onderwerp zijn van intensieve gesprekken.

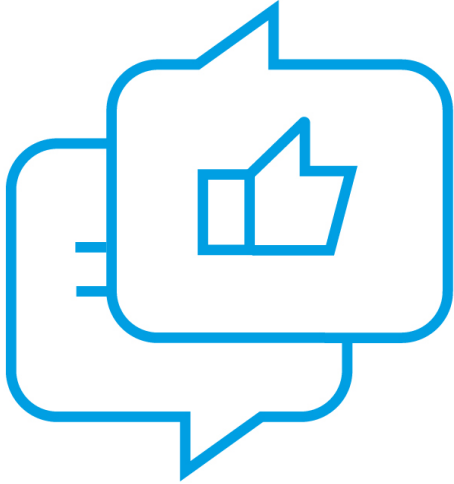
Interbestuurlijk Programma

Met een spuk-subsidieregeling heeft het ministerie IenW een impuls willen geven aan de versterking van het landelijke stelsel VTH. Op landelijk niveau en individueel per omgevingsdienst zijn projecten uitgevoerd met dat doel. ODR heeft 9 projecten uitgevoerd, variërend van de doorontwikkeling van de GEO-systemen, werken met drones, ontwikkelen van dashboards met data voor toezicht, het omzetten van inrichtingen naar MBA's en het verbeteren van politieke sensitiviteit.

Datagedreven werken

Eén van de aanbevelingen uit het rapport van de Commissie van Aartsen was om meer data gedreven te werken. Vanuit het IBP ontvingen wij een subsidie om hiermee aan de slag te gaan. Wij hebben onze sturingsvraagstukken en stand van zaken in het kader van data naast elkaar gelegd om te bepalen hoe we tot een effectief gebruik van data op relevante onderwerpen kunnen komen. Hieruit is een roadmap ontstaan met concrete handvatten en doelstellingen. Met als doel om in 2025 te starten met het invoeren van een gestructureerd datamanagement, data-analyse, sturing erop en acties gericht op datakwaliteit. Ook ontwikkelen we in samenwerking met andere OD's een gezamenlijke datavoorziening en data-, informatie- en analyseproducten voor medewerkers. Deels wordt die informatie ook via kaarten beschikbaar gesteld zodat een beter gebiedsbeeld ontstaat.

Kwaliteit dienstverlening

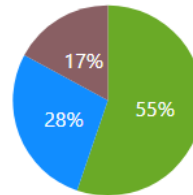

Klanttevredenheidsonderzoek (KTO)

Het KTO geeft inzicht in wat onze klanten van ons vinden en wat zij van ons verwachten. Met die informatie kunnen wij onze dienstverlening steeds blijven verbeteren. Wij presenteren onze klanttevredenheidsresultaten op jaarbasis.

Algemene dienstverlening

● Tevreden ● Zeer tevreden ● ontevreden

83%

83% Tevreden over dienstverlening

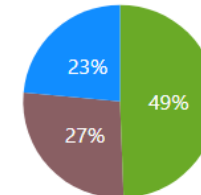
De klanttevredenheid is in 2024 over de algemene dienstverlening van ODR uitgekomen op 83%.

In 2024 is er 1.483 keer een uitvraag geweest. Daarvan hebben 315 personen deze vragenlijst ingevuld, wat resulteert in een responspercentage van 21%.

Hoe minder het aantal respondenten, hoe meer effect een positieve of negatieve klantreactie op het totaal percentage heeft.

Bouw

● Tevreden ● ontevreden ● Zeer tevreden

73%

Klanttevredenheid Bouw en Milieu

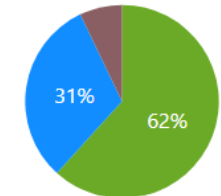
De klanttevredenheid Bouw (toezicht en vergunningverlening) is 73%. Dit resultaat ligt lager dan onze doelstelling van 80% tevredenheid. Een van de belangrijkste oorzaken van deze lagere score is de uitvoering van de nieuwe Omgevingswet. Ondanks getroffen voorbereidingen, hebben diverse zaken geleid tot onduidelijkheid in werkprocessen en vertraging.

Tegelijkertijd functioneerde het DSO (landelijk Omgevingsloket) niet goed en liet de gebruiksvriendelijkheid te wensen over. ODR neemt op dit moment diverse maatregelen om de dienstverlening te verbeteren in de hoop dat deze daarmee in 2025 weer hoger wordt gewaardeerd.

De klanttevredenheid Milieu (toezicht en vergunningverlening) is 93%. Dit is ruim boven de doelstelling van 80% tevredenheid. 31% Van de klanten geeft aan zeer tevreden te zijn en 62% van de klanten is tevreden.

Milieu

● Tevreden ● Zeer tevreden ● ontevreden

93%

Milieu & advies

Wat wilden we bereiken?

Door het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht en het handhaven van regels dragen wij bij aan een fijne, gezonde, veilige, duurzame leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. In het regionaal uitvoeringsprogramma 2024 was uitgewerkt wat we daarvoor zouden gaan doen in 2024. Hieronder wordt in hoofdlijnen beschreven wat hebben gedaan en bereikt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vergunningen

Door onze vergunningverleners is vooraf getoetst of bepaalde milieubelastende activiteiten mogen worden uitgevoerd en zo ja onder welke voorwaarden. Soms was hiervoor een vergunning vereist, maar doorgaans was een milieumelding voldoende. De uitdaging was om dit op een juiste, tijdige en kwalitatief goede manier te doen en dat is in de meeste dossiers gerealiseerd. Daarnaast hebben wij Omgevingsdienst Nijmegen en Omgevingsdienst Veluwe op het gebied van de agrarische vergunningverlening. Ondersteund. Tenslotte is informatie verstrekt waarmee bedrijven hun plannen verder kunnen uitwerken.

Toezicht

ODR heeft toezicht gehouden op de milieubelastende activiteiten. Te denken valt aan: toezicht risicovolle bedrijven, branchegericht toezicht, energie, groen & ecologie en indirecte lozingen. In het geval van zware overtredingen, bijvoorbeeld bij onomkeerbare milieuschade is er strafrechtelijk gehandhaafd. Hiervoor beschikken we over eigen Boa's voor zowel milieuovertredingen als overtredingen op het gebied van slopen (asbest) of bouwen.

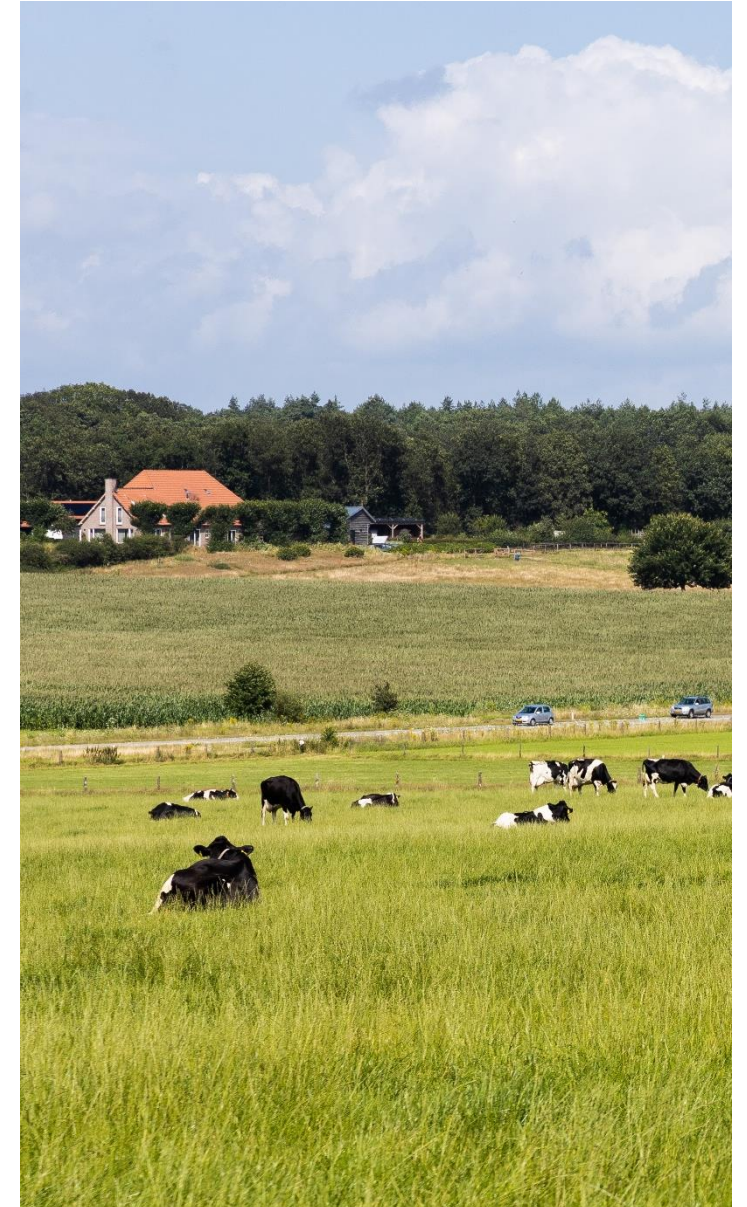
Om ook niet gemelde milieubelastende activiteiten in beeld te houden, hebben we ruimtelijk toezicht uitgevoerd. Tegelijkertijd hebben we samen met collega's van bouwen ondermijnende activiteiten aangepakt. Tenslotte hebben we klachten en meldingen binnen en buiten kantooruren (milieu-incidentendienst) afgehandeld.

Advisering

Onze adviseurs hebben middels adviezen ervoor gezorgd dat in plannen voor de fysieke leefomgeving op een verantwoorde en integrale wijze rekening wordt gehouden met milieuaspecten. Zij adviseren op het gebied van milieu, cultuurhistorie (archeologie en monumenten), externe veiligheid, geluid en trillingen, geurhinder, lichthinder, luchtkwaliteit, milieueffectrapportages, milieuzonering, natuur en landschap, spuitzones en water. Zij hebben advies gegeven aan onze opdrachtgevers (ruimtelijke ontwikkelingen) en aan collega's binnen ODR.

Bodem

De adviseurs van het team bodem waken er voor dat kwaliteit van de bodem in Rivierenland, tenminste hetzelfde blijft als de [Jaarstukken 2024 ODR](#)

Milieu & advies

achtergrondwaarde aangeeft. Dat doen zij door initiatieven in de regio te toetsen op wet- en regelgeving. Als het nodig is, dwingen zij maatregelen af om de bodem en het grondwater te beschermen tegen verontreinigingen als gevolg van activiteiten. Ook wordt hier toezicht op gehouden.

Ketentoezicht

Het team Ketentoezicht houdt zich bezig met het integraal in beeld brengen, voorkomen, terugdringen en aanpakken van risico's op grote milieuschade en ondermijning in de (afval)stoffenketens. Het team voert namens alle 6 Gelderse omgevingsdiensten (GO) het ketentoezicht in Gelderland uit en namens de Overijsselse omgevingsdiensten voor Overijssel. De aanpak van de risicoketens gebeurt planmatig en gefaseerd. We doen dit door risico- en informatie gestuurde (keten) analyses en Diepgaand Administratief Toezicht (DAT). De Omgevingsdiensten bepalen daarna hoe ze opvolging geven aan adviezen, rapporten van team Ketentoezicht.

Bijzondere aandachtspunten in 2024:

Programma IBP binnen ODR

Doel van het landelijke programma is een impuls te geven aan kwaliteit van de uitvoering van de (milieu) taken door de omgevingsdiensten. Werkwijzen, instrumenten, datagericht werken, de rol van besturen, positionering van de organisatie en de robuustheid van de diensten zijn daarbij thema's. Zoals in het plan van aanpak is aangegeven, moeten wij onze milieumomzet vergroten om op alle vlakken voldoende robuust te zijn. We zijn in 2024 in gesprek met gemeenten en provincie geweest om te kijken hoe wij onze dienstverlening verder konden uitbreiden. Daarnaast is ingezet op data gedreven werken en doorontwikkelen van outcome gerichte doelen. Op basis van IBP gelden vanuit ODR, is wel een dashboard asbest ontwikkeld, waar nu landelijk (door de OD's) gebruik van gemaakt kan worden en al gebruikt wordt door OFGV, ODT, ODIJS en de Gelderse diensten. Opgesteld in samenwerking met ODR, GAIT, IGO.

Programma energie, duurzaamheid en circulaire economie

In 2024 is gewerkt aan het opzetten van het programma: een verzameling van projecten, activiteiten en producten die er op gericht zijn om gemeenten en de provincie te ondersteunen bij het realiseren van hun duurzaamheidsambities. Hierin zijn activiteiten i.v.m. energietransitie, netcongestie, het verder verduurzamen en circulaire economie opgenomen. In het programma wordt nauw en integraal samengewerkt zowel intern (bouw en milieu) als extern (RES, VNO/NCW) om de ambities te kunnen behalen. Het is nog niet gelukt om in 2024 het programma naar de uitvoering uit te rollen. Dit staat voor 2025 gepland.

Toezicht en vergunningen

Naast de eerder genoemde activiteiten in het programma energie, duurzaamheid en circulaire economie is verder gewerkt aan het project om de Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in beeld te krijgen en waar mogelijk terug te dringen. Met dit beeld kunnen we vervolgens werken aan vervanging door minder schadelijke stoffen. Hierin blijven we nauw samenwerken met ondernemers.

Milieu & advies

Advisering/Bodem

Ook in 2024 is ODR actief betrokken geweest bij de totstandkoming van het provinciale programma Vitaal Landelijk gebied Gelderland en de regio opgave behorend bij de Gelderse Puzzel. Het uitgangspunt hierbij is water en bodem sturend. Met name de teams bodem en advies zijn hierbij betrokken. Zowel de integrale afstemming als uitvoerbaarheid zijn hierin leidend. Nieuw was de taak waarbij ODR samen met 6 gemeenten wilde komen tot een soortenmanagementplan (SMP) die gebruikt wordt om het geven van toestemming voor het isoleren van spouwmuren te vereenvoudigen. Dit in het kader van het nationale isolatieprogramma.

Ketentoezicht

Het team is betrokken bij het fenomeen beeld Milieucriminaliteit (synthetische drugs), het omgevingsrisicobeeld Oost Nederland en bezig met een aantal ketenaanpakken: asbest, verontreinigde grond, e-waste, dierlijke bijproducten en co-vergisters.

Wat kostte het?

In Euro	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na Berap	Jaarrekening 2024
Lasten*	7.178.566	7.433.518	7.276.230	7.179.277
Baten	9.889.524	9.763.978	9.763.978	9.487.871
Saldo voor mutatie reserves	2.710.958	2.330.460	2.487.748	2.308.593
Mutatie reserves	15.925	15.925	15.925	15.925
Saldo na mutatie reserves	2.726.883	2.346.385	2.503.673	2.324.518

* exclusief overhead

Productie 2024

Productgroep	Aantal begroot	Aantal werkelijk	Vershil
Vergunningen Milieu	1.482	1.416	- 4%
Toezicht Milieu	3.114	3.437	+ 10%
Advies	2.400	3.038	+ 27%
Bodem	2.261	2.292	+ 1%

Toelichting productie:

Bij team advies valt met name op dat er veel werk verzet moest worden i.v.m. de enorme piek in bouw aanvragen eind 2024.

De stijging bij toezicht milieu zit hem met name in een toename van het aantal themacontroles en milieuklachten.

Bouw & ondersteuning

Wat wilden we bereiken?

Door het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht en het handhaven van regels dragen wij bij aan een fijne, gezonde, veilige, goed ingerichte duurzame leefomgeving. In het regionaal uitvoeringsprogramma 2024 was uitgewerkt wat we daarvoor zouden gaan doen in 2024. Hieronder wordt in hoofdlijnen beschreven wat hebben gedaan en bereikt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij hebben in 2024 diensten aan inwoners en bedrijven geboden op het gebied van de gebouwde omgeving. Dit begint met het eerste contact waarbij we samen met de initiatiefnemers hebben gekeken naar de mogelijkheden van een initiatief. Vervolgens getoetst en vergunningen verleend. Vanzelfsprekend volgde daarna het toezicht op de naleving van de regels en waar noodzakelijk de handhaving. Ook hebben we zorggedragen voor het afhandelen van bezwaar en beroep.

Ook hebben wij diensten verleend aan inwoners en bedrijven die het niet eens zijn met een ontwikkeling of activiteit in de gebouwde omgeving. Dit hebben we gedaan door voorlichting te geven, mediation aan te bieden en door klachten, Woo-verzoeken en handhavingverzoeken af te handelen.

We streven naar een goede dienstverlening en duidelijke communicatie, met aandacht voor efficiëntie. Waar nodig werkten we samen met partners binnen en buiten ODR.

De prioriteit van de onderwerpen bij het verlenen van deze diensten was gebaseerd op het VTH-beleid dat gemeenten hebben vastgesteld.

De kennis en ervaring die we hebben opgedaan bij het verlenen van deze diensten hebben we gedeeld met gemeenten. Dit helpt ons om de dienstverlening aan inwoners en bedrijven te verbeteren en om gemeenten te ondersteunen bij het aanpassen van hun beleid voor de gebouwde omgeving, zodat ze hun doelen kunnen bereiken.

Meer in detail uitgewerkt:

Eerste contact

Het eerste contact met inwoners en bedrijven verloopt vaak via het Omgevingsloket (DSO), websites, telefoon en mail. En als het nodig of wenselijk is, via persoonlijk contact.

Bouw & ondersteuning

Vergunningverlening

Wij hebben namens de gemeenten aanvragen van omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten behandeld en meldingen beoordeeld of deze juist en compleet zijn. Wij hebben daarnaast informatie verstrekt waarmee inwoners en bedrijven hun plannen verder konden uitwerken.

Toezicht

Wij houden namens de gemeenten toezicht op het gebied van de gebouwde omgeving. Onder toezicht wordt verstaan het controleren van de naleving van wet- en regelgeving bij particulieren en bedrijven. Te denken valt aan: toezicht op sloopactiviteiten (al dan niet met asbest), nieuw- en verbouw, ruimtelijk toezicht, toezicht huisvesting arbeidsmigranten en vluchtelingen en afhandelen van klachten. Daarnaast bijdragen aan het voorkomen en aanpakken van ondermijning.

Juridische zaken

Team Juridische Zaken bestaat uit handhavingsjuristen en bezwaar- en beroepsjuristen. Handhavingsjuristen heeft namens de gemeente besluiten genomen op verzoeken om handhaving en leggen handhavingsbesluiten. De bezwaar- en beroepsjuristen hebben bezwaren en beroepen tegen besluiten op verzoeken om handhaving, handhavingsbesluiten en tegen (het weigeren van) omgevingsvergunningen afgehandeld. Daarnaast zijn meerdere Woo-verzoeken afgehandeld.

Bijzondere aandachtspunten in 2024:

Invoering Omgevingswet

Het jaar 2024 stond in het teken van de invoering van de Omgevingswet. De implementatie is redelijk naar tevredenheid verlopen. Dat is mede te danken aan de nauwe samenwerking tussen de opdrachtgevers en ODR. De focus lag afgelopen jaar op de verdere concretisering van werkafspraken met gemeenten en andere ketenpartners. Deze zijn essentieel voor een soepele uitvoering. We hebben echter ook geconstateerd dat de invoering van de nieuwe Omgevingswet diverse uitdagingen met zich mee heeft gebracht die we deels niet hadden voorzien. Denk hierbij aan initiatiefnemers die nog onvoldoende zicht hebben op de nieuwe werkwijze, waardoor meer afstemming en soms zelfs een nieuwe aanvraag noodzakelijk was. Daarnaast is door de splitsing van de omgevingsplanactiviteit en technische bouwactiviteit dubbel werk ontstaan, omdat beide trajecten afzonderlijk moeten worden beoordeeld. Tegelijkertijd hebben we moeten constateren dat de gebruiksvriendelijkheid van de Samenwerkingsfunctionaliteit gekoppeld aan het Digitaal Stelsel Omgevingsloket (DSO) te wensen overliet. Dit heeft mede geresulteerd in dat de kentallen die 3 jaar gelden zijn geprognosticeerd hoger zijn uitgevallen. Conform afspraak zal begin 2025 de uitvoering van de omgevingswet worden geëvalueerd en de kentallen opnieuw worden vastgesteld.

Bouw & ondersteuning

Wat kostte het?

In Euro	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na Berap	Jaarrekening 2024
Lasten*	10.082.710	10.475.883	10.645.629	11.223.655
Baten	12.905.779	13.957.838	13.957.838	14.970.108
Saldo voor mutatie reserves	2.823.069	3.481.955	3.312.209	3.746.453
Mutatie reserves	-	-	-	-
Saldo na mutatie reserves	2.823.069	3.481.955	3.312.209	3.746.453

* exclusief overhead

Productie 2024

Productgroep	Aantal begroot	Aantal werkelijk	Verschil
Vergunningen Bouw	6.962	5.010	- 28%
Toezicht Bouw	3.855	4.372	+ 13%
Juridische Advisering	1.129	1.359	+ 20%

Toelichting productie:

In december 2023 zijn veel vergunningaanvragen ingediend, maar die waren niet ontvankelijk. In 2024 heeft dit veel tijd gekost om de aanvragen ontvankelijk te krijgen. Daarnaast hebben de aanvragen in 2024 onder de Omgevingswet veel tijd gekost, omdat veel zaken fout gingen in het DSO. In 2024 zien we ook dat er gemiddeld 25% minder aanvragen zijn ingediend dan in 2023. Dit verklaart de lagere productie.

Bij toezicht bouw zijn er meer (bouw) projecten in afronding gekomen dan was begroot.

De toename vanuit Juridische Advisering zit met name in een toename van de bezwaarzaken die we hebben binnengekregen en behandeld. Daarnaast zijn er ook meer Woo-verzoeken behandeld dan begroot.

Paragrafen

Weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft inzicht in het risicoprofiel, de risico's en het beschikbare weerstandsvermogen van ODR.

Risico's	Kans-klasse	Bedrag	Kans	Risico
Openstaande verlofsaldi	3	1.110.000	50%	555.000
Beschikbaarheid (vast) personeel	2	340.000	30%	102.000
Omgevingswet / Wkb				PM
Ontwikkelingen IBP				PM
Totaal geïdentificeerde risico's				657.000
Ongeïdentificeerde en kleine risico's	1	657.000*	10%	65.700
Benodigd weerstandsvermogen (excl. PM-posten)				722.700

* betreft bedrag totaal geïdentificeerde risico's

Weerstandsvermogen	31-12-2024
Algemene reserve	557.550
Reserve personele regelingen	125.000
Onvoorzien	45.000
Beschikbaar weerstandsvermogen	727.550

Conclusie: het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's op te vangen.

Openstaande verlofsaldi

De laatste jaren is er sprake van oplopende openstaande verlofsaldi van medewerkers. Wanneer deze verlofuren opgenomen gaan worden, leidt dit tot een lagere productiviteit (= minder omzet). De huidige voorziening verlofsparen is al verwerkt in dit risico.

Beschikbaarheid (vast) personeel

De krappe arbeidsmarkt leidt tot een groot tekort aan gekwalificeerd vast personeel. Wanneer hierdoor meer inhuurkrachten nodig zijn dan zullen de kosten stijgen. Te weinig personeel kan ook leiden tot een lagere productie en minder inkomsten.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De financiële effecten van deze wetten voor ODR op de lange termijn zijn moeilijk te bepalen. Deze zijn voor de omgevingswet mede afhankelijk van beleidskeuzes die gemeenten gaan maken in de omgevingsplannen. Voor de Wkb zijn deze effecten afhankelijk van hoe de gefaseerde invoering verder gaat plaatsvinden.

Ontwikkelingen Interbestuurlijk programma (IBP)

Ondanks dat ODR een plan van aanpak heeft opgesteld om te kunnen voldoen aan de Robuustheidseisen van het IBP, bestaat er het risico dat er wordt ingegrepen in het VTH stelsel door de landelijke overheid, wat financiële consequenties kan hebben voor de ODR.

Weerstandsvermogen

Sinds de begroting 2018 worden een aantal financiële kengetallen gepresenteerd. Het doel hiervan is om de financiële positie in kaart te brengen, en het verloop hiervan te kunnen volgen.

Kentallen	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
Netto schuldquote	4,3%	10,7%	7,0%
Solvabiliteitsratio	25,9%	18,0%	13,5%
Structurele exploitatieruimte	4,7%	0,2%	0,1%

De kengetallen voor grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing voor omgevingsdiensten.

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

- Dit percentage is lager vanwege een hoger saldo op de rekening schatkistbankieren dan was begroot.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen is gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de organisatie.

- Dit percentage is lager vanwege een hoger balanstotaal dan was begroot. Dat komt o.a. door de hogere voorziening verlofsparen. Het eigen vermogen is iets lager dan was begroot.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

- De ratio is lager dan de begroting vanwege het geringe jaarrekeningsaldo 2024. De begroting ging uit van de post onvoorzien van € 45.000.

Kapitaalgoederen

Deze paragraaf laat zien hoe ODR omgaat met, het onderhoud van, haar kapitaalgoederen en investeringen.

Algemeen

ODR is sinds december 2018 eigenaar van een eigen pand, wat in 2019 verbouwd en in gebruik genomen is. Daarnaast zijn er ICT-eigendommen, zoals telefoons en software.

Hierop is het volgende beleid van toepassing:

- Nota activabeleid 2020
- Meerjaren onderhoudsplan 2023-2032

Onderhoudsbudgetten	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
Klein onderhoud	63.511	52.321	64.866
Groot onderhoud	45.155	46.747	46.747
Totaal	108.666	99.068	111.613

Investeringskredieten

In de begroting 2024 waren de volgende vervangingsinvesteringen opgenomen:

- Mobiele telefoons (€ 82.125)
- Beeldschermen (€ 49.275)

De mobiele telefoons vervangen we in de eerste helft van 2025. Daarbij stappen we over op een nieuw beheer- en financieringsmodel. We besteden de aanschaf en het beheer van de mobiele telefoons en tablets uit aan onze ICT partner tegen een jaarlijks vast bedrag per toestel.

De beeldschermen functioneren nog voldoende en er was geen noodzaak om die in 2024 te vervangen.

Financiering

Deze paragraaf biedt inzicht in de financieringsactiviteiten van de ODR.

Algemeen

De leningen zijn bij de ODR vooral gerelateerd aan de aanschaf (2018) en verbouwing (2019) van het eigen pand.

Hierop is het volgende beleid van toepassing:

- Treasurystatuut 2012

Leningen

Het Algemeen Bestuur heeft op 8 oktober 2018 het besluit genomen om maximaal € 4,05 mln externe financiering aan te trekken voor het huisvestingsplan. Tot op heden was het niet nodig om dit volledige bedrag aan leningen aan te trekken.

Bank	Start	Eind	Oorspr. bedrag	Rente	Jaarlijkse aflossing
NWB bank	2018	2038	2,5 mln	1,325%	125.000
BNG bank	2019	2039	1,0 mln	1,200%	50.000
Totaal			3,5 mln		175.000

De rentekosten van deze leningen zijn als projectfinanciering toegerekend aan de huisvesting.

Er zijn in 2024 geen kasgeldleningen afgesloten.

Bedrijfsvoering

Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Personeel en Organisatie

Het afgelopen jaar heeft het HR-team zich gefocust op het versterken van de interne samenwerking en het verder ontwikkelen van onze dienstverlening aan de organisatie. We hebben een aantal gerichte acties in gang gezet om ons werk en processen te verbeteren zoals bijvoorbeeld het optimaliseren van AFAS, de aanbesteding voor de Arbodienst en Salarisadministratie, maar ook Werving en Selectie. Voor inhuur stappen we over naar Flextender waardoor HR en leidinggevenden worden ontzorgd m.b.t. het inhuurproces. Daarnaast wordt gewaarborgd dat het inhuurproces voldoet aan de rechtmatigheidseisen.

Een andere belangrijke stap in het versterken van onze organisatie is de actualisering van ons functieboek. Dit is van cruciaal belang voor het in kaart brengen van de verantwoordelijkheden, verwachtingen en groeimogelijkheden van elke functie binnen de organisatie. Het nieuwe functieboek zal straks niet alleen duidelijkere functieomschrijvingen bevatten, maar ook aansluiten bij de strategische doelstellingen van de organisatie en de veranderende behoeften van de markt.

Verder zet HR in op kennisontwikkeling van onze medewerkers. Zo is in de organisatie in 2024 de opleidingsbehoefte uitgevraagd voor 2025 en wordt deze geborgd in het Opleidingsplan.

In het komende jaar blijven we ons richten op verdere professionalisering van het HR-team en de organisatie met de focus op het optimaliseren van onze processen en het doorvoeren van een aantal strategische veranderingen die de organisatie als geheel ten goede zullen komen.

Kwaliteit

Organisatie breed werken we aan kwaliteitsverbetering in de organisatie. Via het programma K&O zetten we in op het verbeteren van de basis op orde, onze organisatie te professionaliseren en om klaar te zijn voor nieuwe wetgeving. Vanuit dit programma werken we programmatisch en projectmatig aan de diverse opgaven. Dit programma past precies in de bedoeling van het Interbestuurlijk Programma ter versterking van de VTH uitvoering. Hiermee voldoet ODR aan één van de eisen die aan omgevingsdiensten worden gesteld.

Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. De wet heeft als doel overheden transparanter te maken door overheidsinformatie beter vindbaar en digitaal toegankelijker te maken. De Woo heeft de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen en is op 1 mei 2022 in werking getreden voor het onderdeel passieve openbaarmaking (openbaar maken op verzoek). De Woo bevat daarnaast de verplichting tot actieve openbaarmaking (openbaar maken uit eigen beweging). Deze verplichting treedt gefaseerd in werking. Voor de eerste informatiecategorieën is de verplichting in november 2024 in werking getreden. ODR heeft in 2024 invulling gegeven aan het implementeren van de Woo door middel van een projectmatige aanpak. Gedurende dit project heeft de ODR onderzocht in hoeverre zij al voldeed en welke acties de ODR nog moest uitvoeren om te voldoen aan de Woo. De ODR heeft deze acties uitgevoerd en voldoet aan de Woo.

KPI's (ODR breed)	Realisatie 2024
Klanttevredenheid (tevreden en zeer tevreden)	83%
Ingekomen klachten	13
Percentage overheadkosten	25%
Integraal uurtarief	€ 100,64
Productiviteitsnorm	1.330 uren
Ziekteverzuim	9,4%
Vaste formatie	145 fte
Percentage inhuurkosten	24%

Bedrijfsvoering

Rechtmatigheidsverantwoording (toelichting afwijkingen 2024)

Bij de interne controles 2024 zijn een aantal afwijkingen geconstateerd, die boven de rapporteringsgrens van € 50.000 uitkomen of anderszins gemeld moeten worden. Hieronder worden deze afwijkingen toegelicht en wordt aangegeven welke acties hierop zijn/worden ondernomen:

Begrotingsrechtmatigheid

Met ingang van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV wordt iedere overschrijding van de lasten als een begrotingsonrechtmatigheid beschouwd. In het tweede halfjaar 2024 heeft een hogere productie plaatsgevonden, waardoor zowel de lasten als de baten hoger zijn uitgevallen dan was begroot. Gezien de afspraken in de Financiële verordening betreft dit een acceptabele onrechtmatigheid, aangezien de hogere lasten worden gecompenseerd door hogere baten.

Voor ODR kan de begrotingsrechtmatigheid in de toekomst een knelpunt blijven, aangezien de begroting slechts twee keer per jaar wordt aangepast en de hoeveelheid werk van tevoren niet altijd goed in te schatten is.

Naleving Europese aanbestedingsregels

Ten aanzien van de controle op naleving Europese aanbestedingsregels constateren we een fout van € 485.000. Dit heeft uitsluitend betrekking op inhuur van personeel:

- De grootste afwijkingen (2) zijn veroorzaakt door onregelmatigheden in het gunningsproces. Partijen die niet formeel konden deelnemen, hebben toch een

- opdracht gegund gekregen. Of er is helemaal geen sprake van een gepubliceerde opdracht (1) bij een leverancier waar ruim meer wordt gefactureerd dan de drempelwaarde op aanbestedingen.
- In drie gevallen wordt meer gefactureerd dan de opdrachtwaarde toestaat.
- Vijf opdrachten hebben, in afwachting van een nieuwe opdracht, doorgelopen na einde contractdatum terwijl dit niet was toegestaan.
- Een opdracht is vaker verlengd dan toegestaan.

Daarnaast is in 23 gevallen sprake van een opdracht waarbij aan meerdere kandidaten wordt gegund, terwijl in de publicatie niet wordt gesproken over meerdere opdrachten. Strikt genomen is dit niet onrechtmatig, maar geen wenselijke werkwijze vanuit het oogpunt van transparantie. Zeker niet binnen de context van de eerder genoemde afwijkingen.

Vanuit control oogpunt zullen we de controle op aanbestedingen verder aanscherpen en de concrete dossiers terugkoppelen naar MT en verantwoordelijke teamleiders ter opvolging. Het is daarbij van belang dat ook vanuit het management opvolging wordt gegeven aan signalen en het belang wordt gezien van het juist volgen van aanbestedings-procedures.

Daarnaast zullen we de inzichten uit deze controle meer relateren aan bijvoorbeeld de controle op geleverde zaken en uren. Op deze manier ontstaat een beter beeld van de kwaliteit van leveranciers.

Interne controle op de prestatielevering van verantwoorde uren

Vorig jaar heeft de accountant vanuit de jaarrekening-controle een onzekerheid gerapporteerd waarbij is geconcludeerd dat de prestatielevering niet altijd vastgesteld kan worden bij de verantwoorde uren. Naar aanleiding hiervan is dit jaar een integrale controle uitgevoerd op zaken waarbij significant wordt afgeweken van het kentel. Of waar geen zaak is geregistreerd tegenover een tijdregistratie waar dit wel te verwachten is.

Al deze zaken zijn gecontroleerd en waar nodig doorgezet naar de verantwoordelijk teamleider ter opvolging. We constateren dat, hoewel in veel gevallen een plausibele verklaring is voor de afwijking, er nog veel ruimte voor verbetering is. Dit heeft met name betrekking op de kwaliteitscontrole, zicht op geleverde prestaties en secuurheid van registraties.

Vanaf 2025 zal tweemaandelijks een analyse worden uitgevoerd waarbij signalen worden doorgezet naar teamleiders ter opvolging. Aanvullend zal de frequentie van de interne controle hierop afgestemd worden.

Omdat tijdregistratie niet op zaakniveau plaatsvindt, zal deze controle altijd op indirecte informatie gebaseerd zijn. Daarmee geeft het niet het gewenste niveau van grip en inzicht. Wij bevelen daarom aan om onderzoek te doen naar de consequenties van tijdschrijven op zaakniveau.

M&O beleid

Er zijn geen afwijkingen geconstateerd ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Grondslagen jaarrekening

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het Algemeen Bestuur op 11 maart 2024 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de Omgevingsdienst.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;

- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat;
- Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 25 november 2024 door het algemeen bestuur is vastgesteld;

- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening.

Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 739.434) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Tenzij anders vermeld, zijn de activa en passiva in de balans gewaardeerd tegen de nominale waarden in euro's.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa (met economisch nut) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen in jaren

Gronden en terreinen	Geen afschrijving
Bedrijfsgebouwen	30
Installaties	15
Huisvesting – inrichting gebouw	10
ICT interne overhead	3

Vlottende activa

De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde en hebben een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit vooruitbetaalde bedragen voor nog te ontvangen goederen of diensten.

Algemene reserve

Dit zijn de vrij besteedbare middelen van de exploitatieresultaten tot het verslagjaar.

Bestemmingsreserves

Deze reserves betreffen de reeds bestemde gedeelten van de exploitatiesaldi tot en met het verslagjaar.

Voorzieningen

Hieronder vallen voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten, dan wel van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed. We hebben de voorzieningen opgenomen tegen nominale waarde.

Vaste schulden

De vaste schuld bestaat uit geldleningen met een rentetypische looptijd langer dan één jaar.

Vlottende schulden

De vlottende schulden bestaan uit kasgeldleningen, banksaldi en overige schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

Overlopende passiva

Onder de overlopende passiva worden verplichtingen opgenomen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen. Tot de overlopende passiva horen ook de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Financieel resultaat

Omschrijving	Bedrag (€)	
Begrotingssaldo na Bestuursrapportage 2024	-99.535	
1. Personeelskosten (incl. inhuur)	-534.000	nadeel
2. Uitbesteed werk	-191.000	nadeel
3. Lumpsum complexe bedrijven	92.997	voordeel
4. Omzet	736.000	voordeel
5. Saldo overig	20.240	voordeel
Resultaat voor bestemming	24.702	voordeel

Toelichting:

1. De personeelskosten zijn hoger dan begroot. Dit komt vooral omdat er meer uren zijn gemaakt ten behoeve van de hogere omzet. Daarnaast is er sprake van nadelen op de productiviteit van de medewerkers (i.v.m. ziekte) en de kosten van personele regelingen. Ook is er sprake van voordelen vanwege meer medewerkers in vaste dienst, minder opleidingskosten en meer gespaard verlof waardoor minder inhuur nodig was.
2. Het uitbesteed werk t.b.v. de deelnemers (o.a. milieuvergunningen en -toezicht) is hoger dan begroot. Hier tegenover staat een hogere omzet.
3. Voor de complexe bedrijven is er binnen de ODR sprake van een apart budget (lumpsum). In 2024 zijn hiervoor minder kosten gemaakt dan was begroot. Dat komt o.a. doordat bepaalde werkzaamheden binnen het IBP hebben plaatsgevonden i.p.v. binnen de lumpsum.
4. De omzet is hoger dan begroot. Dit komt vanwege hogere opbrengsten vanuit de werkprogramma's in het tweede halfjaar 2024.
5. Het overige saldo is de optelsom van alle overige resultaten in de jaarrekening 2024. Dit betreft o.a. meer ontvangen rentebaten.

Bijdrage per deelnemer

	Begroting Berap 2023	Realisatie Jaarrekening
DVO bijdrage Gemeente Buren	3.113.711	3.231.069
DVO bijdrage Gemeente Culemborg	1.771.843	1.836.215
DVO bijdrage Gemeente Maasdriel	2.729.921	2.875.832
DVO bijdrage Gemeente Neder-Betuwe	2.338.032	2.427.759
DVO bijdrage Gemeente Tiel	1.156.423	1.243.631
DVO bijdrage Gemeente West Betuwe	5.384.876	5.556.032
DVO bijdrage Gemeente West Maas en Waal	2.531.314	2.559.463
DVO bijdrage Gemeente Zaltbommel	3.171.083	3.251.660
DVO bijdrage Provincie Gelderland	-	-
<i>Overige bijdragen:</i>		
Bijdragen Omgevingsdiensten	607.770	603.461
Ontvangen subsidies	230.680	215.137
Rentebaten	150.000	185.447
Overige inkomsten/meerwerk	686.163	658.176
Onttrekking reserves	28.625	28.625
Totaal	23.900.441	24.672.507

De totale bijdrage is hoger vanwege de hoge productie in de tweede helft van 2024. Een deel van de ontvangen subsidies is niet besteed in 2024, en zal worden overgeheveld naar 2025 (aangezien de werkzaamheden dan zullen plaatsvinden).

Overzicht baten en lasten

	Taak- veld	Primitieve begroting 2024*		Begrotings- wijzigingen		Begroting 2024 na wijzigingen		Jaarrekening 2024		Saldo t.o.v. begroting	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma's											
Milieu & advies	7.4	6.641.368	9.377.258	634.862	386.720	7.276.230	9.763.978	7.179.277	9.487.871	- 96.953	- 276.107
Bouw & ondersteuning	7.4	1.425.506	2.012.739	831.231	987.613	2.256.737	3.000.352	2.155.264	3.344.434	- 101.473	344.082
	8.3	9.268.681	11.517.673	-879.790	- 560.187	8.388.891	10.957.486	9.068.391	11.625.674	679.500	668.188
Overzichten											
Overhead	0.4	5.555.740	-	522.378	-	6.078.118	-	6.244.669	457	166.551	457
Alg. dekkingsmiddelen	0.5	-	-	-	150.000	-	150.000	203	185.447	203	35.447
Onvoorzien	0.8	45.000	-	- 45.000	-	-	-	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting	0.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo gewone dienst	0.11	-	-	- 99.535	-	- 99.535	-	-	-	99.535	-
Saldo van baten en lasten		22.936.295	22.907.670	964.146	964.146	23.900.441	23.871.816	24.647.805	24.643.882	747.364	772.066
Mutaties reserves		144.129	172.754	- 144.129	- 144.129	-	28.625	-	28.625	-	-
Resultaat		23.080.424	23.080.424	820.017	820.017	23.900.441	23.900.441	24.647.805	24.672.507	747.364	772.066
Saldo van baten en lasten		0		0		0		24.702		24.702	

* In de primitieve begroting 2024 was nog sprake van de oude begrotingsprogramma's. De nieuwe programma's gelden per 1-1-2024. In deze kolommen heeft daarom een herschikking van oude naar nieuwe programma's plaatsgevonden.

Toelichting:

In het programma Milieu & advies is sprake van lagere kosten en lagere inkomsten vanwege minder gemaakte uren. In het programma Bouw & ondersteuning is sprake van hogere kosten en hogere inkomsten vanwege meer gemaakte uren. Bij Overhead is er sprake van hogere kosten vanwege personele regelingen. Bij de Algemene dekkingsmiddelen is sprake van hogere inkomsten vanwege meer ontvangen rentebaten. In de rechtmatigheidsverantwoording en paragraaf Bedrijfsvoering wordt ingegaan op de begrotingsrechtmatigheid van de afwijkingen. Per saldo is er sprake van een positief jaarrekeningresultaat. Zie voor verdere inhoudelijke toelichting het jaarverslag en de voorgaande 2 pagina's (Financieel resultaat en Bijdrage per deelnemer).

Overzicht incidentele baten en lasten

	Begroting 2024 na wijzigingen		Jaarrekening 2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma Milieu & advies				
<u>Projecten</u>				
Subsidie baten huidig jaar		210.680		210.680
Vooruit ontvangen baten in vorige jaren	- 570.761		- 420.020	
Kosten interne uren	595.631		408.666	
Kosten uitbesteed werk			131.534	
Saldo van baten en lasten	24.870	210.680	120.180	210.680

Toelichting:
Binnen het programma Milieu & advies was er in 2024 sprake van drie projecten met een incidenteel karakter: ‘Overdracht bodemtaken omgevingswet’, ‘SPUK subsidie Interbestuurlijk programma’ en ‘SPUK subsidie Energiecontroles’. Hiervoor zijn in 2024 of eerdere jaren subsidie- of projectbijdragen ontvangen. Daaruit worden de kosten van deze projecten betaald.
Deze kosten betreffen hoofdzakelijk interne uren en daarnaast uitbesteed werk. Er is sprake van een positieve saldo tussen de lasten en baten op het programma, omdat de overheadkosten van de interne uren hierop niet mogen worden geboekt vanwege BBV-regelgeving. Aangezien er in 2024 minder interne uren zijn gemaakt voor deze projecten is het positieve saldo in de jaarrekening ook lager dan was begroot.

Balans

Activa	31-12-2023	31-12-2024
Materiële vaste activa	3.723.990	3.558.096
Gronden en terreinen	1.216.800	1.216.800
Bedrijfsgebouwen	1.942.187	1.865.184
Overig materiële vaste activa	565.003	476.112
Vlottende activa	3.348.843	2.967.367
Vorderingen op openbare lichamen	1.161.436	1.017.765
Uitzettingen in 's-Rijks schatkist	2.187.407	1.949.602
Liquide middelen	506.291	505.061
Banksaldi	506.291	505.061
Overlopende activa	596.854	646.640
Totaal	8.175.978	7.677.164

Passiva	31-12-2023	31-12-2024
Eigen vermogen	2.119.493	1.031.106
Algemene reserves	557.550	557.550
Overige bestemmingsreserves	477.479	448.854
Saldo van de rekening	1.084.464	24.702
Voorzieningen	612.038	808.172
Vaste schulden	2.675.000	2.500.000
Banken	2.675.000	2.500.000
Vlottende passiva	2.769.447	3.337.886
Overige schulden	509.664	881.800
Overlopende passiva:		
- Verplichtingen uit het begrotingsjaar	1.409.048	2.025.372
- Ontvangen voorschotbedragen van het Rijk met specifiek doel	723.454	361.873
- Ontvangen voorschotbedragen van overige overheden met specifiek doel	127.281	68.841
	8.175.978	7.677.164

Toelichting balans

Materiële vaste activa

Verloopoverzicht Gronden en terreinen	
Boekwaarde per 31-12-2023	1.216.800
Afschrijvingen	0
Boekwaarde per 31-12-2024	1.216.800
Verloopoverzicht Bedrijfsgebouwen	
Boekwaarde per 31-12-2023	1.942.187
Afschrijvingen	- 77.003
Boekwaarde per 31-12-2024	1.865.184
Verloopoverzicht overig materiële vaste activa	
Boekwaarde per 31-12-2023	565.003
Afschrijvingen	-88.891
Boekwaarde per 31-12-2024	476.112

Vlottende activa

Vlottende activa	31-12-2023	31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	1.161.436	1.017.765
Uitzettingen in 's-Rijks Schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	2.187.407	1.949.602
Overige vorderingen	0	0
Totaal	3.348.843	2.967.367

Vorderingen op openbare lichamen

Vorderingen op openbare lichamen zijn van november en december 2024. De vorderingen van november zijn in januari 2025 ontvangen.

Uitzettingen in 's-Rijks Schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Met de invoering van het schatkistbankieren mag ODR een drempelbedrag buiten 's-Rijks schatkist aanhouden. Dit drempelbedrag was € 1.000.000. We voldoen in 2024 zonder uitzondering aan het wettelijk vereiste:

Bedragen x € 1.000	Q1	Q2	Q3	Q4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	750	684	613	649
Ruimte onder het drempelbedrag	250	316	387	351
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Toelichting balans

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2024
BNG-betalrekening	506.291	505.061
Totaal	506.291	505.061

Overlopende activa	31-12-2023	31-12-2024
Te vorderen BTW	436.640	440.982
Nog te ontvangen bedragen	48.689	32.873
Vooruitbetaalde kosten	105.816	167.075
Overige vorderingen en overlopende activa	5.709	5.710
Totaal	596.854	646.640

Passiva

Eigen vermogen	31-12-2023	31-12-2024
Algemene reserve	557.550	557.550
Overige bestemmingsreserves	477.479	448.854
Saldo van de rekening	1.084.464	24.702
Totaal	2.119.493	1.031.106

Algemene reserve Doel: bufferfunctie voor afdekken risico's	
Saldo per 31-12-2023	557.550
Toevoeging	0
Onttrekking	0
Saldo per 31-12-2024	557.550

Toelichting balans

Eigen vermogen

Bestemmingsreserve afkoop PAO's

Doel: dekking kosten persoonlijke arbeidsvoorwaarden voormalige provincie medewerkers

Saldo per 31-12-2023	95.538
Onttrekking kosten 2024	-15.925
Saldo per 31-12-2024	79.613

Bestemmingsreserve huisvesting

Doel: dekking toekomstige kapitaallasten huisvesting

Saldo per 31-12-2023	256.941
Onttrekking kosten 2024	-12.700
Saldo per 31-12-2024	244.241

Bestemmingsreserve personele regelingen

Doel: oplossen personele knelpunten

Saldo per 31-12-2023	125.000
Geen mutaties	0
Saldo per 31-12-2024	125.000

Eigen vermogen en voorzieningen

Mutaties saldo jaarrekening

Saldo per 31-12-2023	1.084.464
Toevoeging saldo jaarrekening 2024	24.702
Onttrekking saldo jaarrekening 2023	- 1.084.464
Saldo per 31-12-2024	24.702

Voorziening groot onderhoud

Doel: gelijkmatige verdeling van de onderhoudskosten over de jaren

Saldo per 31-12-2023	128.519
Onttrekking kosten 2024	- 24.150
Toevoeging jaarlijkse storting	46.747
Saldo per 31-12-2024	151.116

Voorziening verlofsparen

Doel: dekking toekomstige opnamen verlofuren

Saldo per 31-12-2023	483.519
Toevoeging 2024	173.537
Onttrekking 2024	-0
Saldo per 31-12-2024	657.056

Toelichting balans

Vaste schulden

Vaste schuld		31-12-2023	31-12-2024	
Lening NWB bank		1.875.000	1.750.000	
Lening BNG bank		800.000	750.000	
Totaal		2.675.000	2.500.000	
Lening NWB bank				
Saldo per 31-12-2023			1.875.000	
Aflossing (lineair)			125.000	
Saldo per 31-12-2024			1.750.000	
Lening BNG bank				
Saldo per 31-12-2023			800.000	
Aflossing (lineair)			50.000	
Saldo per 31-12-2024			750.000	
Leningen	Hoofdsom	Looptijd	Rente	Rentekosten 2024
NWB bank	2.500.000	2018-2038	1,325%	24.780
BNG bank	1.000.000	2019-2039	1,200%	9.051
Totaal	3.500.000			33.831

Vlottende passiva

Overige schulden	31-12-2023	31-12-2024
Crediteuren	509.664	881.800
Totaal	509.664	881.800
Verplichtingen uit het begrotingsjaar		
Vooruit ontvangen bedragen	0	0
Nog te betalen bedragen	485.518	1.111.239
Te betalen salarissen	14.538	6.305
Premie IPAP Loyalis + ABP	156.672	0
Te betalen loonheffing	752.320	907.828
Totaal	1.409.048	2.025.372

Toelichting balans

Ontvangen voorschotbedragen van het Rijk met specifiek doel

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Ontvangen subsidie t.b.v. SPUK IBP VTH

Saldo per 31-12-2023	405.549
Onttrekking kosten 2024	-405.549
Ontvangen subsidie 2024	0
Saldo per 31-12-2024	0

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland Ontvangen subsidie t.b.v. SPUK Energiebesparingsplicht

Saldo per 31-12-2023	317.905
Onttrekking kosten 2024	-166.712
Ontvangen subsidie 2024	210.680
Saldo per 31-12-2024	361.873

Voorschotten van overige overheden specifieke doel Ontvangen subsidie t.b.v. subsidie overdracht bodemtaken omgevingswet

Saldo per 31-12-2023	127.281
Onttrekking kosten 2024	-58.440
Saldo per 31-12-2024	68.841

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Per 31-12-2024 is er sprake van verschillende doorlopende contracten waarbij financiële verplichtingen zijn aangegaan. Dit betreffen vooral contracten voor de inhuur van medewerkers en de gastheercontracten voor ICT en DIV (postverwerking). De maximaal resterende waarde van deze contracten bedraagt € 3,27 miljoen. Deze lopen voor het grootste deel in 2025 en 2026 af.

Overzicht wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Bestuur

Deelnemer	Bestuurslid	AB-lid	DB-lid	Functie	Bezoldiging 2023	Bezoldiging 2024
Gemeente Buren	Dhr. J.P. (Pieter) Neven	X		Lid	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Gemeente Culemborg	Mw. M. (Monica) Wichgers	X	X	Voorzitter (v.a. 1-7-2024), daarvoor lid	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Gemeente Maasdriel	Dhr. T. (Toine) Nettenbreijers	X		Lid (tot 1-3-2024)	Onbezoldigd	Onbezoldigd
	Dhr. M.A. (Michiel Alexander) de Raaf	X		Lid (v.a. 1-3-2024)	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Gemeente Neder-Betuwe	Dhr. N. (Nees) van Wolfswinkel	X	X	Lid	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Gemeente Tiel	Dhr. F. (Frank) Groen	X	X	Lid	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Gemeente West Betuwe	Mw. J. (Jacoline) Hartman	X		Lid	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Gemeente West Maas en Waal	Dhr. E.J. (Evert Jan) Slootweg	X	X	Lid (DB-lid v.a. 1-7-2024)	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Gemeente Zaltbommel	Dhr. C. A.H. (Kees) Zondag	X	X	Voorzitter (tot 1-7-2024)	Onbezoldigd	Onbezoldigd
	Dhr. E. (Ed) Goossens	X		Lid (v.a. 1-10-2024)	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Provincie Gelderland	Dhr. H (Harold) Zoet	X		Lid	Onbezoldigd	Onbezoldigd

Overzicht wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Directie

Omschrijving	G. Vlekke 2023	G. Vlekke 2024
Functie(s)	Algemeen directeur	Algemeen directeur
Duur dienstverband	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning + belastbare onkostenvergoedingen	€ 124.913	€ 129.917
Beloning betaalbaar op termijn	€ 19.358	€ 20.867
Subtotaal	€ 144.271	€ 150.784
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t
Bezoldiging	€ 144.271	€ 150.784
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

SiSa verantwoording 2024

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa

Verstrek-ker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator
lenW	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (ja/nee)
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			Indicator: E93/01	Indicator: E93/02	Indicator: E93/03
			€ 405.549	€ 522.036	ja
			Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			Indicator: E93/04	Indicator: E93/05	Indicator: E93/06
		1	Algemene werkzaamheden	€ 0	€ 139
		2	Robuustheid	€ 8.546	€ 12.307
		3	Deelname werk- en projectgroepen	€ 5.983	€ 7.983
		4	Aanleveren data	€ 875	€ 2.415
		5	Gelders data-lab	€ 28.557	€ 56.608
		6	Doorontwikkeling Gis	€ 13.061	€ 33.549
		7	Omzetten inrichtingen – MBA's	€ 20.428	€ 27.149

SiSa verantwoording 2024

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa

Verstrek- ker	Uitkerings- code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			8 Carrière-pad /traineeship	€ 125	€ 3.743
			9 Deelname onderzoek handhavingstrategie	€ 0	€ 638
			10 Eigen project openbaarmaking	€ 0	€ 141
			11 Implementatie Outcome doelen	€ 16.156	€ 54.883
			12 Doorontwikkeling risico-analyse	€ 1.251	€ 2.923
			13 Deelname onderzoek mandaten	€ 7.108	€ 7.540
			14 Projectleiding, registreren en verantwoording	€ 6.392	€ 14.952
			15 Business intelligence	€ 154.451	€ 154.451
			16 Doorontwikkeling 3E-model	€ 375	€ 375
			17 Drones	€ 49.157	€ 49.157
			18 Projectleiding pijler 3	€ 44.067	€ 44.067
			19 Implementatie risicoanalyse OZHZ	€ 37.997	€ 37.997
			20 Visitatie	€ 11.019	€ 11.019

SiSa verantwoording 2024

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
KGK	K21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid van de Regeling (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle D2	Aard controle R
			Indicator: F21/01	Indicator: F21/02	Indicator: F21/03	Indicator: F21/04	Indicator: F21/05
			€ 166.712	€ 242.395	nee	ja	nee

Rechtmatigheidsverantwoording

Algemeen

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

Uitgangspunten

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 25-11-2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 739.434. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Toelichting

In de paragraaf Bedrijfsvoering heeft het dagelijks bestuur beschreven welke acties worden ondernomen om geconstateerde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Begrotingscriterium	x € 1.000
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	745
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	745
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïd. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid. De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	745
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	485
M&O criterium	
6. Geen bevindingen.	
Totaal Onrechtmatigheden (4,2 + 4,5)	1.230
Waarvan acceptabel	745
Waarvan niet-acceptabel	485

Controleverklaring accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland te Tiel

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024 van gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland te Tiel gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 alsmede van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2024;
- het overzicht van baten en lasten over 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen;
- de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen, en
- het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van Omgevingsdienst Rivierenland d.d. 25 november 2024 en de Regeling controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij Assurance opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

[Jaarstukken 2024 ODR](#)

WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

WHS Registeraccountants
Kievitsven 24, 5249 JJ Rosmalen
www.whsregisteraccountants.nl

Controleverklaring accountant

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening op pagina 57. Het Dagelijks bestuur heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 1.230.000 ligt boven de door het Algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 246.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% bedraagt en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado en het controleprotocol vastgesteld met bestuursbesluit d.d. 25 november 2024.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde materiele afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland en haar omgeving, de componenten van het interne-beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het dagelijks bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne-beheersingssysteem monitort en de wijze waarop het algemeen bestuur toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne-beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne-beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Controleverklaring accountant

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Wij hebben de volgende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd gericht op het risico van het doorbreken van interne-beheersmaatregelen door het management:

- Het toetsen of specifieke journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de financiële overzichten zijn aangebracht aanvaardbaar zijn.
- Het toetsen of specifiek (op basis van fraudekarakteristieken) journaalboekingen die gedurende het boekjaar en tijdens het opstellen van het financiële overzicht zijn aangebracht aanvaardbaar zijn.
- Het beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsvoering van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland.

In onze controle bouwen wij daarnaast een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het dagelijks bestuur, management en het algemeen bestuur. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmamaverantwoording en de paragrafen;
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Controleverklaring accountant

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Controleverklaring accountant

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het d.d. 25 november 2024 door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Wet Gemeenschappelijke regeling verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Controleverklaring accountant

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol inclusief het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op d.d. 25 november 2024, de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

's-Hertogenbosch, 24 juni 2025

WHS Registeraccountants

w.g. W.H. van Santvoort MSc RA

Bijlagen

Overzicht investeringen

Naam investering	Aanschaf-waarde 1-1-2024	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 1-1-2024	Investering	Desinvestering	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvestering	Aanschaf-waarde 31-12-2024	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2024
Inrichting ODR gebouw 2013	137.843	137.843	0	0	0	0	0	137.843	137.843	0
Grond - JS de Jongplein 2 Tiel	1.216.800	0	1.216.800	0	0	0	0	1.216.800	0	1.216.800
Gebouw - JS de Jongplein 2 Tiel	1.283.200	213.866	1.069.334	0	0	42.773	0	1.283.200	256.639	1.026.561
Verbouwing 2019	1.026.887	154.034	872.853	0	0	34.230	0	1.026.887	188.264	838.623
Inventaris 2019	270.686	121.809	148.877	0	0	27.068	0	270.686	148.877	121.809
Installaties 2019	559.426	167.828	391.598	0	0	37.295	0	559.426	205.123	354.303
Totaal huisvesting	4.494.842	795.380	3.699.462	0	0	141.366	0	4.494.842	936.746	3.558.096
Aanschaf 165x Galaxy S20	73.582	49.054	24.528	0	0	24.528	0	73.582	73.582	0
Totaal ICT interne overhead	73.582	49.054	24.528	0	0	24.528	0	73.582	73.582	0
Totaal investeringen	4.568.424	844.434	3.723.990	0	0	165.894	0	4.568.424	1.010.328	3.558.096

Rapportage Kwaliteitscriteria 2.3

VTH kwaliteitscriteria 2.3

De kwaliteitscriteria spelen vanaf de start van ODR een belangrijke rol. Met de landelijke ontwikkelingen (IBP) naar aanleiding van het rapport van Aartsen is er opnieuw veel aandacht voor de kwaliteitscriteria. Het proces op de VTH kwaliteitscriteria brengen wij in beeld met behulp van een erkende externe partij. In 2024 was dit Libereaux. Het is een doorlopend proces dat volgens de PDCA-cyclus wordt uitgevoerd en gemonitord.

Het proces

Ieder kwartaal worden personele mutaties (in- en uitdienst en verandering functie) geleverd aan Libereaux. Zij gaan hierin overleg met de betreffende coördinatoren/Teammanagers mee aan de slag. Welke medewerker moet op welk deskundigheidsgebied of -gebieden getoetst worden? Medewerkers vullen hun e-portfolio in, Libereaux begeleidt ze hierbij. Op basis van de aangeleverde bewijsstukken is een medewerker 'deskundig' volgens de VTH kwaliteitscriteria of nog niet (volledig). Wanneer een medewerker nog niet volledig 'deskundig' is, gaat hij/zij aan de slag om zich verder te ontwikkelen (in de vorm van cursussen, trainingen en/of opleidingen) op dat deskundigheidsgebied(en).

De resultaten van alle medewerkers zijn verwerkt in een VTH-dashboard van de hele organisatie. In dit dashboard kunnen de Teammanagers de ontwikkelingen volgen.

Deskundigheid in relatie tot de VTH-KC¹

Van elke medewerker kan zijn of haar deskundigheidsgebied worden uitgedrukt in een percentage. Er worden 5 variabelen gemeten, die elk een verschillend 'gewicht' hebben:

1. Activiteiten tellen voor 40% mee,
2. Werkervaring voor 15%,
3. Opleiding voor 30%,
4. Kennis voor 15%,
5. Frequentie (weegt niet mee in deskundigheid).

De gedachte achter deze percentageverdeling, die landelijk wordt gehanteerd, is dat praktijkervaring (1. 'Activiteiten' en 2. 'Werkervaring') met 55% net iets zwaarder weegt dan kennis en opleiding (3. 'Basisopleiding', 'Aanvullende opleidingen' en 4. 'Basiskennis' en 'Diepgaande kennis') met 45%. Deze wegingsfactoren vormen ook het uitgangspunt voor Vakbekwaamheid: het gaat immers niet over alleen het hebben van de juiste papieren, maar zeker ook over ervaring en kunde.

Een medewerker is 'deskundig' volgens de VTH kwaliteitscriteria als hij of zij voor **75% of meer** aan de criteria voldoet. Een deskundigheidsgebied staat op 'groen' als er twee of meer medewerkers binnen ODR voor minimaal 75% aan de vereisten in het betreffende deskundigheidsgebied voldoen. Ondanks dat de frequentie niet meetelt in het percentage, wordt er aan ieder deskundigheidsgebied wel een uren-eis gesteld. De uren worden in kaart gebracht aan de hand van het 'tijdschrijven' van medewerkers van ODR binnen het personeelssysteem.

Rapportage 2024 en vooruitblik 2025

De algemene conclusie van Libereaux is dat de ODR opnieuw robuust scoort op de kwaliteitscriteria voor de taken waar deze criteria gelden (in hoofdlijnen: VTH-taken en advisering). Het dashboard blijft dynamisch, hierin worden personeelsmutaties continu bijgehouden.

Hoewel er medewerkers zijn die niet onder de KC 2.3 vallen (denk aan administratieve en ondersteunende functies, enz.), krijgen zij wel de beschikking over een e-portfolio. Dit in het kader van goed werkgeverschap.

De organisatie laat tijdens de toetsing op de Kwaliteitscriteria in 2024 zien binnen 18 deskundigheidsgebieden voldoende robuust als het gaat om kennis en kunde ten opzichte van de Kwaliteitscriteria.

De uitkomsten van deze meting geven een positief beeld over de aanwezige deskundigheid binnen de ODR, afgezet tegen de vigerende VTH-Kwaliteitscriteria. Deze criteria vormen een integraal onderdeel van de komende Omgevingswet.

Per 1 januari 2025 zijn gewijzigde kwaliteitscriteria (3.0) van kracht. Dit naar aanleiding van nieuwe inzichten, wetswijzigingen, wijzigingen in opleidingseisen (sommige eerder bestaande opleidingen bestaan b.v. niet meer). Ook zijn eisen op het vlak van competenties toegevoegd.

ODR zal in 2025 haar medewerkers gaan toetsen aan deze geactualiseerde kwaliteitscriteria.

Rapportage Kwaliteitscriteria KC2.3

Rapportage 2024

De ODR laat opnieuw zien erg robuust te zijn als het gaat om expertise binnen de kwaliteitscriteria. Binnen een groot aantal deskundigheidsgebieden heeft de organisatie zelf voldoende kennis en kunde in huis (18 van 27). Een aantal deskundigheidsgebieden worden belegd bij gemeenten, Veiligheidsregio of andere Omgevingsdiensten. Daarnaast zijn er binnen deskundigheidsgebieden samenwerkingsafspraken gemaakt met andere OD's (9 van 27).

Uit de meting en aansluitende analyse blijkt dat de ODR aan een groot aantal deskundigheidsgebieden binnen de Kwaliteitscriteria voldoet op basis van 'Comply or Explain'. In de tabel op deze en op de volgende pagina wordt per deskundigheidsgebied een conclusie gegeven.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen vier conclusies:

- Voldoende (Comply); de organisatie heeft twee of meer medewerkers in dienst die aan dit deskundigheidsgebied voldoen.
- Explain; de organisatie kan niet voldoen aan dit deskundigheidsgebied, maar voldoet op basis van toelichting.
- (Nog) niet voldoende; de organisatie kan niet voldoen aan dit deskundigheidsgebied. Er dienen verbeteracties opgesteld te worden.

Kennis en ervaring per deskundigheidsgebied¹

Kennis en ervaring						Frequentie (aantal mw)
Deskundigheidsgebied	Conclusie	Aantal mw's	Aantal ≥ 75%	Aantal ≤74%		
1. Casemanagen						
1a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	Voldoet o.b.v. <u>desk gebied 1b</u>				
1b. Gericht op <u>complexe situaties</u>	Voldoende		2	-		
2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening						
2a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	Voldoet o.b.v. <u>desk gebied 2b</u>				
2b. Gericht op <u>complexe situaties</u>	Voldoende		13	1		
3. Vergunningverlening milieu						
3a. Gericht op klasse I en II	Voldoende	Voldoet o.b.v. <u>desk gebied 3b</u>				
3b. Gericht op klasse I, II en III algemeen	Voldoende	10	8	2		
3c. Gericht op klasse I, II en III procesindustrie	Voldoende	2	2	-		
3d. Gericht op klasse I, II en III agraris	Voldoende	3	2	1		

¹ Informatie uit 'Rapportage nulmeting kwaliteitscriteria 2.3 over 2024' van Libereaux, december 2024

Rapportage Kwaliteitscriteria KC2.3

Kennis en ervaring per deskundigheidsgebied (vervolg)¹

3e. Gericht op klasse I, II en III afval	Explain		Niet voldoende werkvoorraad + inhuur		
3f. Actie 7&8	Voldoende	10	2	8	
4. Toezicht en handhaving bouwen en RO					
4a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	Voldoet o.b.v. deskundigheidsgebied			
4b. Gericht op complexe situaties	Voldoende		5	1	
5. Toezicht en handhaving milieu					
5a. Gericht op klasse I en II	Voldoende		3	1	
5b. Gericht op klasse I, II en III algemeen	Voldoende		5	3	
5c. Gericht op klasse I, II en III procesindustrie	Voldoende		4	-	
5d. Gericht op klasse I, II en III agrarisch	Voldoende		3	1	
5e. Gericht op klasse I, II en III afval	Voldoende2		3	-	
5f. Gericht op klasse I, II en III Seveso	Explain	Geen Seveso-OD, 1 medewerker aanwezig			
6. Toezicht en handhaving bodem					
6a. Activiteiten 1-6	Voldoende		4	-	
6b. Activiteit 7 (complex)	Voldoende		2	2	
7. Toezicht en handhaving groene wetgeving	Voldoende		2	-	
8. Behandelen juridische aspecten vergunningverlening	Voldoende		5	-	
9. Behandelen juridische aspecten handhaving	Voldoende		11	2	
10. Behandelen juridische aspecten buitenplanse omgevingsplanactiviteit	Explain		Belegd bij 80 gemeenten		
11. Ketentoezicht					
11a. Activiteiten 1-5	Voldoende		2	3	
11b. Activiteiten 6-10	voldoende		2	1	
11c. Activiteiten 11-12	Voldoende		2	1	
12. BOA	Voldoende		5	1	
13. Bouwfysica					
13a. Activiteiten 1-5 – eenvoudige situaties	Explain		Extern belegd		

13b. Activiteiten 1-5 complexe situaties	Explain		Extern belegd		
13c. Activiteiten 6-10	Explain		Extern belegd		
14. Brandveiligheid					
14a. Activiteiten 1-7	Explain	Belegd bij VR regio			
14b. Activiteiten 8-11	Explain				
15. Constructieve veiligheid	Explain	Belegd bij externe constructeur			
16. Bouwakoestiek	Vervallen				
17. Sloop en asbest	Voldoende		2	1	
18. Afvalwater (indirecte lozingen)	Explain*	1 persoon voldoet + afspraken met Waterschap			
19. Bodem, bouwstoffen, water					
19a. Activiteit 1	Voldoende		7	2	
19b. Activiteiten 2-3	Voldoende		5	5	
19c. Activiteit 4	Voldoende		4	6	
20. Externe veiligheid					
20a. Activiteiten 1	Voldoende		2	-	
20b. Activiteit 2-3	Voldoende		2	-	
20c. Activiteit 4	Voldoende		2	-	
20d. Activiteit 5	Voldoende		2	-	
20e. Activiteit 6	Voldoende		2	-	
21. Geluid & trillingen	Voldoende		2	-	
22. Groen en ecologie (beoordeling initiatieven)					
22a. Activiteit 1	Voldoende		3	-	
22b. Activiteiten 2-4	Voldoende		3	-	
23. Groen en ecologie (vergunningverlening natuur)					
23a. Activiteit 1	Explain				
23b. Activiteiten 2-3	Explain				
24. Luchtkwaliteit					
24a. Activiteiten 1-2	Voldoende	1 persoon voldoet. Voor uitvoering activiteiten afspraken met ODRA			

24b. Activiteiten 3-5	Voldoende	1 persoon voldoet. Voor uitvoering activiteiten afspraken met ODRA			
24c. Activiteit 6	Explain	Voor uitvoering activiteiten afspraken met ODRA			
25. Stedenbouw en inrichting openbare ruimte					
25a. Activiteit 1	Voldoende	Belegd bij gemeenten		3	
25b. Activiteit 2	Voldoende		3	-	
25c. Activiteiten 3-4	Verbeteractie		1	2	
26. Exploitatie en planeconomie	Explain	Onderdeel takenpakket gemeenten			
27. Cultuurhistorie					
27a. Activiteiten 1-5	Voldoende		4	1	
27b. Activiteiten 6-10	Voldoende		2	3	
27c. Activiteiten 11-15	Voldoende		2	3	
28. Energie en duurzaamheid					
28a. Activiteit 1	Explain	De taak wat betreft Energie en duurzaamheid is versnipperd binnen de organisatie. De EML controles doet de organisatie binnen de afdeling Toezicht Milieu. Het toetsen aan de BENG/EPC is belegd binnen de afdeling Bouwvergunningen. Wanneer het gaat om specialistisch advies dan is dat een taak die de ODR nog niet in huis heeft. Deze kennis zit bij gemeenten in de regio Rivierland			
28b. Activiteiten 2-3	Explain				
28c. Activiteit 4	Explain				

¹ Informatie uit 'Rapportage nulmeting kwaliteitscriteria 2.3 over 2024' van Libereaux, december 2024

Programmabegroting 2026

Omgevingsdienst
Rivierenland

Inhoudsopgave

Voorwoord	3	Financiering	29
Inleiding	4	Bedrijfsvoering	30
AB-besluit	5	Openbaarheid	32
<i>Beleidsbegroting</i>		<i>Financiële begroting</i>	33
Ontwikkelingen	6	Begrotingsrichtlijnen	34
Bestuur	7	Financiële mutaties	35
Besturingscyclus	8	Toelichting indexaties	37
Missie, visie & koers	9	Bijdrage per deelnemer	38
Uitvoering koers – kwaliteit & ontwikkeling	10	Overzicht baten en lasten	39
Ontwikkelingen en projecten	11		
Programma's	15	<i>Bijlagen</i>	41
Milieu & advies	16	Opbouw uurtarief	42
Bouw & ondersteuning	21	Geprognostiseerde balans	43
Paragrafen	25		
Weerstandsvermogen	26		
Kapitaalgoederen	28		

Voorwoord

Voor u ligt de programmabegroting 2026 van Omgevingsdienst Rivierenland. Dit document laat zien hoe wij, samen met u, werken aan een prettige, veilige en duurzame leefomgeving in Rivierenland.

De komende jaren blijven financieel uitdagend voor gemeenten. Dit raakt ook ons als uitvoeringsorganisatie. We voeren grotendeels wettelijke taken uit en hebben de verantwoordelijkheid om vergunningen te verlenen, toezicht te houden en te handhaven. Tegelijkertijd begrijpen we de financiële opgaven waar gemeenten voor staan. Daarom hebben we kritisch gekeken naar onze kosten en in 2025 al een structurele besparing doorgevoerd van 2,5%. We blijven zoeken naar manieren om onze dienstverlening efficiënt én van hoge kwaliteit te houden. Toch zullen de aan ODR gevraagde verdere kostenbesparingen niet zonder gevolgen kunnen blijven. Onze opdrachtgevers zullen keuzes moeten maken wat we als ODR niet, minder of op een lager kwaliteitsniveau moeten gaan doen om deze besparingen mogelijk te maken. Deze keuzes zullen gemaakt moeten worden bij de herijking van het regionaal beleid op het vlak van vergunningen, toezicht en handhaving. Deze herijking vindt plaats in 2025. ODR zal hier vanuit haar expertise en verantwoordelijkheid gemeenten zo goed mogelijk adviseren.

Naast deze financiële uitdagingen werken we met een nieuwe strategische koers voor de periode 2025-2028. Onze **missie** blijft helder: we beschermen en verbeteren de leefomgeving in Rivierenland, zodat bewoners en bedrijven nu en in de toekomst veilig, gezond en prettig kunnen wonen, leven en ondernemen. Onze **visie** onderstreept onze kracht: onafhankelijk, deskundig en nabij. Door onze integrale kennis en expertise binnen één organisatie, zorgen we ervoor dat natuur, economie en welzijn in balans blijven.

Om toekomstbestendig te blijven, zetten we in op vier strategische ambities: Een schone, veilige en duurzame leefomgeving, meer ervaren meerwaarde door gemeenten, betere dienstverlening voor inwoners en bedrijven en het zijn en blijven van een robuuste en financieel gezonde organisatie. Dit betekent dat we meer gaan samenwerken, efficiënter werken en data- en kennisgestuurd te werk gaan. We versterken onze kerncompetenties zoals klantgerichtheid, samenwerking en bestuurlijke sensitiviteit. Dit helpt ons om niet alleen aan de robuustheidseisen te voldoen, maar ook om als een sterke partner voor gemeenten en provincie te opereren.

Het Rijk zal in 2026 vastleggen dat alle omgevingsdiensten in Nederland moeten voldoen aan robuustheidseisen. Vanuit het Algemeen Bestuur wordt ingezet dat ODR hier aan zal gaan voldoen, zodat ODR zelfstandig, deskundig, kostenefficiënt en nabij kan blijven functioneren. Wat hierbij in ieder geval nodig is, is dat ODR meer taken voor gemeenten en provincie gaat uitvoeren. Hierover gaan we als ODR in 2026 het gesprek aan met onze gemeenten en provincie.

Samen werken we aan een toekomst waarin Rivierenland een fijne plek blijft om te wonen, werken en ondernemen. Ik kijk uit naar onze samenwerking in 2026 en de jaren daarna!

Gerard Vlekke,
directeur

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2026 van Omgevingsdienst Rivierenland (ODR). Hierin leest u hoe wij, samen met u, ook in 2026 een bijdrage leveren aan een prettige, veilige en duurzame leefomgeving in Rivierenland.

Uitgangspunten

De begroting 2026 is gebaseerd op de werkprogramma's 2025 van alle deelnemers. In 2024 hebben we voor het eerst een jaar onder de Omgevingswet (Ow) en Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) gewerkt. De hieruit opgedane ervaringen zullen worden verwerkt in het productenboek 2026 en de werkprogramma's 2026.

Financieel resultaat

De programmabegroting laat in 2026 een ontwikkeling van € 115.878 zien. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn de indexatie van prijzen & lonen, de verwerking van de actuele werkprogramma's, de bijdrage voor datagedreven werken/BI en de opgenomen taakstellingen. De financiële mutaties worden toegelicht op pagina's 35-36.

Leeswijzer

- Eerst lichten we toe hoe de besturingscyclus van de ODR werkt en hoe de deelnemers daar invloed op hebben. Ook worden de laatste ontwikkelingen en projecten van ODR benoemd.
- Verder zijn de verplichte programma's en paragrafen vanuit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) opgenomen. Per programma leest u wat wij willen bereiken, wat we gaan doen en wat het kost.
- We gaan in op de risico's, onderhoudsbudgetten, investeringen, financiering en bedrijfsvoering.
- Daarna leest u meer over de financiële begrotingsmutaties en de bijdrage per deelnemer.
- Tenslotte staan in de bijlagen enkele financiële onderbouwingen, zoals het uurtarief.

AB-besluit

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland,

gezien het voorstel van het dagelijks bestuur tot vaststelling van de programmabegroting 2026,

Besluit:

1. De gewijzigde begroting 2025 op basis van de aangeboden werkplannen 2025 vast te stellen;
2. De begroting van lasten en baten op de programma's voor het jaar 2026 vast te stellen;
3. De meerjarenbegroting 2027-2029 voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 7 juli 2025.

de voorzitter,

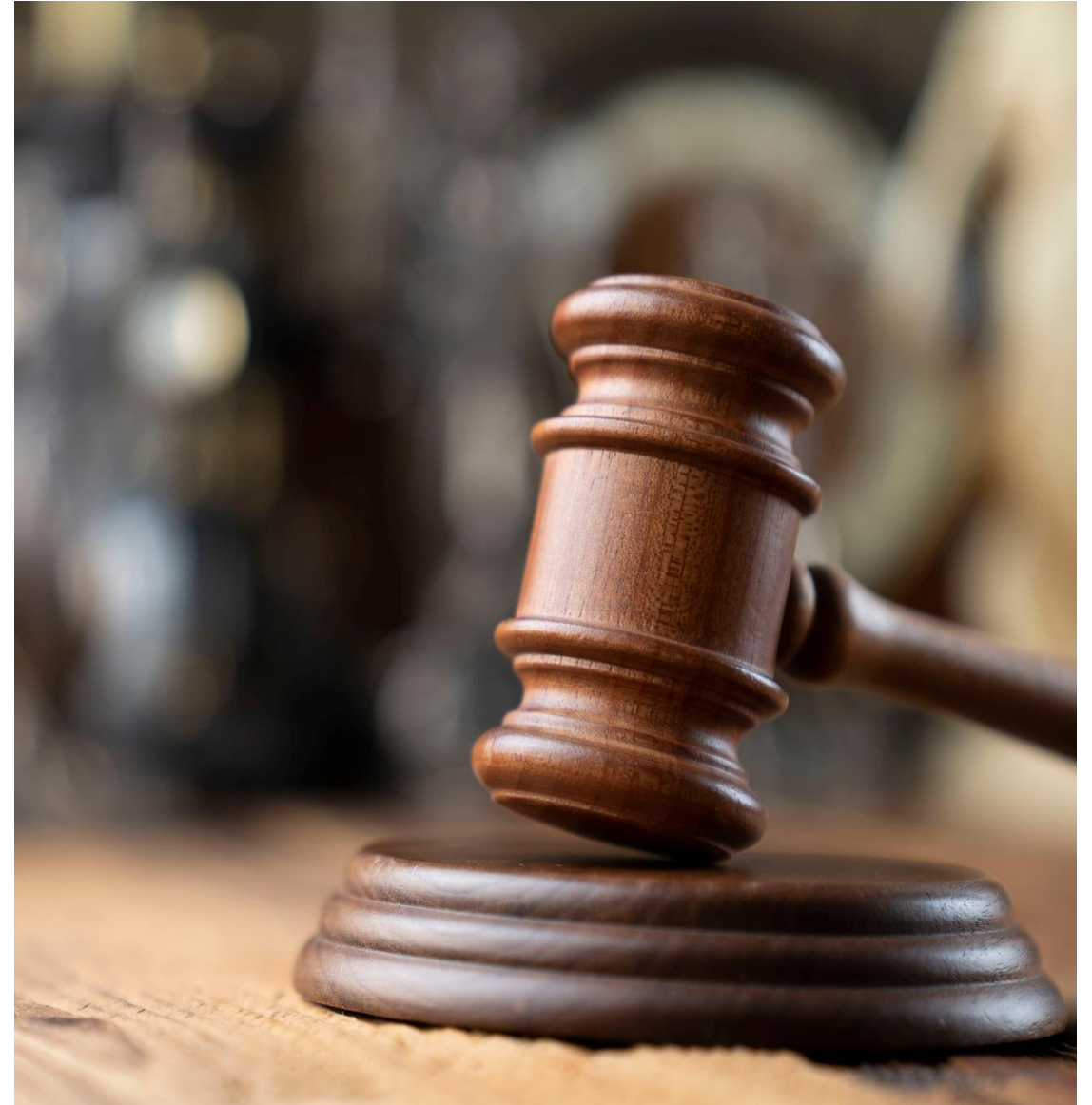

M. Wichgers

de secretaris,

G. Vlekke

Ontwikkelingen

Bestuur

De samenstelling van het bestuur was per 1 januari 2025:

Deelnemer	Bestuurslid	AB-lid	DB-lid	Functie
Gemeente Buren	Dhr. J.P. (Pieter) Neven	X		Lid
Gemeente Culemborg	Mw. M. (Monica) Wichgers	X	X	Voorzitter
Gemeente Maasdriel	Dhr. M.A. (Michiel Alexander) de Raaf	X		Lid
Gemeente Neder-Betuwe	Dhr. N. (Nees) van Wolfswinkel	X	X	Lid
Gemeente Tiel	Dhr. F. (Frank) Groen	X	X	Lid
Gemeente West Betuwe	Mw. J. (Jacoline) Hartman	X		Lid
Gemeente West Maas en Waal	Dhr. E.J. (Evert Jan) Slootweg	X	X	Lid
Gemeente Zaltbommel	Dhr. E. (Ed) Goossens	X		Lid
Provincie Gelderland	Dhr. H (Harold) Zoet	X		Lid

Besturingscyclus

Het schema aan de rechterkant laat zien hoe de deelnemers afspraken maken met ODR. En hoe zij de (financiële) voortgang kunnen bewaken van de afgesproken taken. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

VTH-beleidscyclus (BIG-8)

De VTH-beleidscyclus bestaat uit een beleidsvormende (strategische) en uitvoerende (operationele) cyclus met op het snijvlak van beide cycli het regionaal uitvoeringsprogramma (RUP). De VTH-beleidscyclus (BIG-8) omschrijft een proces van plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen.

Strategische cyclus

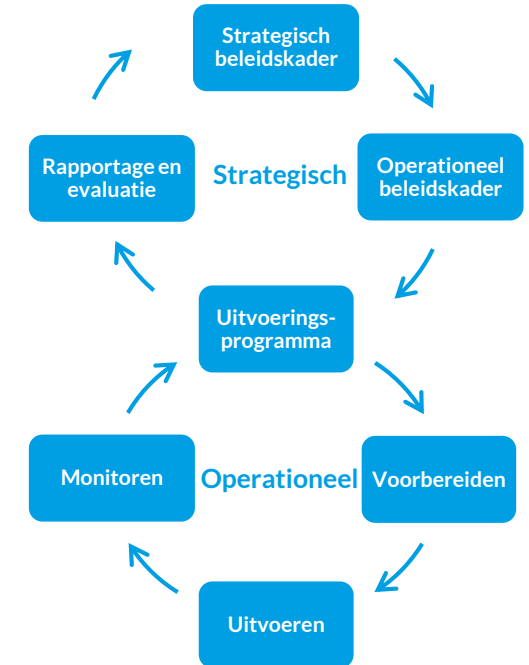
Het VTH-beleid Rivierenland is het strategische beleidskader. Op basis daarvan worden jaarlijks werk- en uitvoeringsprogramma's opgesteld waarin per deelnemer de producten en diensten staan beschreven die men afneemt. Ook komt hierin steeds meer aandacht voor de te bereiken (milieu)effecten. Elk jaar wordt er gerapporteerd over de bereikte resultaten in het VTH-jaarverslag. Zowel de uitvoeringsprogramma's als het VTH-jaarverslag zijn in ontwikkeling en worden ieder jaar completer.

Operationele cyclus

De werk- en uitvoeringsprogramma's vormen de basis van de programmabegroting. Elk trimester ontvangen de deelnemers een managementrapportage, waarin de voortgang van de werk- en uitvoeringsprogramma's wordt gerapporteerd. Levert ODR conform de afspraken of zijn er afwijkingen? De afwijkingen worden toegelicht in de rapportage, en ieder kwartaal worden de werkelijke kosten afgerekend met deelnemers. Jaarlijks wordt bekeken of er aanpassingen nodig zijn in de producten en diensten die de ODR levert. Deze worden verwerkt in het productenboek. Dat vormt vervolgens weer de basis voor het opstellen van de werk- en uitvoeringsprogramma's.

Koers – programma kwaliteit en ontwikkeling

Naast de werk- en uitvoeringsprogramma's beschrijft ODR per planperiode (3-5 jaar) hoe zij de koers en doorontwikkeling van de organisatie wil realiseren. De uitvoering daarvan vindt voor een groot deel plaats binnen het programma kwaliteit en ontwikkeling.

Strategieplan ODR 2025-2028

Nieuw strategieplan

Eind 2024 is gestart met het herzien van de strategische koers. De externe en interne ontwikkelingen waren dusdanig dat de koers niet langer paste bij de uitdagingen en ambities van ODR. In maart 2025 heeft het Algemeen bestuur ingestemd met een nieuw strategieplan voor 2025 tot 2028. De komende jaren zullen in het teken staan van de realisatie van de ambities en verbeteringen die daarin zijn verwoord.

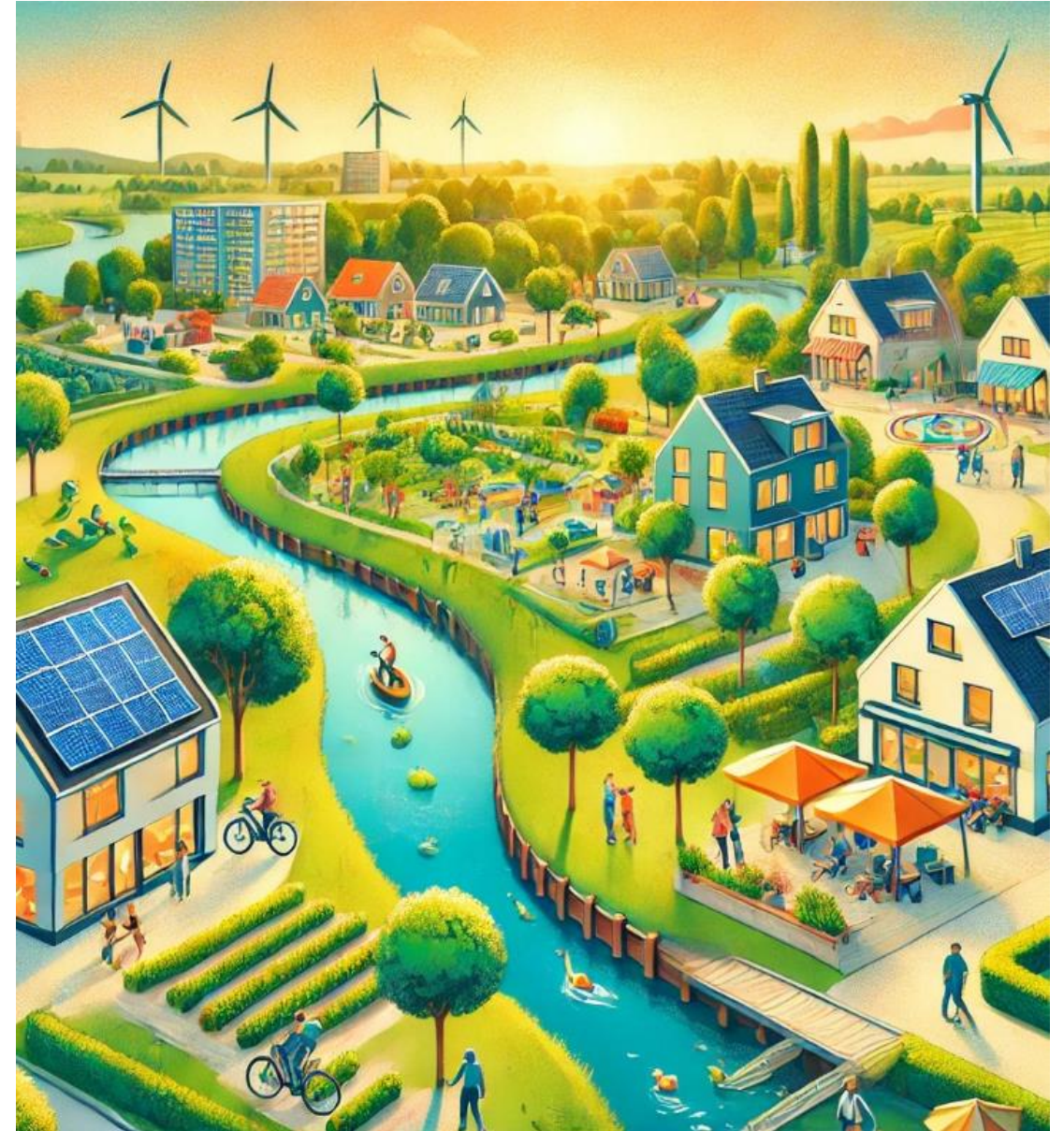
De missie

Wij beschermen en verbeteren de leefomgeving in Rivierenland, zodat bewoners en bedrijven nu en in de toekomst veilig, gezond en prettig kunnen wonen, leven en ondernemen.

De visie

Rivierenland is een mooi en bijzonder stuk Nederland dat we moeten beschermen en koesteren. Nergens in Nederland komen zoveel gebruiksvormen in zo'n klein gebied samen. Dat vraagt om een integrale benadering van vraagstukken op het gebied van bouw, milieu en ruimtelijke ordening.

Wij zetten ons in voor het gemeenschappelijk belang: onafhankelijk, deskundig en nabij. Juist onze nabijheid (we kennen het gebied en zijn toegankelijk) en de bundeling van kennis en capaciteit binnen één organisatie maken ons uniek. Met ons werk dragen we bij aan een veilige, gezonde en duurzame regio, waar natuur, economie en welzijn in balans zijn.

Doorontwikkeling organisatie en strategieplan

De reorganisatie die in 2023 is ingezet is medio 2024 geëvalueerd. Daaruit bleek dat er op een aantal vlakken bijsturing nodig is om de doelen te behalen. Startpunt daarbij was het herzien van de eerdere strategische koers. In de nieuwe strategieplan zijn de volgende ambities opgenomen;

- Schone, veilige en duurzame leefomgeving
- Gemeenten ervaren meer meerwaarde
- Inwoners en bedrijven ervaren betere dienstverlening
- ODR robuust en financieel gezond

Deze strategische ambities zijn vertaald naar een klantbelofte en een andere benadering van onze producten en markt. De ambities worden ook vertaald naar doelen voor de teams en de medewerkers. De belangrijkste zijn:

- Klantgericht werken
- Ketengericht werken
- Lean ingerichte processen
- Datagedreven werken
- Adequate sturing op doelen en meting van de resultaten
- Borging van kennis en vaardigheden
- Professionalisering en verzakelijking

Doorontwikkeling organisatie

Op basis van eerdergenoemde evaluatie van de reorganisatie zijn meer ontwikkelsporen uitgewerkt. Op hoofdlijn wordt in de periode 2025-2028 gewerkt aan;

De ambities en doelen worden opgenomen in een programma. Dit programma is zodanig ingericht en georganiseerd dat het realiseren van de doelen uit het strategieplan gewaarborgd is zonder dat dit de reguliere operatie te veel belast. In 2024 heeft ODR daarvoor een visie op programmamanagement vastgesteld.

Veel van de doelen vergen van de organisatie een andere manier van werken en denken. Het gehele management werkt samen in een development-programma aan versterking van de sturing op de organisatie en het uitdragen van een cultuur die nodig is om de doelen te kunnen realiseren.

Alle kernprocessen zullen worden beschreven en geoptimaliseerd met toepassing van lean-principes.

Robuustheid ODR en financiële situatie gemeenten

Robuustheid ODR

ODR moet voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria per 1 april 2026. ODR voldoet al jaren behoorlijk goed aan deze criteria. Het belangrijkste criterium waar op dit moment niet aan voldaan wordt, is het criteria van voldoende omzet op het vlak van milieutaken. Hiervoor is nog minimaal €1,5 tot 2 miljoen extra omzet nodig bovenop de € 15 miljoen milieuomzet (peiljaar 2023). Hier kan aan voldaan worden door het toevoegen van bestaande en toekomstige milieutaken van regio en gemeenten (en provincie) aan het werkpakket van ODR. Vanuit het AB wordt ingezet dat ODR zal gaan doen aan de robuustheidseisen, om ervoor te zorgen dat ODR zelfstandig, deskundig en nabij kan blijven bestaan. Het leveren van meerwaarde en kosten efficiënte dienstverlening aan gemeenten is hierbij een vanzelfsprekend uitgangspunt.

In 2026 worden de robuustheidseisen wettelijk vastgelegd om de uitvoering van VTH taken op een hoger kwaliteitsniveau te brengen. Hierbij wordt ingezet op schaalvergroting, wat o.a. gevolgen heeft voor het principe van “nabijheid”, wat burgers, bedrijven en gemeenten in Rivierenland zeer belangrijk vinden. De landelijke en provinciale ideeën (provincie streeft naar 1 omgevingsdienst voor alle taken die ODR uitvoert, bouw en milieu) staan dan ook op gespannen voet met de door het AB gewenste toekomst van ODR als zelfstandige dienst. Duidelijk is hierbij wel dat het voldoen aan alle robuustheidseisen, inclusief de omzeteis, de kans vergroot dat de gemeenten in Rivierenland zelf kunnen blijven bepalen hoe, en op welke schaal, VTH taken worden uitgevoerd.

Financiële situatie gemeenten

ODR beseft dat in 2026 de meeste van onze gemeenten een grote financiële uitdaging hebben. ODR heeft hierop in de begroting 2025 al proactief geanticipeerd door kostenbesparingen van structureel € 700.000 in te boeken. Meerdere deelnemers hebben aan ODR gevraagd om besparingsscenario's uit te werken voor 2026 en verder. De belangrijkste besparingsoptie ligt in het aanpassen van het uitvoeringsniveau van taken. Het uitvoeringsniveau van (niet-)wettelijk verplichte taken die ODR uitvoert, is vastgelegd in het wettelijk verplichte regionale VTH beleid 2022-2025). In 2025 wordt het huidige beleid herijkt om te komen tot een nieuw beleid voor de periode 2026-2029. Dit beleid wordt door onze gemeenten vastgesteld.

Verdere besparingsscenario's (b.v. het inzetten op een lager niveau van dienstverlening richting burgers en bedrijven) zullen vorm moeten krijgen in afspraken per individuele gemeente. Gemeenten laten verschillende taken uitvoeren door ODR en de financiële noodzaak is per deelnemer verschillend. In 2025 zal in afstemming tussen de ODR en gemeenten individueel gekeken worden wat de mogelijkheden zijn om de uitvoering van bepaalde taken in 2026 te verminderen. Vermindering van taken en/of het op een lager niveau uitvoeren daarvan brengt risico's met zich mee voor de leefomgeving en heeft impact op de kwaliteit van dienstverlening en kan gevolgen hebben voor de legesinkomsten.

Robuustheidseisen en de financiële situatie bij gemeenten

Het verlagen van de kosten voor gemeenten leidt tot een lagere omzet van ODR. Dit staat op gespannen voet met de robuustheidseisen die het Rijk stelt en de landelijk en provinciaal beoogde kwaliteitsverbetering. ODR zoekt in opdracht van het AB in 2025 naar mogelijkheden om samen met deelnemers en Regio Rivierenland ambities van gemeenten in een financieel moeilijke tijd te combineren met een omzetvergroting van ODR. Door bundeling van kennis of activiteiten in de gehele regio kunnen beide doelen worden gerealiseerd.

Een voorbeeld hiervan is dat ODR voor alle deelnemers gezamenlijk specialistische paragrafen in de omgevingsplannen kan voorbereiden. Die hoeven dan niet allemaal individueel opgesteld te worden en/of door gemeenten aan verschillende stedenbouwkundige bureaus uitbesteed te worden. Dit biedt ook voordelen op het vlak van uniformiteit in omgevingsplannen, waar burgers en bedrijven van profiteren. En dit kan per saldo een bezuiniging voor gemeenten opleveren, gecombineerd met het sneller vastleggen van gemeentelijke ambities in deze omgevingsplannen.

Een ander voorbeeld is dat ODR een grotere bijdrage kan leveren op het vlak van duurzaamheid en energietransitie, woningbouwopgave en landbouwtransitie. Hier kunnen dezelfde voordelen gelden: voordelen voor burgers en bedrijven en gemeenten (waaronder kostenbesparing, gecombineerd met een hogere omzet bij ODR).

Overige ontwikkelingen

Omgevingswet en Wkb

In 2024 is de Omgevingswet ingegaan. Maar de invoering van deze wet gaat nog zeker 10 jaar door bij gemeenten. Zo moeten er omgevingsplannen opgesteld worden en moet beleid geactualiseerd worden. Wij ondersteunen hierbij en geven ook uitvoering aan de veranderingen die de gemeenten doorvoeren in omgevingsplannen e.d. Dit gebeurt in samenwerking tussen gemeenten en ODR in regionaal verband.

Naast de Omgevingswet is ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (voor verbouwingen) in 2024 in werking getreden. Waar 2024 nog in het teken stond om deze wetten goed te implementeren, staat 2025 in het teken om processen verder te optimaliseren en klanten hierover actief voor te lichten. Wij ondersteunen initiatiefnemers, gemeenten, bouwbedrijven, architecten, enz. zo goed mogelijk hierbij.

Bodem

De bodem is een belangrijk onderdeel van onze leefomgeving. We bouwen en wonen erop, telen er gewassen op, halen ons drinkwater eruit, gebruiken het voor bodemenergie en voor het afvoeren van regenwater. Onder de Omgevingswet is er veel veranderd op het gebied van bodem. Er zijn nieuwe taken bijgekomen (o.a. toezicht op graafwerkzaamheden) en er zijn taken overgedragen van de provincie naar de gemeenten (o.a. bodemsanering). Het beleid was de afgelopen decennia vooral gericht op het voorkomen van bodemverontreiniging, bodemsanering en het verbeteren van de bodemkwaliteit. Dat is nog steeds van groot belang, maar de bodem wordt nu meer sturend in ruimtelijke planvorming. De wet- en regelgeving verandert en er is een Europese bodemrichtlijn in de maak. Wij volgen al deze ontwikkelingen en brengen in kaart wat deze voor de verschillende partijen betekenen. Hiervoor nemen we o.a. deel aan het landelijk netwerk Bodem en Ondergrond en het Gelders Ondergrond Overleg. Deze kennis zetten wij vervolgens in voor het opstellen van de omgevingsplannen van de gemeenten en het opstellen van het regionale bodembeleid.

Energie en circulaire economie

Ook in 2026 ligt de nadruk op gezamenlijke inspanningen en innovatieve oplossingen voor de energietransitie en circulaire economie. De provincie heeft namelijk als doel gesteld dat we in 2030 minimaal 55% minder CO2-uitstoot produceren en in 2050 geheel klimaatneutraal zijn. Daarnaast brengt de Europese Green Deal nieuwe wet- en regelgeving met zich mee, die verwerkt zijn in de Klimaatwet, de Natuurherstelwet en regels voor duurzame landbouw. Dit heeft gevolgen voor de bedrijven en de gemeenten in Rivierland. En dus ook voor ons. Wij moeten ervoor zorgen dat regels worden nageleefd en hierbij gemeenten adviseren. Daarnaast ligt onze focus op het ontwikkelen en ondersteunen van gemeentelijke initiatieven en het inspireren en stimuleren van bedrijven via moderne techniek (Digitaal & Ondersteunend Toezicht). Daarbij zijn wij de schakel tussen gemeenten, bedrijven en andere partijen, waarbij we goede voorbeelden delen. We nemen daarvoor o.a. deel aan een expertisecentrum voor ondernemers van de Regionale Energie Strategie.

Overige ontwikkelingen

Asbest

Wij zetten ons in voor het beschermen van de leefomgeving en het voorkomen van milieuschade. Asbest is één van de thema's waar wij ons actief voor inzetten. Wij houden toezicht op asbestsaneringen en slooplocaties, geven advies en brengen risicovolle situaties met asbest in beeld. Hiervoor maken wij ook gebruik van drones om overtredingen vast te leggen en wij maken gebruik van de Asbest Interventietool. Met deze tool hebben alle toezichthouders asbest één centraal punt waar alle actuele informatie samenkomt. Dit helpt bij het plannen van controles en het verbetert de samenwerking van de omgevingsdiensten. Voorafgaand aan de start van de sanering van asbestdaken, kijken wij ook wat mogelijke gevolgen voor beschermde dieren zijn, zoals is vastgelegd in het onderdeel flora- en fauna activiteit van de Omgevingswet. Data is daarbij erg belangrijk. Eén van de tools die wij inzetten is de asbestverdachte dakenkaart van de provincie. Deze kaart wordt continu bijgewerkt en geeft daardoor inzicht in waar nog asbesthoudende daken aanwezig zijn.

Aanpak ondermijning en criminaliteit

Ondermijning en (milieu) criminaliteit blijven actuele en meer dan ooit lokale thema's. Wij werken vanuit diverse samenwerkingsverbanden aan de aanpak hiervan, waarbij we ondermijnende activiteiten opsporen en onaantrekkelijk maken. Wij zijn een belangrijke partner hierin, omdat wij het gebied goed kennen, onze toezichthouders veel in het gebied aanwezig zijn en wij ook de bevoegdheid hebben om misstanden tegen te gaan. Eén van de projecten waar wij aan deelnemen is 'Veilig Buitengebied'. Samen met de gemeenten, de politie, de veiligheidsregio en het Waterschap richten we ons op 'schoon, heel en veilig'. Ook werken we in de provincie Gelderland samen binnen het project Theseus om ondermijning op bedrijventerreinen tegen te gaan. Daarnaast werkt team Ketentoezicht binnen onze provincie, en ook landelijk, aan de aanpak van milieucriminaliteit in de (afval)stoffenketens. Via diepgaande onderzoeken en analyses komt data, informatie en kennis vanuit verschillende diensten bij elkaar en ontstaat er een integraal beeld op basis waarvan de juiste aanpak wordt bepaald.

Dronetoezicht

Het inzetten van drones kan onze toezichthouders enorm helpen in het werk. Daarom hebben we collega's opgeleid tot dronepiloten en gaan we deze technologie in praktijk brengen. De drones worden ingezet voor specifieke toepassingen, zoals volumemetingen, het constateren van asbest en het in beeld brengen van terreinen die moeilijk toegankelijk zijn. Natuurlijk houden we hierbij rekening met de wet- en regelgeving en zorgen we voor een verantwoorde inzet van drones. Met deze stap maken we dronegebruik een vast onderdeel van ons werk. Met als doel op innovatieve wijze effectiever en sneller toezicht te houden, zodat wij ons werk nog beter te kunnen uitvoeren.

Overige ontwikkelingen

Datagedreven werken

Toenemend gebruik van data is een belangrijke pijler van onze toekomstige groei en innovatie. Er is veel informatie beschikbaar over bedrijven, goederen of afvalketens. Door informatie uit meerdere bronnen te ontsluiten, te bundelen en in onderlinge samenhang te analyseren kunnen we slimmer werken. Wij hebben samen met andere omgevingsdiensten een gezamenlijke datavoorziening ontwikkeld.

In lijn hiermee intensiveren wij de inzet op datagedreven werken en business intelligence (ondersteund door een incidentele subsidie vanuit het IBP). Vanuit de subsidie hebben we een pilot voor dashboarding voor onze VTH- en bedrijfsvoeringstaken gerealiseerd. Daarnaast is een roadmap (visie) opgesteld. Deze visie, in combinatie met de robuustheidseisen, laat de noodzaak zien van structureel extra inzet op dit vlak.

Aanpassing financieringssysteem

Medio 2024 is de 'Rapportage Financieringssysteem Omgevingsdiensten' opgeleverd binnen het Interbestuurlijk Programma. Het doel daarvan is:

Robuuste omgevingsdiensten (OD's) met een stabiele financiering voor hun taken en opgaven.

De rapportage bevat een uitwerking van de financieringssysteem van OD's, waarmee deelnemers de financiering van OD's stabiel, opgabegericht én toekomstgericht kunnen inrichten.

Wij gaan onderzoeken welke consequenties de hierin voorgestelde financieringssysteem heeft binnen Rivierenland. De systeem is vooralsnog een onverplichte richtlijn dus wij gaan eveneens bezien of en waar de systeem toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de huidige systeem. Waarschijnlijk zal de invoering hiervan op zijn vroegst in de Begroting 2027 kunnen worden opgenomen.

Bezuinigingstaakstellingen in begroting

Op nadrukkelijk verzoek van de deelnemers van ODR zijn in deze begroting bezuinigingstaakstellingen opgenomen van 1,5% m.i.v. 2026 oplopend tot 3% m.i.v. 2028. Deze zullen niet zonder gevolgen voor de uitvoering van taken kunnen worden ingevuld.

Welke taken wel/niet meer zullen worden uitgevoerd en/of in mindere mate en/of met een lager niveau van dienstverlening, zal in overleg met gemeenten worden bepaald. Een belangrijk instrument daarvoor is het regionaal uitvoeringsbeleid VTH, wat in 2025 voor de aankomende jaren moet worden geactualiseerd en opnieuw vastgesteld moet worden door de Raden. In dit beleid worden de ambitieniveaus vastgelegd op het vlak van VTH.

De taakstellingen zullen worden geconcretiseerd in de nog op te stellen werkprogramma's 2026 aan de hand van het geactualiseerde regionale uitvoeringsbeleid VTH.

Programma's

Milieu & advies

Wat willen we bereiken?

Door het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht en het handhaven van regels dragen wij bij aan het beschermen en verbeteren van de leefomgeving in Rivierenland, zodat bewoners en bedrijven nu en in de toekomst veilig, gezond en prettig kunnen wonen, leven en ondernemen.

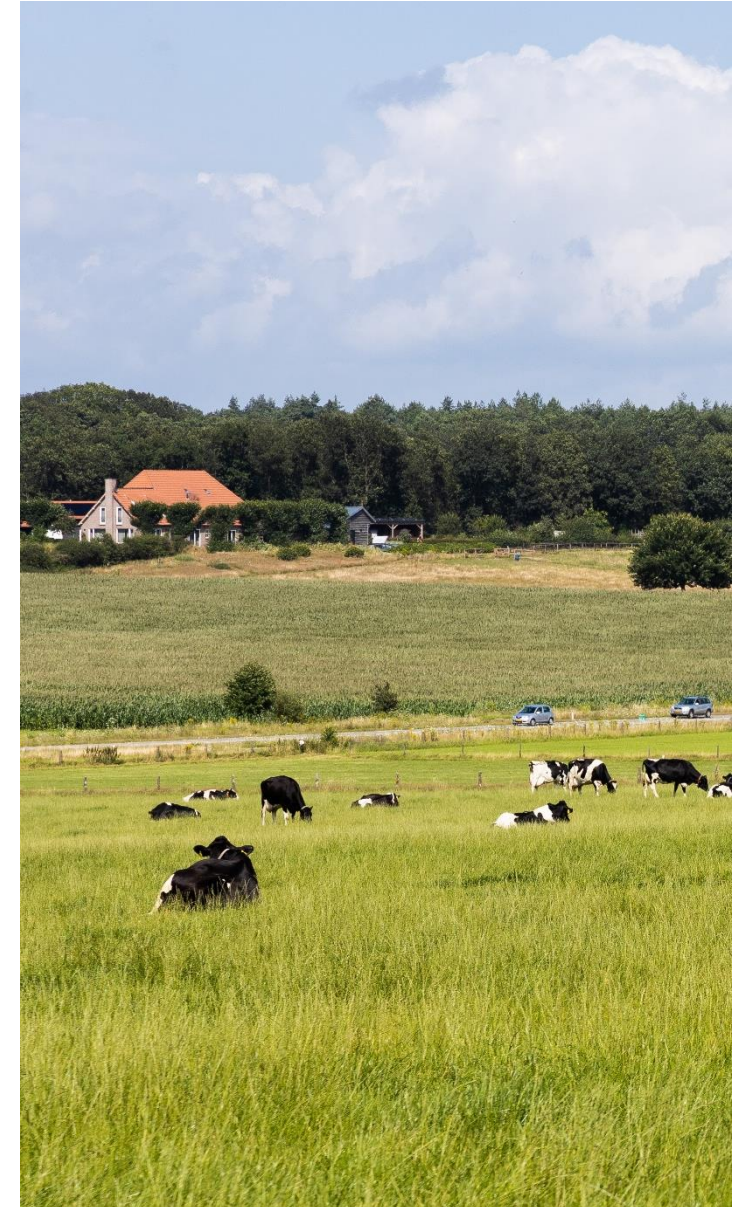
Wat gaan we daarvoor doen?

Vergunningen

Door de medewerkers van het team vergunningen milieu zal meer contact worden gezocht met de ondernemers binnen het werkgebied. Een zogenaamd vooroverleg. Tijdens een kort bedrijfsbezoek (bij grotere of complexe bedrijven) of een telefoongesprek kan vaak beter bepaald worden welke gegevens moeten worden ingediend in het DSO voor de besproken activiteiten. In het verleden is vaker gebleken dat verkeerde of ontoereikende informatie werd ingediend. Ook kan op deze wijze de ondernemer beter worden geïnformeerd over andere (milieu)aspecten. Hierbij kan gedacht worden aan strijdigheid met het omgevingsplan (voorkomen of tijdig een aanpassing aanvragen is beter dan handhavend optreden). Of de problematiek rondom stikstof. Onder de omgevingswet is de onlosmakelijkheid namelijk losgelaten. Dit maakt het voor alle actoren niet gemakkelijker. Het aan de voorkant meer actief zijn zal de gehele procedure tijd verkorten en dus kosten besparend zijn. Naast deze vorm van meer klantgericht werken zullen ook meer data voor de klanten digitaal worden ontsloten. Naast de kostenbesparing (gevraagde informatie is digitaal opvraagbaar) zal er ook meer inzicht worden gegeven in de bijdrage van het team om te komen tot een veiligere en duurzamere woon- en leefomgeving. Ook zullen de omgevingsdienst Nijmegen en Omgevingsdienst Veluwe op het gebied van de agrarische vergunningverlening worden ondersteund.

Toezicht

Team Toezicht Milieu van de Omgevingsdienst zet zich in voor een effectieve en efficiënte uitvoering van toezichtstaken met als doel een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. In 2026 leggen we de nadruk op een betere samenwerking binnen en buiten de organisatie, een integrale aanpak van taken en een meer datagedreven werkwijze. Voor effectief toezicht versterken we de samenwerking met externe partners zoals gemeenten, politie, waterschappen en omgevingsdiensten. Intern werken teams nauwer samen om taken integraal op te pakken en expertise beter te benutten. Inspecteurs houden meer rekening met de lokale context en spelen in op de belangen van betrokken partijen, in lijn met de Omgevingswet. Met data-analyse schatten we risico's beter in en zetten we toezicht gericht in, met focus op bedrijven met de grootste milieurisico's. Vrijgekomen capaciteit gebruiken we voor de ontwikkeling van collega's en verdere professionalisering van het team.

Milieu & advies

In 2026 starten we binnen de bestaande begroting met volledige dekking van milieubelastende activiteiten. We richten ons vooral op beter zicht op onbekende risico's, zoals op bedrijventerreinen. De Omgevingswet verschuift prioriteiten, waardoor sommige thema's minder en andere juist meer toezicht vragen. De huidige risicoanalyse sluit niet meer aan bij de ontwikkelingen in het team en werkgebied. De kloof tussen koplopers en achterblijvers groeit. Door data slimmer te gebruiken, kunnen we beter prioriteren en ons richten op bedrijven waar de grootste milieuwinst te behalen is. In 2026 maken we binnen de begroting meer ruimte voor toezicht op duurzaamheid, circulariteit, natte koeltorens, ZZS en bescherming van waterwingebieden. We blijven inzetten op CO₂-reductie via energietoezicht. Door meer taken en minder subsidies stemmen we met opdrachtgevers af wat haalbaar is binnen de beschikbare capaciteit.

Advisering

Onze adviseurs zorgen via adviezen ervoor dat in plannen voor de fysieke leefomgeving op een verantwoorde en integrale wijze rekening wordt gehouden met milieuaspecten. Zij adviseren op het gebied van milieu, cultuurhistorie (archeologie en monumenten), externe veiligheid, geluid en trillingen, geurhinder, lichthinder, luchtkwaliteit, milieueffectrapportages, milieuzonering, natuur en landschap, spuitzones en water. Zij geven advies gegeven aan onze opdrachtgevers (ruimtelijke ontwikkelingen) en aan collega's binnen ODR. Team Advies adviseert gemeenten ook bij het opstellen voor regels van omgevingsplannen op de diverse onderwerpen. Ook worden kaartlagen ontwikkeld voor intern en extern gebruik wat aansluit met de landelijke tendens van data gericht werken. In 2026 worden samen met de gemeenten vervolgstappen gezet om te komen tot een soorten managementplan (SMP) die gebruikt wordt voor het geven van toestemming voor het isoleren van spouwmuur te vereenvoudigen. Dit in het kader van het nationale isolatieprogramma. Daarbij wordt ook gekeken naar de rol van VTH ten aanzien van dit onderwerp.

Bodemadviseurs zijn betrokken bij de totstandkoming van de regionale kennisagenda Laanbomen in Rivierengebied. De kennisagenda is onderdeel van het interbestuurlijke programma Regionale Kennisschakelpunten Bodem & Ondergrond (RSP). Het opbouwen van een regionale kennisinfrastructuur is een proces van onderaf, samen met alle stakeholders in de regio. Het bodem- en watersysteem krijgt een centrale plek in de fysieke leefomgeving en in de kennisagenda die draait om de thema's weerbare bodem, weerbare boom, weerbaar water en door draagvlak meer ruimte.

Bodem

De adviseurs van het team Bodem zorgen ervoor dat in plannen voor de fysieke leefomgeving op een verantwoorde wijze rekening wordt gehouden met de bodemkwaliteit. Zij geven hiervoor advies aan onze opdrachtgevers, aan collega's binnen ODR en aan initiatiefnemers en bedrijven en toetsen daarbij aan wet- en regelgeving. Zij beheren data over de bodemkwaliteit en verstrekken op verzoek informatie hierover. Zij behandelen en registreren meldingen van milieubelastende activiteiten die invloed hebben op de bodem, zoals het saneren van de bodem, het graven in de bodem, het toepassen en opslaan van grond en baggerspecie.

Milieu & advies

Ook adviseren zij bij de aanleg van bodemenergiesystemen, op het gebied van ontplofbare oorlogsresten en op het gebied van het bodem- en grondstromenbeleid van de gemeenten, door middel van de Nota Bodembeheer en maatwerkregels voor bodem in de omgevingsplannen. De toezichthouders houden toezicht op de activiteiten die invloed hebben op de bodem. Als het nodig is, dwingen zij maatregelen af om de kwaliteit van de bodem en het grondwater te beschermen.

Ketentoezicht

Het team Ketentoezicht houdt zich bezig met het integraal in beeld brengen, voorkomen, terugdringen en aanpakken van risico's op grote milieuschade en ondermijning in de (afval)stoffenketens. Het team voert namens alle 6 Gelderse omgevingsdiensten (GO) en de 2 Overijsselse omgevingsdiensten het ketentoezicht in Oost Nederland uit en werkt hiervoor ook nauw samen met ketenpartners zoals de Politie, Belastingdienst, RIEC, Openbaar Ministerie (OM) en landelijke inspectiediensten. De aanpak van de risicoketens gebeurt planmatig en gefaseerd. We doen dit door risico- en informatie gestuurde (keten) analyses en Diepgaand Administratief Toezicht (DAT). De Omgevingsdiensten en ketenpartners bepalen daarna (in gezamenlijkheid) hoe ze opvolging geven aan adviezen, rapporten van team Ketentoezicht.

Bijzondere aandachtspunten in 2026:

Programma energie, duurzaamheid en circulaire economie

De doelen voor 2030, 55% CO₂-reductie (t.o.v. 1990) en een kringlooeconomie waarbij we 50% van onze grondstoffen opnieuw gebruiken, komen steeds dichterbij. Om die doelen te halen staat 2026 (en verder) in het teken van versnelling. Versnelling door onder andere, de introductie van nieuwe beleid (nationaal en Europees). Belangrijke grondslag voor dit nieuwe beleid is de implementatie van de Europese Energie-Efficiëntie Richtlijn (EED), de Richtlijn Hernieuwbare Energie (RED) en de Richtlijn Energieprestatie van Gebouwen (EPBD). Samen met de nationale Warmtewet, de Energiewet en de (komende) Wet circulaire economie, vormen ze de pijlers van ons nationaal duurzaamheidsbeleid. En ondanks het feit dat het huidige kabinet de klimaatdoelen voor de energie-intensieve industrie heroverweegt, zal de versnelling toch gevolgen hebben voor de gebouwde omgeving, mobiliteit, veiligheid, de grondstoffenmarkt, energieopslag, enzovoorts. De ODR anticipeert hierop door projecten, activiteiten en producten in lijn te brengen met de veranderingen. Parallel daaraan zal de ODR in 2026, samen met de opdrachtgevers, verdere verdieping aanbrengen in deze taken en producten. Samen bepalen we waar de zwaartepunten komen te liggen om vervolgens, ook in 2026, over te gaan tot operationalisering. Dat de ODR daarbij ook naar de eigen organisatie kijkt, in termen van ontwikkeling, verandering en verbetering, is evident.

Thema's voor toezicht en vergunningen

In 2026 blijven we, naast de eerder genoemde activiteiten binnen het programma Energie, Duurzaamheid en Circulaire Economie, werken aan het verbeteren van milieutoezicht en handhaving binnen diverse thema's.

Milieu & advies

Een belangrijk speerpunt blijft het in beeld brengen en terugdringen van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Deze stoffen vormen een risico voor mens en milieu vanwege hun persistente, toxische en bioaccumulerende eigenschappen. Door inzicht te verkrijgen in het gebruik van ZZS binnen bedrijven en alternatieven te stimuleren, streven we naar een verdere reductie. Hierbij blijven we nauw samenwerken met ondernemers om vervangingsmogelijkheden te onderzoeken en te implementeren.

Daarnaast willen we in 2026 extra aandacht besteden aan spuitzones rondom agrarische bedrijven. Hierbij kijken we naar de naleving van voorschriften voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en mogelijke impact op de omgeving, waaronder waterkwaliteit en volksgezondheid. Een ander aandachtsgebied is de verdere implementatie en toepassing van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO). Door deze strategie beter in te bedden in onze werkwijze, kunnen we overtredingen effectiever aanpakken en een consistente aanpak hanteren bij milieuhandhaving.

Bovendien willen we extra toezicht houden op bodembedreigende activiteiten binnen waterwingebieden. Waterwingebieden zijn cruciaal voor de drinkwatervoorziening, en het voorkomen van bodemverontreiniging in deze gebieden is een prioriteit. Toezicht zal zich richten op bedrijven en activiteiten die een risico vormen voor de grondwaterkwaliteit, waarbij preventie en handhaving hand in hand gaan.

Tot slot nemen we in 2026 natte koeltorens mee in ons toezicht. Dit is van belang vanwege het risico op legionellabesmettingen, die een gevaar kunnen vormen voor de volksgezondheid. We gaan bedrijven actief controleren op naleving van de regelgeving rondom onderhoud en beheer van deze installaties. Met deze focuspunten willen we bijdragen aan een schonere, veiligere en duurzamere leefomgeving.

Soortenmanagementplan (SMP)

In 2026 worden samen met de gemeenten vervolgstappen gezet om te komen tot een soorten managementplan (SMP). Dat kan gebruikt worden om het geven van toestemming voor het isoleren van spouwmuren te vereenvoudigen. Dit in het kader van het nationale isolatieprogramma. Daarbij wordt ook gekeken naar de rol van VTH op dit onderwerp.

Ontwikkelingen Bodem

Nieuwe ontwikkelingen die van buitenaf op ons af komen (geïnitieerd door de markt en de Provincie) en waar de gemeenten nog een standpunt over in moeten nemen:

- Grip op grond, een initiatief om vraag en aanbod van grondstromen efficiënter op elkaar af te stemmen bij projecten waarbij overheden opdrachtgever zijn
- Nota's Bodembeheer op elkaar afstemmen binnen Gelderland

Milieu & advies

Doorontwikkeling Ketentoezicht

Het team is betrokken bij de integrale aanpak van synthetische drugs (SONAR), fenomeenanalyses- en onderzoeken mbt milieucriminaliteit, het omgevingsrisicobeeld Oost Nederland en bezig met een aantal ketenaanpakken: asbest, grond en bouwstoffen, e-waste, meerdere stromen en houtige biomassa. En doet dat in samenwerking met OD's en ketenpartners in Oost Nederland. In 2026 biedt het team landelijke expertise aan OD's buiten de regio die ook moeten voldoen aan de kwaliteitscriteria 3.0 voor ketentoezicht.

Het Functioneel Parket (OM) en de politie hebben inmiddels te kennen gegeven dat zij de DAT-rapportages gebruiken bij de prioritering van de zaken die zij oppakken in Oost NL. Vanuit ketentoezicht zijn we bezig met een professionaliseringsslag in de vorm van het automatiseren van analyses en risico top-xen, het opstellen van automatische bedrijfsprofielen, daarnaast worden dashboards (door)ontwikkeld zoals het Asbest Interventietool waar landelijk gebruik van kan worden gemaakt, een agrarisch dashboard en een Dashboard risico-inzicht in afvalstoffen. Dit zorgt voor een efficiëntieslag in toezicht. Bronnen worden met elkaar gecombineerd, geen versnippering in informatie wat zorgt voor een goede informatiepositie en zorgt voor uniformiteit.

Wat mag het kosten?

In Euro	Begroting 2026
Lasten*	7.528.620
Baten	10.289.308
Saldo voor mutatie reserves	2.760.688
Mutatie reserves	15.925
Saldo na mutatie reserves	2.776.613

* exclusief overhead

	Euro
Buren	1.157.145
Culemborg	604.053
Maasdriel	1.208.915
Neder-Betuwe	906.351
Tiel	908.174
West Betuwe	1.894.515
West Maas en Waal	1.027.866
Zaltbommel	1.229.577
Omgevingsdiensten	632.471
Subsidies	179.019
Meerwerk	541.222

Bouw & ondersteuning

Wat willen we bereiken?

Door het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht en het handhaven van regels dragen wij bij aan het beschermen en verbeteren van de leefomgeving in Rivierenland, zodat bewoners en bedrijven nu en in de toekomst veilig, gezond en prettig kunnen wonen, leven en ondernemen.

Bouw & ondersteuning ziet namens de opdrachtgevers toe op de veilige bouw en het toegestane gebruik van gronden en bouwwerken. Wij doen dat door vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering op het gebied van bouwregelgeving en ruimtelijke ordening. De ODR voert voor vijf gemeenten de taken op het gebied van bouw- en woningtoezicht uit. Door de overdracht van de BWT-taken van gemeenten aan de ODR wordt een betere dienstverlening aan ondernemers en inwoners mogelijk. De bundeling van kennis en taken leidt bovendien tot meer specialisme en minder kwetsbaarheid in de dienstverlening. De kwaliteit verbetert ook door een meer eenduidige wijze van vergunningverlening, toezicht en handhaving in de regio.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij verlenen diensten aan inwoners en bedrijven op het gebied van de gebouwde omgeving. Het eerste contact met inwoners en bedrijven verloopt vaak via het Omgevingsloket (DSO), websites, telefoon en mail. En als het nodig of wenselijk is, via persoonlijk contact. Hierbij kijken we samen met de initiatiefnemers naar de mogelijkheden van een initiatief. Vervolgens het toetsen van aanvragen en meldingen en het verlenen van vergunningen. Vanzelfsprekend volgt daarna het toezicht op de naleving van de regels, waar noodzakelijk de handhaving en het afhandelen van bezwaar en beroep.

Ook verlenen wij diensten aan inwoners en bedrijven die het niet eens zijn met een ontwikkeling of activiteit in de gebouwde omgeving. Dit onder andere door voorlichting te geven, mediation aan te bieden en door klachten, Woo-verzoeken en handhavingverzoeken af te handelen.

We streven naar een goede dienstverlening en duidelijke communicatie, met aandacht voor efficiëntie. Waar nodig werken we samen met partners binnen en buiten ODR.

De prioriteit van de onderwerpen bij het verlenen van deze diensten volgt uit het VTH-beleid dat gemeenten hebben vastgesteld.

De opgedane kennis en ervaring bij het verlenen van deze diensten delen we met de gemeenten. Dit helpt ons om de dienstverlening aan inwoners en bedrijven te verbeteren en om gemeenten te ondersteunen bij het aanpassen van hun beleid voor de gebouwde omgeving, zodat ze hun doelen kunnen bereiken.

Bouw & ondersteuning

Vergunningverlening

Wij beoordelen namens de gemeenten aanvragen van omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten en meldingen of deze juist en compleet zijn. Wij verstrekken daarnaast informatie waarmee inwoners en bedrijven hun plannen verder kunnen uitwerken.

Toezicht

Wij houden namens de gemeenten toezicht op het gebied van de gebouwde omgeving. Onder toezicht wordt verstaan het controleren van de naleving van wet- en regelgeving bij particulieren en bedrijven. Te denken valt aan: toezicht op sloopactiviteiten (al dan niet met asbest), nieuw- en verbouw, ruimtelijk toezicht, toezicht huisvesting arbeidsmigranten en vluchtelingen en afhandelen van klachten. Daarnaast bijdragen aan het voorkomen en aanpakken van ondermijning.

Juridische zaken

Het team Juridische zaken bestaat uit handhavingsjuristen en bezwaar- en beroepsjuristen. De handhavingsjuristen hebben namens de colleges van burgemeester en wethouders besluiten genomen op verzoeken om handhaving of leggen een handhavingsbesluit op naar aanleiding van een milieu- of bouwcontrole. De bezwaar- en beroepsjuristen hebben de bezwaren, beroepen en hogere beroepen behandeld die zijn ingediend tegen de handhavingsbesluiten of tegen de verleende/geweigerde omgevingsvergunningen. Daarnaast behandelt het team Juridische zaken de Woo-verzoeken en geven ze intern en extern juridisch advies.

Bijzondere aandachtspunten in 2026:

Bestaande bouw

Er is steeds meer aandacht nodig voor veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. We hebben verschillende wetten die betrekking hebben op bestaande bouw, te denken aan goed verhuurderschap en de gasketelwet, in ons werkproces opgenomen.

We hebben aandacht voor problemen die naar boven komen bij bestaande bouwwerken.

Drones

De pilot voor het toepassen van drones tijdens onze controles is afgerond en we gaan onze dronepiloten inzetten in het reguliere proces. Dit heeft meerwaarde voor ons toezicht en handhaving zaken. Het inzetten van drones tijdens onze werkzaamheden maakt het werk veiliger en efficiënter.

Bouw & ondersteuning

Wkb

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) verplaatst o.a. de toetsing aan de bouwtechnische eisen van een bouwwerk van de gemeente/ omgevingsdienst naar een onafhankelijke partij, de zogenoemde kwaliteitsborger. Dit geldt niet direct voor alle bouwwerken, maar gaat in fases.

De eerste fase voor de nieuwe bouwwerken in gevolg klasse 1, zoals eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden is ingegaan vanaf 1 januari 2024. Met als doel de kwaliteitseisen in de bouw nog beter te borgen.

Het invoeren van de volgende fase voor verbouw is nog niet inwerking getreden, omdat er onvoldoende duidelijkheid is over de praktijk. Ook zijn er veel zorgen en het loopt allemaal nog moeilijk. Zie ook berichten van onder andere Binnenlands bestuur.

In 2026 hebben we voor nieuwbouw gevolg klasse 1 voornamelijk nog procedures lopen onder de Wkb en niet meer onder de Wabo en is het proces geheel geoptimaliseerd.

Er zal voor het einde 2026 een evaluatie plaatvinden naar de regels voor kwaliteitsborging. Dan zal er ook duidelijkheid komen over de wet en hoe we hierop verder kunnen acteren. Wij zullen dit nauwlettend in de gaten houden.

Verharding maatschappij

We krijgen steeds meer te maken met agressie en geweld tijdens onze werkzaamheden. Vooral werknemers die zich bezig houden met toezicht en handhaving worden hiermee geconfronteerd.

Belangrijk is om de veiligheid van onze werknemers te waarborgen. We hebben onderzocht en zullen bodycams en dashboardcams inzetten tijdens onze controles.

Toename handhavingsverzoeken en bezwaar- en beroep

Wij zien al een aantal jaren op rij een toename van het aantal verzoeken om handhaving als ook ingediende bezwaar- en beroepszaken. Dit heeft te maken met een verharding van de maatschappij en het hebben van een verminderend vertrouwen in de overheid. De toename in het aantal Woo-verzoeken is daar ook een gevolg van. De verwachting is dat in 2026 de toename van zaken binnen het team niet zal afnemen en de werkdruk onverminderd hoog zal blijven.

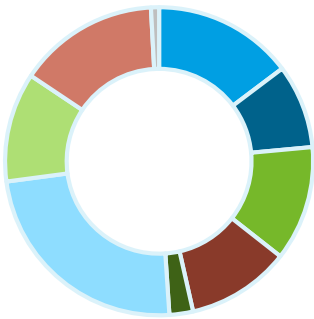

Bouw & ondersteuning

Wat mag het kosten?

In Euro	Begroting 2026
Lasten*	11.093.240
Baten	15.070.063
Saldo voor mutatie reserves	3.976.823
Mutatie reserves	-
Saldo na mutatie reserves	3.976.823

* exclusief overhead

	Euro
Buren	2.219.286
Culemborg	1.326.292
Maasdriel	1.817.023
Neder-Betuwe	1.638.295
Tiel	373.430
West Betuwe	3.611.106
West Maas en Waal	1.729.052
Zaltbommel	2.227.669
Meerwerk	127.910

Paragrafen

Weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft inzicht in het risicoprofiel, de risico's en het beschikbare weerstandsvermogen van ODR.

Risico's	Kans-klasse	Bedrag	Kans	Risico
Openstaande verlofsaldi	3	1.110.000	50%	555.000
Beschikbaarheid (vast) personeel	2	340.000	30%	102.000
Omgevingswet / Wkb				PM
Ontwikkelingen IBP				PM
Totaal geïdentificeerde risico's				657.000
Ongeïdentificeerde en kleine risico's	1	657.000*	10%	65.700
Benodigd weerstandsvermogen (excl. PM-posten)				722.700

* betreft bedrag totaal geïdentificeerde risico's

Weerstandsvermogen	31-12-2024
Algemene reserve	557.550
Reserve personele regelingen	125.000
Onvoorzien	45.000
Beschikbaar weerstandsvermogen	727.550

Conclusie: het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's op te vangen.

Openstaande verlofsaldi

Met ingang van de Cao 2022 is het voor medewerkers mogelijk om tot maximaal 3.600 uren verlof te sparen. Dit leidt de laatste jaren tot oplopende openstaande verlofsaldi van medewerkers. Wanneer deze verlofuren opgenomen gaan worden, leidt dit tot een lagere productiviteit (= minder omzet). De huidige voorziening verlofsparen is al verwerkt in dit risico.

Beschikbaarheid (vast) personeel

De krappe arbeidsmarkt leidt tot een groot tekort aan gekwalificeerd vast personeel. Wanneer hierdoor meer inhuurkrachten nodig zijn dan zullen de kosten stijgen. Te weinig personeel kan ook leiden tot een lagere productie en minder inkomsten.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De financiële effecten van deze wetten voor ODR op de lange termijn zijn moeilijk te bepalen. Deze zijn voor de omgevingswet mede afhankelijk van beleidskeuzes die gemeenten gaan maken in de omgevingsplannen. Voor de Wkb zijn deze effecten afhankelijk van hoe de gefaseerde invoering verder gaat plaatsvinden.

Ontwikkelingen Interbestuurlijk programma (IBP)

Ondanks dat de ODR een plan van aanpak heeft opgesteld om te kunnen voldoen aan de Robuustheidseisen van het IBP, bestaat er het risico dat er wordt ingegrepen in het VTH stelsel door de landelijke overheid, wat financiële consequenties kan hebben voor de ODR.

Weerstandsvermogen

Sinds de begroting 2018 worden een aantal financiële kengetallen gepresenteerd. Het doel hiervan is om de financiële positie in kaart te brengen en het verloop hiervan te kunnen volgen.

Kentallen	JR 2024	BGR 2025	BGR 2026	BGR 2027	BGR 2028	BGR 2029
Netto schuldquote	7,0%	5,9%	5,0%	3,8%	2,6%	1,5%
Solvabiliteitsratio	13,5%	13,2%	13,1%	13,1%	13,0%	12,9%
Structurele exploitatieruimte	0,1%	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%

De kengetallen voor grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing voor omgevingsdiensten.

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. ODR voldoet hier ruimschoots aan.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen is gelijk aan de netto schuldquote. ODR heeft namelijk geen leningen verstrekt.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van ODR. De VNG adviseert om 20% als minimumgrens te hanteren. Bij de ODR is dit kengetal lager vanwege het beperkte eigen vermogen. Op basis van de risico-inschatting is dit echter wel voldoende om de risico's te kunnen opvangen.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Bij ODR wordt het structureel begrotingsaldo en de post onvoorzien als structurele exploitatieruimte gezien.

Kapitaalgoederen

Deze paragraaf laat zien hoe ODR omgaat met, het onderhoud van, haar kapitaalgoederen en investeringen.

Algemeen

ODR is sinds december 2018 eigenaar van een eigen pand, wat in 2019 verbouwd en in gebruik genomen is. Daarnaast zijn er ICT-eigendommen, zoals telefoons en software.

Hierop is het volgende beleid van toepassing:

- Nota activabeleid 2020
- Meerjaren onderhoudsplan 2023-2032

Onderhouds- budgetten	JR 2024	BGR 2025	BGR 2026	BGR 2027	BGR 2028	BGR 2029
Klein onderhoud	64.866	63.159	64.534	64.534	64.534	64.534
Groot onderhoud	46.747	48.009	49.054	49.054	49.054	49.054
Totaal	111.613	111.168	113.588	113.588	113.588	113.588

Het budget voor groot onderhoud is gebaseerd op het meerjaren onderhoudsplan.

Investeringskredieten

In 2026 is er waarschijnlijk een investering nodig voor aanpassing van de parkeerplaatsen. Dit betreft een combinatie van groot onderhoud en het oplossen van de parkeerproblematiek. Ook de overige gebruikers van de parkeerplaatsen (RAR, Thius en S-TEC) moeten hieraan bijdragen. Het ODR-deel van de investering bedraagt maximaal € 300.000. De kosten worden gedekt vanuit de voorziening groot onderhoud en de huisvestingsbegroting.

Financiering

Deze paragraaf biedt inzicht in de financieringsactiviteiten van ODR.

Algemeen

De leningen zijn bij ODR vooral gerelateerd aan de aanschaf (2018) en verbouwing (2019) van het eigen pand.

Hierop is het volgende beleid van toepassing:

- Treasurystatuut 2012

Leningen

Het Algemeen Bestuur heeft op 8 oktober 2018 het besluit genomen om maximaal € 4,05 mln externe financiering aan te trekken voor het huisvestingsplan. Tot op heden was het niet nodig om dit volledige bedrag aan leningen aan te trekken. Dat zal pas gebeuren als de liquiditeit van ODR niet meer toereikend is.

Bank	Start	Eind	Oorspr. bedrag	Rente	Jaarlijkse aflossing
NWB bank	2018	2038	2,5 mln	1,325%	125.000
BNG bank	2019	2039	1,0 mln	1,200%	50.000
Totaal			3,5 mln		175.000

De rentekosten van deze leningen worden als projectfinanciering toegerekend aan de huisvesting.

Bedrijfsvoering

Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Governance

Het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur van ODR bestaan uit vertegenwoordigers van onze opdrachtgevers.

Organisatieopbouw

De organisatie is ingedeeld in de ketens Bouw en Milieu die door een directeur worden aangestuurd. Onder elke keten vallen 5 teams., aangestuurd door teamleiders.

Rechtspositie

Onze medewerkers vallen onder de cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO) en de rechtspositionele afspraken uit het Arbeidsvoorwaardenreglement Gelderse Omgevingsdiensten (AVR).

Algemeen

Bedrijfsvoering levert diensten aan de overige teams van de ODR. Het team Bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van beide ketens en de organisatie als geheel. Het welslagen is mede afhankelijk van de doelmatigheid, transparantie en kwaliteit van de bedrijfsvoering.

In 2026 zien we de volgende ontwikkelingen:

Personeel en Organisatie

In de afgelopen periode zijn zowel binnen ODR zelf, het Gelders Stelsel als vanuit de landelijke koepel ODNL arbeidsmarktcampagnes gevoerd. De krapte op de arbeidsmarkt blijft een aandachtspunt. Het aantrekken van (gekwaliceerde) nieuwe medewerkers is niet makkelijk, het aanbod is gering. Het percentage inhuur hoog. We zullen met elkaar moeten blijven zoeken naar manieren om nieuwe medewerkers aan te trekken. Hierbij willen we tevens inzetten om ons als ODR te onderscheiden van andere vergelijkbare organisaties.

Op het gebied van preventie en verzuim is het streven voor 2026 (e.v.) het voortschrijdend verzuim% met minimaal 1% naar beneden bij te stellen in vergelijking met het jaar 2024 (9,4%) en kengetal 7% voor 2026.

In 2025 heeft de actualisatie van het functiehuis plaatsgehad, waarmee voor 2026 ruimte ontstaat om aan de slag te gaan en werk te maken van Strategische Personeelsplanning, (loopbaan)ontwikkeling en een HR-gesprekscyclus die ondersteunend zullen zijn aan het bereiken van de geformuleerde strategische doelstellingen van ODR.

Voortvloeiend uit de nieuwe koers en het Programma K&O zal in 2026 eveneens ingezet worden op verdere professionalisering en kennisontwikkeling van onze medewerkers om blijvend te kunnen voldoen aan de verschillende kwaliteitscriteria (Robuust – VTH) onder gebruikmaking van 'Omgevingsdienst NL Academie'.

Daarnaast zal voor 2026 de methode voor behoeftestelling aan ontwikkeling ter ondersteuning van het realiseren van de strategische doelstellingen ODR, gestandaardiseerd zijn en zal dit proces beschreven zijn waarmee deze behoeftestelling geborgd is binnen de organisatie.

Ook in 2026 blijft HR zich richten op verdere professionalisering van het HR-team en de organisatie met de focus op het optimaliseren van onze (digitale) processen en het doorvoeren van een aantal strategische veranderingen die de organisatie als geheel ten goede zullen komen.

Informatie en ICT

Om de primaire processen van ODR goed te ondersteunen werken we verder aan het versterken van onze informatievoorziening, zodat de juiste informatie op het juiste moment bij de juiste persoon terecht komt. Hiervoor kijken we naar vernieuwing/verlenging van het ICT Dienstverleningscontract met onze partner gemeente Buren. Hiernaast blijven we aansturen op verbeteringen in onze VTH-applicatie OpenWave, de kwaliteit van gegevens daarin en het delen van deze informatie met de juiste ketenpartners intern & extern. Tot slot zetten we verder in op het gestructureerd en effectief opslaan, archiveren en vindbaar maken van onze informatie ten behoeve van kwalitatieve en efficiënte dienstverlening en het voldoen aan relevante wetgeving zoals de Archiefwet en de Woo.

Bedrijfsvoering

Klanttevredenheid

De klanttevredenheid wordt doorlopend gemeten. Door direct met de klant in contact te treden, merken we dat we de klachten in een vroeg stadium kunnen oppakken en beantwoorden. Hierdoor kunnen de klachten vaak informeel worden afgedaan. De klanttevredenheid geeft ons input om onze werkprocessen continu te verbeteren en om onze opdrachtgevers te adviseren hoe zij hun werkprocessen kunnen verbeteren. Dat blijven we ook in 2026 doen.

Financiën/Control

Het doel van het cluster Financiën is het waarborgen van getrouwe vastlegging van transacties/mutaties in de financiële administratie en het opstellen van getrouwe/betrouwbare financiële documenten (kaderbrief, begroting, bestuursrapportage en jaarstukken). Financiën adviseert en ondersteunt management in het budgetbeheer door realistische budgetten voor te stellen en nauwkeurig te monitoren op de uitgaven, door het financieel bewustzijn van management en medewerk(st)ers te verhogen door training en toegankelijke rapportages en door flexibel middelenbeheer toe te passen om in te kunnen spelen op veranderingen in het werkveld.

De control taken hebben als doel een onafhankelijke bewaking van financiële controle, het opzetten en onderhouden van een Administratieve Organisatie en een intern controle plan waarmee het risicobeheer van ODR is geborgd en de verantwoording volgens wet- en regelgeving wordt uitgevoerd.

Rechtmatigheid

Met ingang van de jaarrekening 2023 is het dagelijks bestuur zelf (i.p.v. de accountant) verantwoordelijk voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Binnen ODR vinden hiervoor gedurende het jaar interne controles plaats op basis van het Integraal Controleplan. Hierover wordt gedurende het jaar in de bestuursrapportage en jaarstukken gerapporteerd.

Kwaliteit en methodisch werken

Organisatie breed werken we aan (inhoudelijke) kwaliteitsverbetering. Zie hiervoor verder het programma K&O. Daarnaast is de intentie om ook als organisatie betrouwbaar en efficiënt te blijven. Dit willen wij doen door periodiek audits en kwaliteitscontroles uit te voeren (waaronder klanttevredenheidsonderzoeken), werkprocessen te optimaliseren en 'standaarden' te implementeren voor consistentie en door prestaties te meten, evalueren en in te zetten op continue verbetering.

Communicatie

Om de zichtbaarheid en de maatschappelijke toegevoegde waarde van ODR te versterken zetten we in op een duidelijk en krachtig imago van ODR en effectieve communicatie naar stakeholders. Dit doen we door het versterken van de naamsbekendheid door strategische PR en Marketing, heldere en toegankelijke interne en externe communicatie en door de communicatie aan te passen aan de behoeften van specifieke doelgroepen zoals Gemeenteraden, AB/DB, ondernemers en inwoners in ons werkgebied.

KPI's (ODR breed)	Resultaat 2024	Ambitie 2026
Klanttevredenheid (<i>tevreden en zeer tevreden</i>)	83%	≥82%
% overhead /totale kosten	25%	27%
Ziekteverzuim	9,4%	≤7%
Productiviteitsnorm (<i>uren per fte</i>)	1.330	1.350
Ingekomen klachten	13	≤10

Openbaarheid

Deze paragraaf beschrijft de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo.

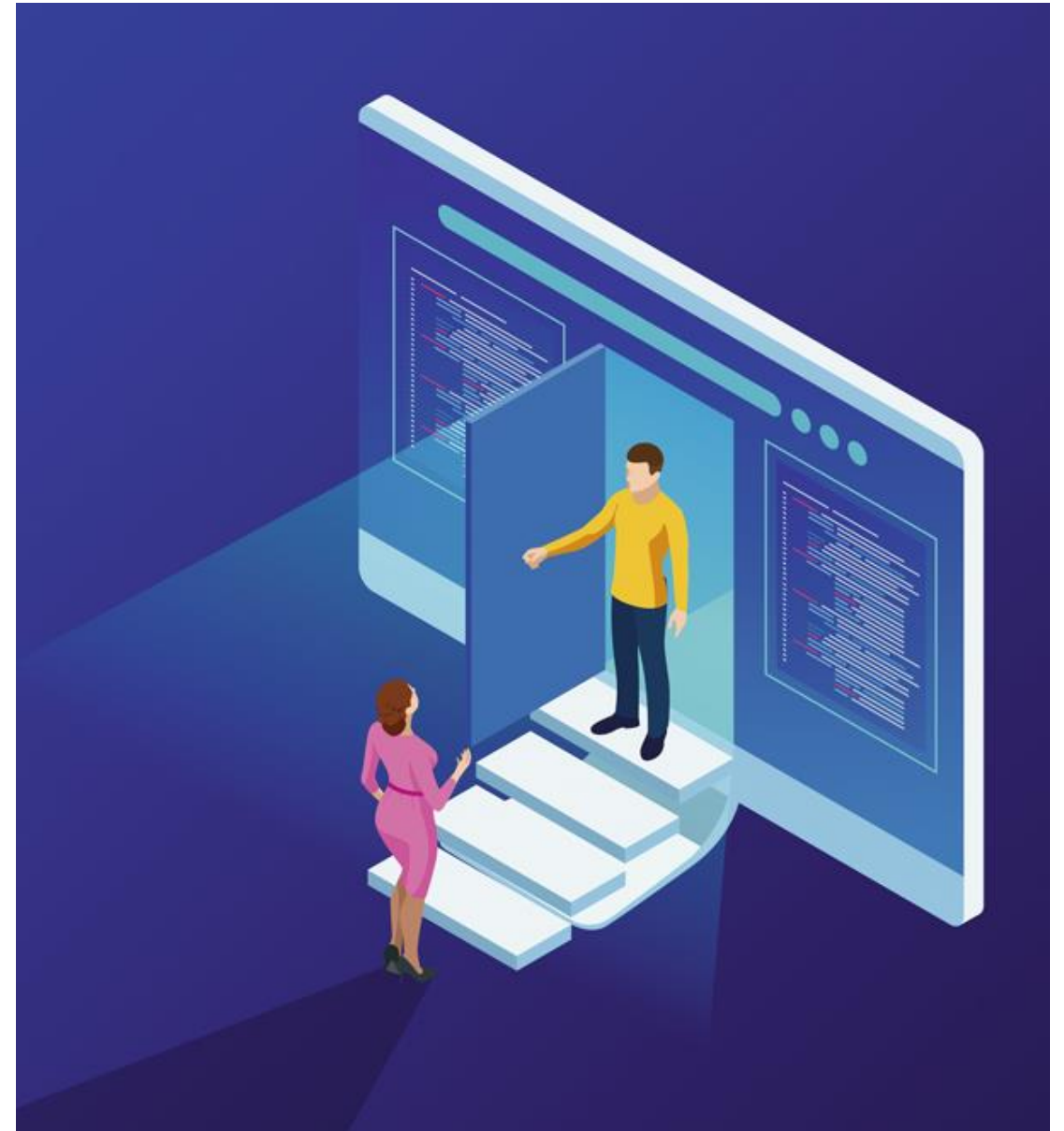
Onze verslaggevingsrichtlijnen schrijven voor dat we jaarlijks in de begroting aandacht moeten besteden aan beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Wet open overheid (Woo) en in de jaarlijkse verantwoording verslag moeten doen van de uitvoering van de Woo in relatie tot die beleidsvoornemens.

Op basis van de Woo moeten we documenten actief openbaar maken. Dat geldt zowel voor onze interne documenten als voor beschikkingen. Onze interne stukken publiceren we veelal via onze website.

In het kader van de Wet elektronische publicaties (Wep) geven wij een publicatieblad uit waarin wij onze eigen regelingen bekend maken. Ook dienen onze beleidsregels in het regelingenbestand te worden opgenomen. In 2026 zijn ons regelingenbestand en ons publicatieblad actueel.

Voor het openbaar maken van beschikkingen zijn we aan het verkennen of hier een geschikter medium voor is dan onze website. Wij voldoen nu aan de wet en willen in de toekomst blijven voldoen aan de Woo door volgende fases van de wet goed te implementeren in de organisatie .

We zien een toename in het aantal Woo-verzoeken, en verwachten dat deze toename blijft doorzetten. We gaan onze processen verder optimaliseren zodat we hierop zo efficiënt mogelijk kunnen acteren. Ook dit is een reden om de website als publicatiemedium te heroverwegen.

Financiële begroting

Begrotingsrichtlijnen

Dit betreffen de jaarlijks terugkerende algemene financiële uitgangspunten voor het opstellen van de begroting. Deze zijn niet veranderd ten opzichte van vorig jaar.

1. De begroting 2026 heeft als vertrekpunt het bestaande structurele beleid 2025.
2. Geautoriseerde beleidswijzigingen die consequenties hebben voor de begroting 2026 (en volgende jaren) worden in de begroting 2026 verwerkt. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de meest actuele werkprogramma's.
3. De meerjarenraming wordt op basis van constante prijzen geraamd.
4. De raming van het percentage voor de lonen en prijzen voor het jaar 2026 worden gebaseerd op de percentages van het CPB genoemd in de septembercirculaire 2024:
 - a. Voor de prijzen wordt het percentage voor de netto materiële overheidsconsumptie gehanteerd
 - b. Voor de lonen wordt de laatst bekende Cao gehanteerd en voor de eventueel resterende tijd naar rato de loonvoet voor de sector overheid toegepast.Daarnaast worden, indien nodig, ook oude jaren gecorrigeerd en daarmee op het juiste prijsniveau gebracht. Hierbij vindt afstemming plaats met de andere regionale gemeenschappelijke regelingen.
5. Onvoorzien wordt geraamd op € 45.000,-.
6. De deelnemersbijdrage wordt uitgesplitst per programma.
7. Er wordt een budget begroot van 2% van de loonsom voor reiskosten, abonnementen en verzekeringen.
8. Er wordt een budget begroot van 3% van de loonsom voor opleidingen en business-intelligence (BI).
9. Voor de overhead taken wordt uitgegaan van een minimaal benodigde overhead waarmee de organisatie op een kwalitatief goede manier wordt ondersteund.
10. Voor kennis en kwaliteit wordt een percentage van 5% van de formatie gehanteerd.

Financiële mutaties

Dit betreffen de financiële mutaties voor het specifieke begrotingsjaar. Hiermee wordt invulling gegeven aan de algemene begrotingsrichtlijnen. In onderstaand overzicht worden de mutaties op de inkomstenkant van de ODR-begroting getoond. Positieve bedragen betreffen hogere inkomsten en negatieve bedragen betreffen lagere inkomsten.

	Omschrijving	Bedrag (€)
A.	Loonindexaties	579.412
B.	Prijsindexaties	83.259
C.	Mutatie werkplannen	-313.117
D.	Meerwerk opbrengsten	-82.663
E.	Datagedreven werken en business intelligence	200.000
F.	Taakstelling 1,5% (oplopend tot 3% m.i.v. 2028)	-351.014
	Totaal mutaties begroting 2026	115.878

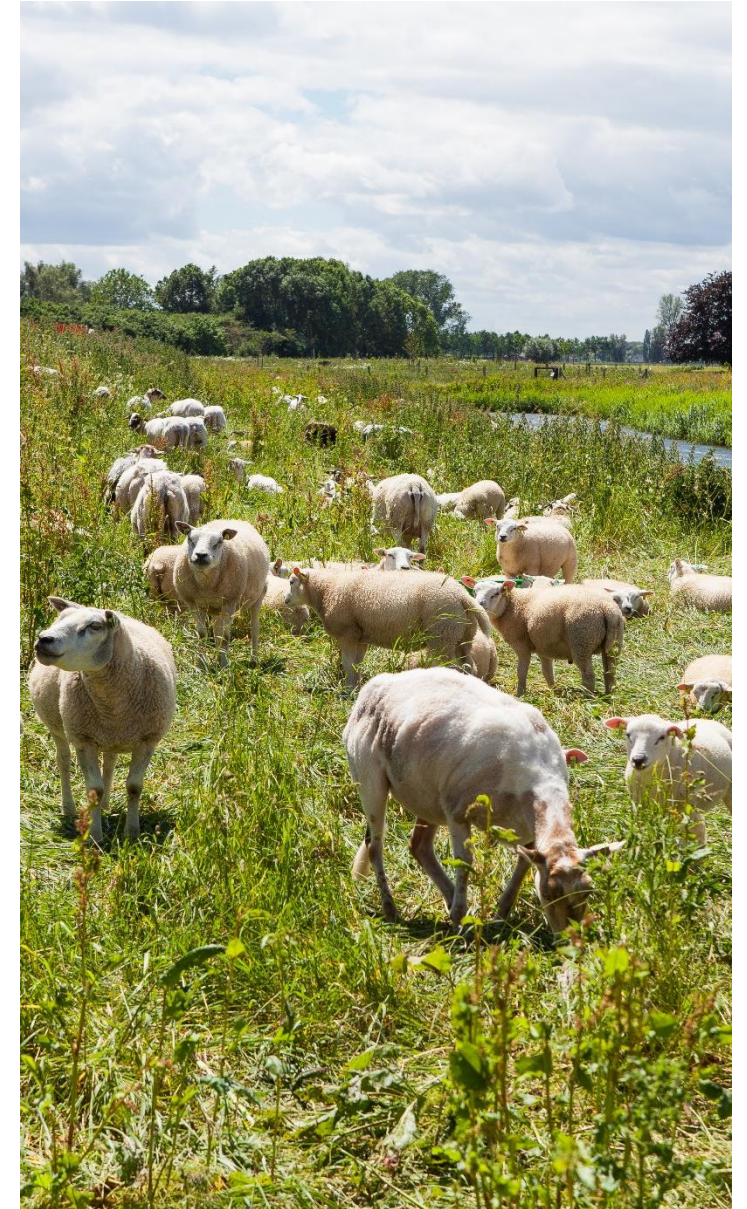
Hieronder staan de mutaties toegelicht:

- A. Conform de septembercirculaire 2024 gaan we voor 2026 uit van een loonstijging van 3,8%. Daarnaast is er sprake van een correctie op de indexatie 2025 van - 1,1%. Dat betekent dat de totale indexatie 2026 uitkomt op 2,7%. Dit percentage is afgestemd met de gemeenten en andere gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland. Zie voor meer toelichting pagina 37 ([Toelichting indexaties](#)).
- B. De prijsindexering van de goederen en diensten is ook gebaseerd op de septembercirculaire 2024. Hiervoor wordt een prijsontwikkeling van 2,2% gehanteerd. Daarnaast is er sprake van een correctie op de indexatie 2025 van 1,1%. Dat betekent dat de totale indexatie 2026 uitkomt op 3,3%. Dit percentage is afgestemd met de gemeenten en andere gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland. Zie voor meer toelichting pagina 37 ([Toelichting indexaties](#)).
- C. Conform de kaderbrief 2026 zijn in deze begroting de aangeboden werkprogramma's 2025 verwerkt, inclusief de meerjarige correctie van de incidentele projecten 2025 die specifiek door de gemeenten zijn aangegeven.
- D. De meerwerk opbrengsten 2026 zijn aangepast op basis van het gerealiseerde meerwerk in 2024.

Financiële mutaties

- E. Voor de robuustheid van de omgevingsdiensten zijn landelijke normen bepaald, onder andere voor businessintelligence (BI)/datagedreven werken. Het is van belang dat ODR op dit gebied investeert, in navolging van andere OD's in Nederland. Het doel hiervan is meer inzicht, voor zowel ODR als de deelnemers, en een effectievere inzet van de VTH-instrumenten. Door te investeren in BI kan ODR de informatiebehoefte van opdrachtgevers beter vervullen, wat ervoor zorgt dat actuele data sneller beschikbaar is, zonder tussenkomst van een medewerker. De structurele kosten hiervan bedragen € 400.000 per jaar. Hiervoor worden in de werkprogramma's 2026 extra uren opgenomen. Gezien de moeilijke financiële situatie van de deelnemers vraagt ODR een bijdrage van 50% (= € 200.000). De andere 50% is binnen de ODR-begroting gezocht, waarbij het uitgangspunt is dat datagedreven werken naast een kwaliteitsimpuls ook een kostenbesparing kan opleveren.
- F. ODR heeft vanzelfsprekend oor voor de financiële opgaven waar gemeenten voor staan de aankomende jaren. Daarom heeft ODR al in de begroting van 2025 ongeveer 2,5% aan ombuigingen opgenomen en gerealiseerd zonder grote gevolgen voor de uitvoering van taken. De gevraagde aanvullende ombuigingen van 1,5-3% zullen helaas niet meer zonder gevolgen voor de uitvoering van taken zijn. Welke taken wel/niet meer zullen worden uitgevoerd en/of in mindere mate en/of met een lager niveau van dienstverlening, zal in overleg met gemeenten worden bepaald. Een belangrijk instrument daarvoor is het regionaal uitvoeringsbeleid VTH, wat in 2025 voor de aankomende jaren moet worden geactualiseerd en opnieuw vastgesteld moet worden door de Raden. In dit beleid worden juist de ambitieniveaus vastgelegd op het vlak van VTH. De actualisatie van dit beleid kost – vanwege de zorgvuldigheid en besluitvorming binnen gemeenten en provincie – ongeveer een jaar. Dat betekent dat het niet mogelijk is voor de ontwerpbegroting 2026 (maart-april in procedure) al scenario's hiervoor opgesteld te hebben. De 1,5%-3% is in de ontwerpbegroting dan ook opgenomen als “taakstelling”. Waarbij later deze taakstelling zal worden geconcretiseerd aan de hand van het geactualiseerde regionale uitvoeringsbeleid VTH en de nog op te stellen werkprogramma's 2026.

Toelichting indexaties

			met correctie vorig jaar
Loonindexatie	2025	2026	2026
Gehanteerde loonindexatie in begroting 2025	5,80%		
Index septembercirculaire gemeentefonds 2024	4,70%	3,80%	
Vershil	- 1,10%	3,80%	2,70%
Prijsindexatie			
Gehanteerde prijsindexatie in begroting 2025	1,60%		
Index septembercirculaire gemeentefonds 2024	2,70%	2,20%	
Vershil	1,10%	2,20%	3,30%

Hieronder staan de indexaties toegelicht:

Loonindexatie

Voor de lonen wordt als basis de laatst bekende CAO gehanteerd. De huidige CAO heeft een looptijd tot en met 31 maart 2025. Vanaf 1 april 2025 wordt daarom aansluiting gezocht bij de door het CPB geraamde stijging van de lonen (loonvoet sector overheid), die in de door BZK uitgebrachte septembercirculaire 2024 is gepubliceerd. Hierin wordt ook de correctie op het jaar 2025 meegenomen. Voor de begroting 2026 betekent dit een stijging van 2,7%.

Uitgangspunt in de kadernota is dat de sociale lasten en pensioenpremies in 2025 en 2026 per saldo niet stijgen.

Prijsindexatie

De prijsindexering wordt toegepast conform de door het CPB opgestelde cijfers ('prijs overheidsconsumptie, netto materieel (IMOC)') zoals opgenomen in de septembercirculaire 2024. Om de budgetten op het niveau van 2026 conform het CPB te brengen moeten we daarvoor ook het jaar 2025 corrigeren. Voor de begroting 2026 betekent dit een stijging van 3,3% (inclusief correctie indexatie 2025).

Alleen indien voor specifieke kostencategorieën andere indexeringspercentages gelden, wordt afgeweken van het algemene indexeringspercentage en worden de marktconforme kostenstijgingen in de begrotingscijfers verwerkt.

Deze uitgangspunten zijn afgestemd met de gemeenten en overige gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland.

Bijdrage per deelnemer

	Ontwerp jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
DVO bijdrage Gemeente Buren	3.231.069	3.309.131	3.376.431	3.376.431	3.325.473	3.325.473
DVO bijdrage Gemeente Culemborg	1.836.215	1.891.947	1.930.345	1.930.345	1.901.209	1.901.209
DVO bijdrage Gemeente Maasdriel	2.875.832	2.966.183	3.025.938	3.025.938	2.980.258	2.980.258
DVO bijdrage Gemeente Neder-Betuwe	2.427.759	2.494.002	2.544.646	2.544.646	2.506.239	2.506.239
DVO bijdrage Gemeente Tiel	1.243.631	1.256.230	1.281.604	1.281.604	1.262.264	1.262.264
DVO bijdrage Gemeente West Betuwe	5.556.032	5.730.442	5.505.621	5.505.621	5.422.568	5.422.568
DVO bijdrage Gemeente West Maas en Waal	2.559.463	2.702.064	2.756.918	2.756.918	2.715.308	2.715.308
DVO bijdrage Gemeente Zaltbommel	3.251.660	3.388.474	3.457.246	3.457.246	3.405.067	3.405.067
<i>Overige baten:</i>						
Bijdragen Omgevingsdiensten	603.461	622.858	632.471	632.471	632.471	632.471
Meerwerk baten / overige inkomsten	658.177	644.801	669.132	669.132	669.132	669.132
Ontvangen subsidies	215.137	424.019	179.019	20.000	20.000	20.000
Ontvangen rentebaten	185.447	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Onttrekking reserves	28.625	28.625	28.625	28.625	28.625	28.625
Totaal baten	24.672.507	25.558.776	25.487.996	25.328.977	24.968.614	24.968.614

De meerjarenraming is opgesteld op basis van constante prijzen. Hierin zit dus nog geen kostenindexatie opgenomen voor de periode na het begrotingsjaar.

Overzicht baten en lasten

	Taak -veld	Ontwerp jaarrekening 2024		Begroting 2025 na wijziging		Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma's													
Milieu & advies	7.4	7.179.277	9.487.871	7.785.584	10.669.434	7.528.620	10.289.308	7.392.371	10.130.289	7.296.710	9.994.250	7.296.710	9.994.250
Bouw & ondersteuning	7.4	2.155.264	3.344.434	2.186.587	3.389.111	2.570.388	3.626.925	2.570.388	3.626.925	2.570.388	3.575.354	2.570.388	3.575.354
	8.3	9.068.391	11.625.674	8.417.696	11.371.606	8.522.852	11.443.138	8.522.852	11.443.138	8.365.158	11.270.385	8.365.158	11.270.385
Overzichten													
Overhead	0.4	6.244.669	457	6.688.942	0	6.785.212	0	6.785.212	0	6.687.553	0	6.687.553	0
Algem. dekkingsmiddelen	0.5	203	185.447	0	100.000	0	100.000	0	100.000	0	100.000	0	100.000
Onvoorzien	0.8	0	0	45.000	0	45.000	0	45.000	0	45.000	0	45.000	0
Vennootschapsbelasting	0.9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten		24.647.805	24.643.882	25.123.809	25.530.151	25.452.072	25.459.371	25.315.823	25.300.352	24.964.809	24.939.989	24.964.809	24.939.989
Mutaties reserves		0	28.625	0	28.625	0	28.625	0	28.625	0	28.625	0	28.625
Resultaat		24.647.805	24.672.507	25.123.809	25.558.776	25.452.072	25.487.996	25.315.823	25.328.977	24.964.809	24.968.614	24.964.809	24.968.614
Begrotingssaldo na bestemming		24.702		434.967		35.924		13.154		3.805		3.805	
Toelichting taakvelden:		0.4 (Overhead)		0.5 (Treasury)		0.8 (Onvoorzien)		0.9 (Heffing vennootschapsbelasting)		7.4 (Milieubeheer)		8.3 (Wonen en bouwen)	

De omzet van taakveld 7.4 (Milieubeheer) is niet 1-op-1 te relateren aan de berekening van de milieuomzet in het kader van de Robuustheid IBP. Dit vanwege de andere berekeningswijze en uitgangspunten voor bijvoorbeeld de productieve uren en salariskosten per fte, milieutaken binnen bouwteams (zoals asbest) en toerekening overheadkosten.

Overzicht incidentele baten en lasten

Structureel begrotingssaldo	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Begrotingssaldo na bestemming (zie vorige pagina)	434.967	35.924	13.154	3.805	3.805
Waarvan incidentele baten en lasten (zie hieronder)	408.845	34.524	-	-	-
Structureel begrotingssaldo	26.122	1.400	13.154	3.805	3.805

Incidentele baten en lasten	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2028
<u>Incidentele correctie indexaties 2025</u>					
Baten huidig jaar	210.084				
<u>Incidentele subsidies/projecten</u>					
Baten huidig jaar	337.437				
Subsidie baten huidig jaar	404.019	159.019			
Vooruit ontvangen subsidiebaten in vorige jaren	66.535	-175			
Kosten interne uren	-609.229	-124.320			
Saldo van incidentele baten en lasten	404.845	34.524	-	-	-

Toelichting:

Er is in 2025 sprake van een eenmalige correctie op de indexaties. Op basis van de septembercirculaire 2024 is de verwachting dat de loonindexaties in 2025 1,1% lager uitvallen dan was begroot. Daarnaast is er in 2025 sprake van incidentele projecten vanuit gemeenten en de volgende subsidie projecten met een incidenteel karakter: ‘Overdracht bodemtaken omgevingswet’, ‘SPUK subsidie Robuustheid’ en ‘SPUK subsidie Energiecontroles’. Hiervan loopt in 2026 alleen het project ‘SPUK subsidie Energiecontroles’ nog door. Vanuit de ontvangen baten voor deze projecten worden de kosten ervan (vooral interne uren) betaald. Het positieve saldo betreft de overheadkosten die aan deze projecten worden toegerekend.

Bijlagen

Opbouw uurtarief

Integraal uurtarief

Voor de reguliere werkprogramma's hanteert ODR een integraal uurtarief op basis van de kosten van overhead en primair proces:

Kosten overhead	
Personeel	4.366.556
ICT	1.502.949
Huisvesting en facilitair	691.890
Overige kosten	192.041
Totaal overhead	6.753.436
Kosten primair proces	
Personeel (172,03 fte)	18.332.265
Overige kosten	132.133
Totaal primair proces	18.464.398
Uurtarief	
Overhead uurtarief	29,08
Productief uurtarief	79,51
Totaal uurtarief	108,59

N.B. In deze begroting is conform voorgaande jaren gerekend met een integraal uurtarief voor zowel bouw- als milieutaken. De komende periode wordt bekeken of het wellicht beter is om hier voortaan een onderscheid in te gaan maken.

Gedifferentieerd uurtarief

Voor de meerwerkprojecten hanteert ODR een gedifferentieerd uurtarief op basis van een schaalindeling:

Uurtarief	Tariefgroep 1 (t/m schaal 7)	Tariefgroep 2 (schaal 8-9)	Tariefgroep 3 (schaal 10 en hoger)
Overhead uurtarief	29,08	29,08	29,08
Productief uurtarief	61,15	71,70	91,35
Totaal uurtarief	90,23	100,78	120,43

Geprognotiseerde balans

In het BBV (art. 20) is de verplichting vastgelegd dat de gemeenten het geraamde EMU-saldo moeten opnemen in de programmabegroting over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar jaar en de drie daar op volgende jaren. Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waarde mutaties, etc.) van de overheid op transactiebasis in een bepaald jaar. Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven wordt dan in een jaar binnenkomt, of dat er geld overgehouden wordt. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de ODR.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Activa						
Materiele vaste activa	3.558.096	3.471.479	3.302.738	3.133.996	2.965.255	2.796.513
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Vlottende activa	4.105.603	4.105.603	4.105.603	4.105.603	4.105.603	4.105.603
Totaal activa	7.663.699	7.577.082	7.408.341	7.239.599	7.070.858	6.902.116
Passiva						
Eigen vermogen (*)	1.031.106	1.002.481	973.856	945.231	916.606	887.981
Voorzieningen	808.172	968.876	1.048.216	1.216.563	1.398.310	1.539.057
Langlopende schulden	2.500.000	2.325.000	2.150.000	1.975.000	1.800.000	1.625.000
Vlottende passiva	3.324.421	3.280.725	3.236.269	3.102.805	2.955.942	2.850.078
Totaal passiva	7.663.699	7.577.082	7.408.341	7.239.599	7.070.858	6.902.116
EMU-saldo volgens balans						
Vaste en vlottende financiële vaste activa	7.663.699	7.577.082	7.408.341	7.239.599	7.070.858	6.902.116
Vaste en vlottende schulden	5.824.421	5.605.725	5.386.269	5.077.805	4.755.942	4.475.078
Totaal EMU-saldo	1.839.278	1.971.357	2.022.072	2.161.794	2.314.916	2.427.038
Mutatie EMU-saldo t.o.v. vorig jaar		132.079	50.715	139.722	153.122	112.122

* inclusief saldo van de rekening 2024 en voorstel resultaatbestemming 2024